

Handläggare
Sofia Kántor

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd

Telefon: 08- 508 042 45

Verksamhetsberättelse VB 2020 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelse för år 2020.
2. Stadsdelsnämnden begär att ackumulerat resultat om 39,6 mnkr avseende resultatenheterens fonder överförs till 2021.
3. Stadsdelsnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
4. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	6
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	8
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	17
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	26
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	36
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	65
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	74
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	75
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	76
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	79
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	80
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	84
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	90
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	90
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	92
Uppföljning av ekonomi.....	108
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	108
Resultatenheter.....	115
Investeringar.....	116
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	117
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	117
Ombudgeteringar.....	117
Medel för lokaländamål.....	117
Analys av balansräkning.....	117

Övrigt.....	118
Särskilda redovisningar.....	118
Agenda 2030.....	118
Konsekvenser av Covid-19-pandemin.....	121
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	124
Systematiskt kvalitetsarbete.....	125
Övrigt.....	127

Bilagor

Bilaga 1: Blankettset 2020 sdn04 (007)

Bilaga 2: Underlag till forskolerapport 2020. (Tidigare kvalitetsredovisning) Bilaga till VB

Bilaga 3: Slutrapport av trygghetsinvestering Gulsippan

Bilaga 4: Slutrapport av trygghetsinvestering Maltesholmsbadet(1)

Bilaga 5: Slutrapport av trygghetsinvestering Ådalen

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas hur och i vilken omfattning nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Bedömningen av måloppfyllelsen grundar sig på underliggande mål samt andel uppfyllda indikatorer och genomförda aktiviteter. Ett flertal indikatorer baseras på brukarundersökningar.

Bedömningen är att förvaltningen under året bidrar till att två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål nås helt. Ett inriktningsmål nås delvis.

Under året har det inom flera av förvaltningens verksamheter varit prioriterat att upprätthålla kärnverksamheten och säkerställa personalförsörjning samt begränsa smittspridning bland personal och brukare. Det har medfört att vissa aktiviteter och viss kvalitetsutveckling inte har kunnat genomföras som planerat. De alternativa arbetssätt som införts och de anpassningar som gjorts har ändå möjliggjort kvalitetsutveckling inom förvaltningens verksamheter. Medarbetare och chefer har genom flexibilitet och innovativa lösningar bidragit till kvalitetshöjningar i verksamheterna och i service och insatser till brukare och invånare.

Förvaltningen redovisar ett överskott om 47,8 vilket beror på effektiviseringar av arbetssätt och åtgärder inom vissa verksamheter men även på ersättningar på grund av covid-19. Resultatenheterna har en ingående resultatfond om 35,6 mnkr från år 2019 och överför till år 2021 ett överskott om 39,59 mnkr. Detta innebär en ökad resultatfond med 4,0 mnkr till år 2021.

Nedan beskrivs kortfattat hur Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har bidragit till att nå inriktningsmålen.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att det arbete som bedrivits och de resultat som uppnåtts bidrar till att inriktningsmålet delvis nås. Tre av fem verksamhetsområdesmål nås delvis, och två verksamhetsområdesmål nås helt.

Förvaltningens ungdomsstödjare har under året arbetat intensivt med stödinsatser till unga vuxna som varken arbetar eller studerar. Arbetet har bidragit till att andelen unga vuxna i åldern 18-24 år i stadsdelsområdet som är i behov av försörjningsstöd minskade under året.

Nyanlända har i ett tidigt skede erbjudits samhälls- och bostadsvägledning vilket har bidragit till etablering på arbetsmarknad och bostadsmarknad.

Trygghetsarbetet i samverkan med polis, näringsidkare, fastighetsägare och brandförsvaret har under året stärkts och utvecklats bland annat genom det arbete som sker inom ramen för samverkansöverenskommelse med polisen. Platssamverkan har gett positiva resultat bland annat i Hässelby gård där den upplevda otryggheten minskat under året.

Under hösten har en utvärdering av förvaltningens hantering av Covid-19 genomförts. Som ett resultat av utvärderingen har en åtgärdsplan tagits fram, där en av åtgärderna är att revidera förvaltningens krisledningsplan.

Alla barn i förvaltningens förskolor har under året fått ta del av förskollärlädd undervisning och en pedagogisk verksamhet av hög kvalitet. Vårdnadshavares nöjdhet ökar i förskoleundersökningen och förvaltningen når uppsatta mål kring arbetet med språk och

språkutveckling.

Samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis har stärkts under året, bland annat genom en lokal handlingsplan för att förhindra att barn, unga och unga vuxna hamnar i kriminalitet.

Det förebyggande arbetet för barn och unga har stärkts under året, bland annat genom satsningar på fältassistenters närvaro på platser och tider där många ungdomar är i rörelse. Genom samverkan i olika former, bland annat med föräldrar, har fältassistenterna arbetat för att stärka skyddsfaktorerna för unga.

Arbetet med Modell för tidigt socialt stöd har fortsatt under året och pilotprojektet socialtjänst Vällingby startats upp. Pilotprojektet ska bland annat arbeta fram och prova nya arbetssätt för att barn och unga ska kunna få stöd och insatser i ett tidigt skede.

Inom äldreomsorgen har det under året varit prioriterat att säkerställa kärnverksamheten och att förhindra smittspridning. Verksamheterna har genom anpassningar och alternativa arbetssätt säkerställt trygghet och kvalitet för brukare, exempelvis genom att bedriva kohortvård.

Brukarundersökningen för äldre visar en ökning av nöjdhet för flera index jämfört med föregående år, exempelvis upplevelsen av trygghet och möjligheten att komma utomhus.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bidrar till att inriktningsmålet nås helt. Tre av fem verksamhetsområdesmål nås helt och två verksamhetsområdesmål nås delvis.

En fördjupad samverkan med näringslivet genom bland annat utökad platssamverkan har bidragit till ökad trygghet.

Invånare i alla åldrar har genom anpassningar och förändrade arbetssätt erbjudits kulturupplevelser trots pågående pandemi. Barn och unga har erbjudits organiserade, kostnadsfria och ledarledda fritidsaktiviteter vid lov.

Arbetet med utbyte av miljö och hälsofarliga produkter har fortsatt och förvaltningen når flera indikatorer med bäring på klimat och miljö.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bidrar till att inriktningsmålet nås helt. Förvaltningen når målen för båda verksamhetsområdesmålen.

Nämnden redovisar ett överskott om 47,8. Resultatenheterna har en ingående resultatfond om 35,6 mnkr från år 2019 och överför till år 2021 ett överskott om 39,59 mnkr. Detta innebär en ökad resultatfond med 4,0 mnkr till år 2021.

Förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin. Under 2020 har förvaltningen medvetet arbetat med åtgärder inom framförallt stöd och service för funktionshinder och effektiviserat verksamheten med cirka 14 mnkr genom omförhandlingar och förändrade arbetssätt. Även inom socialtjänsten har förvaltningen arbetat med förändrade arbetssätt inom de förebyggande verksamheterna som genererat ett överskott 2020. Dessa nya arbetssätt påverkar ekonomin långsiktigt och helårseffekter förväntas 2021. Överskottet beror även på

ökade ersättningar på grund av covid-19 samt statsbidrag som förvaltningen erhållit.

Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Åtgärder vidtas och följs upp i samband med månadsuppföljningarna då behov finns.

De digitala mötena har i stor utsträckning blivit ett naturligt inslag i verksamheterna vilket ökar effektiviteten samt ger miljövinster i form av minskade transporter.

Under året har en av de mest prioriterade insatserna varit arbetet med att rekrytera och bemanna äldreomsorgen under den akuta och inledande fasen av pandemin. En överanställning har gjorts för att kunna möta en ökad smittspridning och ökad sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron har varit hög inom framförallt äldreomsorg och förskola.

Pågående pandemi har medfört att det planerade utvecklingsarbetet inom alla verksamheter inte har kunnat genomföras, men utveckling av verksamheterna och kvalitet har kunnat ske genom att chefer och medarbetare genom flexibilitet, anpassningar och förändrade arbetssätt erbjudit invånare och brukare service och insatser av hög kvalitet.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bidrar delvis till att uppfylla inriktningsmålet. Tre av fem verksamhetsområdesmål nås delvis och två verksamhetsområdesmål nås helt. Bedömningen grundar sig på en sammantagen analys av uppnådda resultat och genomföra aktiviteter. Konsekvenserna av pågående pandemi har påverkat möjligheterna för förvaltningens verksamheter att bidra till måluppfyllelse. Arbetet som genomförts för att bidra till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden sammanfattas nedan.

Egen försörjning och nyanländas etablering

- Andelen unga vuxna i ålder 18-24 år i behov av ekonomiskt bistånd minskade under året, vilket är ett resultat av det intensiva stöd som förvaltningens ungdomsstödjare erbjudit i samverkan med andra aktörer.
- Kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har prioriterats vid insatser som kan leda till ett lönearbete. Flertalet ur denna målgrupp har erbjudits stockholmsjobb och förvaltningens stadsdelsmammor har framgångsrikt arbetat med att motivera utlandsfödda kvinnor till sysselsättningsinsatser som kan leda till lönearbete.
- Andelen barn som lever i familjer i behov av ekonomiskt bistånd har minskat under året. Förvaltningen har prioriterat arbetet med arbetsmarknadsinsatser riktade till föräldrar med hemmavarande barn.
- Nyanlända har under pågående pandemi erbjudits samhällsvägledning genom anpassade arbetssätt, exempelvis via mobila informationsdiskar vid SHIS boenden för nyanlända och via digitala kanaler.

- Förvaltningens stadsdelsmammor har permanentats som insats och goda resultat från projektet har spridits till andra stadsdelsförvaltningar.

Trygghetsarbetet

- Trygghetsarbetet i samverkan med bland annat polisen, brandförsvaret, fastighetsägarföreningen och andra förvaltningar i staden har bland annat lett till ökad närvaro av polis och ordningsvakter, minskad otrygghet på prioriterade platser samt att invånarna upplever exempelvis Hässelby Gård som tryggare.
- Stadens trygghetsmätning visar att stadsdelsområdet i sin helhet upplevs som tryggare än vid tidigare mätning 2017.
- Platssamverkan och platsaktivering har under året etablerats vid Vällingby centrum med goda resultat och samverkan kring fler platser i stadsdelsområdet har initierats.
- Trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljön har genomförts under året såsom slyröjning och avlägsnande av buskage.
- Trygghetsvandringar har genomförts bland annat i Hässelby gård och Grimsta för att identifiera osäkra platser och se till att insatser sätts in där det behövs.

Förskola

- Under året har alla barn fått ta del av en pedagogisk verksamhet och förskollärlädd undervisning i enlighet med läroplanens mål och intentioner.
- Andelen vårdnadshavare som i förskoleundersökningen uppger att de är nöjda med verksamheten ökar jämfört med föregående år
- Alla förskolor når självskattningsverktyget WKI:s nivå tre av fem inom alla delområden: språk, matematik, kommunikation, naturvetenskap och teknik, skapande verksamhet och pedagogisk miljö.
- Förvaltningen har sökt och fått medel för minskade barngrupper, vilket har medfört att det blivit färre barn per avdelning. Effekterna av detta är att personal har fått mer tid att synliggöra barns lärande, utveckling och lek.
- Förskolornas arbete med språk, såväl det svenska språket som modersmålet, har visat på goda resultat i förskoleundersökningen.
- Barnperspektivet och barns rättigheter beaktas särskilt genom Barnkonventionens artiklar samt upprättandet av Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Rätt stöd i rätt tid

- Genom samverkan med socialtjänsten, inom ramen för STIS; Stärkt, Tidigt, Stöd i Samverkan har föräldrastödsgrupper letts av förskollärare och totalt finns 13 förskollärare som är utbildade gruppledare.
- Förvaltningen har genomfört 580 råd - och stödsamtal med föräldrar under året, och förvaltningen ser en ökning av andelen män som deltar i och initierar föräldrastödssamtal jämfört med föregående år. Detta är ett resultat av ett målmedvetet arbete för att män i större utsträckning ska delta i råd - och stödsamtal.
- Föräldrar som erbjuds råd och stödsamtal skattar till 99 procent att stödsamtalen har varit till hjälp.
- Det förebyggande arbetet genom förvaltningens fältassistenter har under året förstärkts, och fler fältassistenter har genom närvaro på platser och tider där många

ungdomar rör sig på olika platser bidragit till att stärka ungas skyddsfaktorer. Samverkan med bland annat föräldrar har också bidragit till att förstärka vuxennärvaron och bidra till stärkta skyddsfaktorer för barn och unga.

- En ny insats, ungdomsbehandling, med målgrupp barn och unga med hög skolfrånvaro och utåtagerande - eller riskbeteende har startat under året. Insatsen har under året erbjuds flera barn och ungdomar och har visat på positiva resultat på bland annat skolnärvaro.

Äldreomsorgen

- Det förebyggande arbetet genom aktivitetscenter har under året fått bedrivas med alternativa arbetsätt och stora anpassningar. Genom digitala kanaler, anpassade aktiviteter och telefonkontakt med äldre och anhöriga har förvaltningen under året erbjudit målgruppen sociala, kulturella och fysiska aktiviteter.
- Under hösten genomfördes över 400 stödjande telefonsamtal till äldre som anmält sitt telefonnummer till aktivitetscentren, som en del i det förebyggande arbetet. Samtalen var mycket uppskattade.
- Under året har Skolörtens servicehus Silviahemcertifierats.
- Personalkontinuiteten inom hemtjänsten ökar jämfört med föregående år, trots pågående pandemi som medfört en ökad sjukfrånvaro hos personalen och att överanställningar gjorts för att säkerställa personalförsörjning.
- Brukarundersökningen visar en ökning av nöjdhet vad gäller äldres upplevelse av möjligheten att komma utomhus och upplevelsen av trygghet, jämfört med föregående år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt. Förvaltningen når fem av åtta av kommunfullmäktiges indikatorer och når flera av de förväntade resultaten i nämndmålen för verksamhetsområdesmålet.

Ekonomiskt bistånd

Andelen vuxna med försörjningsstöd har ökat med två procentenheter jämfört med föregående år, vilket beror på den ökade arbetslösheten. Drygt 20 procent av de öppet arbetslösa har inte ersättning från arbetslöshetskassan vilket har inneburit att en ökning av personer som uppstår ekonomiskt bistånd. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden har drabbats hårt av rådande lågkonjunktur och konsekvenserna av pågående pandemi på sysselsättning. Andelen unga vuxna 18-24 år med ekonomiskt bistånd minskade under året, vilket är ett resultat av det intensiva stöd som förvaltningens ungdomshandläggare i samverkan med jobbtorg och arbetsförmedling har erbjudit målgruppen. Förvaltningens stadsdelsmammor har även gett ensamkommande ungdomar extra stöd för att de ska fortsätta studera eller börja arbeta efter

avslutad gymnasieexamen.

Kvinnor som står långt från arbetsmarknaden har prioriterats till stockholmsjobb och andra aktiviteter för att närma sig arbetsmarknaden. Av de som under året fått Stockholmsjobb, är 18 kvinnor och 4 män. För att ge kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden stöd att närma sig ett lönearbete eller sysselsättning har förvaltningens stadsdelsmammor arbetat med ett intensivt stöd till målgruppen. Förvaltningen har under året spridit stadsdelsmammornas framgångsrika arbetssätt till andra kommuner och till andra stadsdelsförvaltningar inom staden.

Barn som växer upp i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat med 0,2 procentenheter under året. Föräldrar, och då särskilt kvinnor, har prioriterats till extratjänster och Stockholmsjobb, vilket lett till att fler barn har fått föräldrar som jobbar och försörjer sig själva. På grund av rådande pandemi har det varit svårare att ta emot feriearbetare inom förskola och vård- och omsorg. Förvaltningen har istället prioriterat att ta emot feriearbetare inom stadsmiljö. Under året har totalt 743 ungdomar, 394 flickor och 349 pojkar fått feriejobb i förvaltningen, andra förvaltningar och bolag.

Regional samverkan

Förvaltningen har bland annat en pågående samverkan med förvaltningarna inom regionen kring Case manager och arbetsträning. Förvaltningen deltar i regionens gemensamma projekt Mia Vidare som vänder sig till personer mellan 16-64 år, som upplever att de hamnat mellan stolarna och behöver stöd från Case manager och arbetsträning, för att komma vidare till egen försörjning.

Integration

Förvaltningens medborgarkontor har under året skickat ut information om samhällsservice och samhällsvägledning i stadsdelsområdet till nyanlända nyinflyttade. Under hösten har mobila informationsdiskar för nyanlända funnits på fem boenden som drivs av Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS). Syftet med informationsdiskarna har främst varit att länka nyanlända till redan etablerade personer. Nyanlända har även fått information om digitala mötesplatser i syfte att etablera nätverk med redan etablerade personer. Under hösten har bostadsvägledningen utvecklats och stadens material för bostadsvägledning har implementerats.

Barns rättigheter

Arbetet med att uppmärksamma och stärka barnrättsperspektivet i ärenden som gäller barnfamiljer med ekonomiskt bistånd har under året fortsatt i enlighet med handlingsplan för barns rättigheter. Barnets situation beaktas särskilt i ärenden som rör ekonomiskt bistånd och barnfamiljer erbjuds alltid i första hand ett boende i jourlägenhet vid akut hemlöshet. Under året har förvaltningens verksamhet inom arbete och välfärd anordnat workshops om barnkonsekvensanalyser och hur barn ska synliggöras i utredningar om ekonomiskt bistånd. Vidare har förvaltningens verksamheter inom arbete och välfärd under året tagit del av forskning om hur barn påverkas vid en akut hemlöshet och bjudit in stadens barnombudsman för att öka kunskapen bland medarbetare om barnrättsperspektivet.

Agenda 2030

Förvaltningen har genom sitt arbete bidragit till mål 1 "Ingen fattigdom", mål 5 "Jämställdhet" och mål 10 "Minskad ojämlikhet" i Agenda 2030.

Förvaltningen har under året arbetat för att fler personer ska komma i självförsörjning och för att utjämna könsskillnader mellan kvinnor och män. Genom arbetet för att människor ska ha makt över sina egna liv genom utbildning och arbete, har förvaltningen bidragit till målet om ingen fattigdom. Integrationsstrategin har pågått under året med anpassningar utifrån rådande pandemi.

Jämställdhetsarbetet

Förvaltningen har under året arbetat medvetet med riktade insatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden för att minska ojämlika livsvillkor och möjlighet till egen försörjning. Kvinnor, och då särskilt utlandsfödda kvinnor, som står långt från arbetsmarknaden har varit prioriterade till olika arbetsmarknadsinsatser för att närma sig ett lönearbete.

För att ge kvinnor och män samma förutsättningar till en jämlik etablering i det svenska samhället, har förvaltningen arbetat aktivt för att motivera och erbjuda nyanlända familjer förskola i ett tidigt skede. Det ger ökade förutsättningar för framförallt kvinnorna att bli etablerade på arbetsmarknaden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,1 %			3,3 %	3,1 %	3,2 %	2,7 %	VB 2020
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,22 %	2,2 %	2,23 %	2,27 %	2,22 %	2,15 %	1,5 %	VB 2020
Analys Rådande konjunkturläge med en ökad arbetslöshet har påverkat andelen personer med ekonomiskt bistånd. Under ett år, från november 2019 till november 2020 steg de öppett arbetslösa med två procentenheter. Av dessa hade drygt 20 procent ingen ersättning från arbetslöshetskassa, vilket med största sannolikhet har påverkat andelen personer med ekonomiskt bistånd.								
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,52 %	1,48 %	1,57 %	1,47 %	1,5 %	1,4 %	1,0 %	VB 2020
Analys Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat under året sett ur ett tolv månaders genomsnitt. Det beror till största del på att de med långvarigt ekonomiskt bistånd som står långt från arbetsmarknaden får det ännu svårare att komma ut i arbete, eller i aktivitet som ska leda till arbete, vid en lågkonjunktur med hög arbetslöshet..								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	22 st	4 st	18 st	31 st	22 st	20 st	800 st	VB 2020
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	743			952	743	700 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	75			31	75	20 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	73			110		60	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	743 st	349 st	394 st	952 st		950 st	9 000 st	VB 2020
Analys Antal ungdomar som har fått feriejobb är lägre än förväntat. Färre ungdomar kunde få arbete inom förskola och vård- och omsorg under sommaren på grund av rådande pandemi. Under höstlovet erbjuds färre feriejobb och under jullovet kunde inga feriejobb erbjudas.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 Människor är självförsörjande

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att sänka trösklarna till arbete för de grupper som står långt från arbetsmarknaden stärks samverkan och dialog med andra aktörer såsom jobbtorg, arbetsförmedlingen, civilsamhället och näringslivet. Barnfamiljer, människor med försörjningsstöd på grund av sjukskrivning eller av sociala eller medicinska skäl samt kvinnor som står långt från arbetsmarknaden är särskilt prioriterade grupper. Även nyanlända invånare ska i högre grad komma ut i arbete eller studier direkt efter etableringsperioden och därmed bli självförsörjande, detta arbete beskrivs närmare i nämndmål 1.1.2 Nyanlända är etablerade. En utvecklad samverkan med ovan nämnda aktörer bidrar också till förbättrade möjligheter för människor med funktionsnedsättning, som idag står utanför arbetsmarknaden, att närma sig arbetsmarknaden.

För att minska risken för framtida behov av försörjningsstöd utvecklas det motiverande individuella stödet vidare med särskilt fokus på unga vuxna som varken arbetar eller studerar.

Förväntat resultat

Andelen barn som lever i familjer med försörjningsstöd samt andelen unga vuxna med försörjningsstöd minskar.

Analys

Förvaltningen har under året haft ett minskat antal hushåll med ekonomiskt bistånd, med undantag för enstaka månader då den nedåtgående trenden har brutits tillfälligt. Från januari månad till och med oktober månad sjönk antalet hushåll med ekonomiskt bistånd från 956 hushåll till 925 hushåll. För staden i stort har antalet hushåll däremot ökat under samma period.

Förvaltningen såg i juni månad en liten effekt med ett ökat antal ärenden med ekonomiskt bistånd utifrån den rådande lågkonjunkturen med en ökad arbetslöshet. Ökningen var dock bara tillfällig och i november månad var antalet ärenden, där försörjningshindret var arbetslöshet med ingen ersättning från arbetslöshetskassa eller aktivitetsersättning 236 ärenden mot 280 ärenden i början på året. Förvaltningen har under året inte sett någon större effekt av en minskad eller upphörd ersättning från arbetslöshetskassa. Andelen vuxna med försörjningsstöd ökade något under hösten, räknat på ett månatligt snitt på 12 månader.

Andelen långtidsarbetslösa av de öppet arbetslösa ökade med 6,5 procentenheter under perioden november 2019 till november 2020. Förvaltningen har under året samverkat med arbetsförmedling och jobbtorg för att så många som möjligt ska ta emot insatser som leder till arbete. Förvaltningen har under året arbetat med den evidensbaserade metoden Case manager. Det har visat sig vara mer effektivt att arbeta med individuellt riktat stöd, på uppdrag av socialsekreterare, än med stöd som ges i grupp. Målet är att höja den enskildes funktionsförmåga för att kunna ta del av insatser från exempelvis arbetsförmedling eller jobbtorg. Det har även visat sig vara ett effektivt arbetssätt för att få insatser från vården att fungera för personer med komplexa behov. Förvaltningen samverkar även med förvaltningarna inom regionen kring case manager och arbetsträning. Förvaltningen deltar i regionens gemensamma projekt Mia Vidare som ägs av Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Projektet vänder sig till personer mellan 16-64 år som upplever att de hamnat mellan stolarna och behöver stöd från case manager och arbetsträning för att komma vidare till egen försörjning.

För unga vuxna, 18-24 år, har de öppet arbetslösa ökat under första halvåret för att sedan under hösten minska igen. För att öka förutsättningarna för ett inträde på arbetsmarknaden har förvaltningens ungdomshandläggare arbetat med att ge intensivt stöd i samverkan med samarbetspartners såsom jobbtorg och arbetsförmedling. För att ensamkommande ungdomar ska fortsätta studera eller börja arbeta efter avslutat gymnasium har även förvaltningens stadsdelsmammor gett extra stöd för att de ska bli delaktiga i samhället och se vinster med att närma sig arbetsmarknaden. Andelen unga 18-24 år med försörjningsstöd har minskat från 2,07 procent i slutet av 2019 till 1,71 procent i slutet av 2020 sett till ett genomsnitt på 12 månader.

Förvaltningen har i samverkan med försäkringskassa, arbetsförmedling och jobbtorg, aktivt arbetat för att personer med försörjningsstöd ska hitta vägar till egen försörjning med stöd av case managers. Förvaltningen har under slutet av året sett en liten förskjutning mot fler utlandsfödda ensamstående kvinnor med barn, som är långbidragstagare. Däremot minskar antalet utlandsfödda ensamstående kvinnor med barn med en kortare bidragstid. Stadsdelsmammorna har arbetat med mycket stöd till målgruppen kvinnor som står långt från arbetsmarknaden med syfte att de ska bli delaktiga i samhället och se vinster med att närma sig arbetsmarknaden. Förvaltningen har spridit stadsdelsmammornas framgångsrika arbets sätt till andra kommuner och till andra stadsdelsförvaltningar inom staden.

Förvaltningen har fortsatt att prioritera kvinnor som står långt från arbetsmarknaden när det gäller stockholmsjobb och andra aktiviteter för att närma sig arbetsmarknaden. Av de som hittills under året fått Stockholmsjobb är 18 kvinnor och 4 män. Det idéburna offentliga partnerskapet med IF Brommapojkarna har under året lett till att 39 unga vuxna (varav 56 % kvinnor) har fått arbetstillfällen under året.

Förvaltningen fortsätter även arbetet för att minska antalet barn som växer upp i familjer med ekonomiskt bistånd. Under året har andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd minskat med 0,2 procentenheter. Föräldrar, och då särskilt kvinnor, har prioriterats till extratjänster och Stockholmsjobb, vilket lett till att fler barn har fått föräldrar som arbetar och försörjer sig själva.

Förvaltningen har under perioden arbetat aktivt för att matcha ungdomar från stadsdelsområdet till feriearbete inom arbetsmarknadsförvaltningen, hos entreprenörer och föreningar samt andra förvaltningar och bolag. Trots att de vanliga feriejobben inom förskola och vård- och omsorg inte varit aktuella under rådande pandemi, har ändå 743 ungdomar, 394 flickor och 349 pojkar fått feriejobb under året.

Förvaltningen har under året arbetat medvetet med riktade insatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden för att minska ojämlika livsvillkor och möjlighet till egen försörjning.

Genom att arbeta för människor ska ha makt över sina egna liv genom utbildning och arbete bidrar förvaltningen till målet om ingen fattigdom (Agenda 2030).

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga vuxna kvinnor i befolkningen	1,57 %					1,5 %		VB 2020
Analys								
Andelen kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd har endast marginellt minskat under året. Personer som står långt från arbetsmarknaden drabbas hårdare i en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet. Trots insatser med att prioritera kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd till extrajobb och Stockholmsjobb ligger årets utfall något högre än årsmålet.								
 Andel unga vuxna 18-24 år med ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga unga vuxna 18-24 år i befolkningen	1,71 %				1,71 %	1,9 %		VB 2020

Nämndmål:

1.1.2 Nyanlända är etablerade

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nyanländas integration och snabba etablering i samhället har hög prioritet. För att ge nyanlända kunskap om det svenska samhället bjuds de in till samhällsvägledning på individ- och gruppnivå. Samhällsvägledningen sker bland annat på förvaltningens medborgarkontor.

För att stärka etableringsarbetet har förvaltningen initierat en integrationssatsning som hämtar inspiration ur Kanadas framgångsrika etableringsmodell. Modellen pekar på fyra tydliga framgångsfaktorer: att civilsamhället har en central roll, att individer och organisationer med bakgrund och förankring hos personer som själva invandrat levererar bättre service till nyanlända, ett holistiskt angreppssätt ("allt under ett tak") samt offentlig finansiering, samordning och partnerskap.

För att samla "allt under ett tak" startar förvaltningen ett besökscenter för nyanlända i Vällingby som samlokaliseras med fritidsgården och medborgarkontoret. Syftet är att nyanlända, med stöd av rådgivare och utifrån egna resurser, snabbare ska komma igång med att söka arbete, påbörja studier, söka bostad med mera. För att besökscentret genom nätverksbyggande ska bidra till att påskynda nyanländas etablering och språkutveckling har förvaltningen, i samverkan med Syriska föreningen, fått utvecklingsmedel från Länsstyrelsen. Med hjälp av medlen drivs ett projekt med syfte att på ett systematiskt sätt länka nyanlända till föreningslivet, förvaltningens och stadens olika öppna verksamheter och projekt.

För att stärka integrationssatsningen ytterligare arbetar förvaltningen strategiskt för att upprätta samverkansformer med civilsamhället som underlättar för föreningar och engagerade invånare, både etablerade och nyanlända, att bidra i det lokala integrationsarbetet. I etableringssatsningen engageras tidigare invandrade människor som kommit längre i sin etablering, vilket enligt erfarenheter från exempelvis Kanada bidrar till goda resultat.

För att nyanlända barn ska ha tillgång till pedagogisk verksamhet innan de börjar på ordinarie förskola samt för att föräldrarna ska ha möjlighet till samhällsintroduktion och enkel undervisning i svenska, utökas introduktionsförskolans verksamhet. Introduktionsförskolan är en del av den öppna förskolan och vänder sig till nyanlända föräldrar med barn som inte är inskrivna i förskola. Förvaltningen verkar för att nyanlända föräldrar tidigt får information om anmälan till förskolan.

Förvaltningen medverkar i Integrationspakten, där Stockholms stad tillsammans med arbetsgivare från näringslivet, övrig offentlig sektor och andra organisationer jobbar för en mer inkluderande arbetsmarknad, för att dra nytta av den på lokal nivå. För att erbjuda nyanlända arbetslivserfarenhet, och använda nyanlända som en resurs i förvaltningens verksamheter, prioriteras det strategiska arbetet med stockholmsjobb och extratjänster.

Nyanlända föräldrar fortsätter att erbjudas "föräldraskap i Sverige", som är föräldraträffar utifrån ett samhällsorienterat program för utrikesfödda familjer. Föräldraträffar anordnas i samverkan mellan medborgarservice, introduktionsförskola/öppen förskola och föräldrarådgivning.

Förväntat resultat

Nyanlända anser att deras etablering har påskyndats genom den rådgivning de fått vid besökscenter. Tidigare nyanlända utbildas till frivillrådgivare för att påskynda den egna etableringen. Introduktionsförskolans verksamhet är välbesökt och fler barn skrivs in i ordinarie förskoleverksamhet.

Analys

Förvaltningen har under året fortsatt med integrationssatsningen trots rådande pandemi. Arbets sättet för att nå ut med samhällsvägledning och information till nyanlända har dock ställts om och anpassats utifrån rådande situation. Förvaltningens medborgarkontor på Tegelhögen samt infodisken, som drivs av Syriska föreningen i Stockholm som en del av projektet Arenor för integration, har inte kunnat nå ut till nyanlända i den omfattning som det var planerat för. Projektet har därför sammanställt och distribuerat information om digitala mötesplatser för att underlätta för nyanlända att bygga nätverk bland redan etablerade personer på ett digitalt sätt. Under hösten har länsstyrelsen, på grund av rådande situation, förlängt projektiden till och med december 2021.

Under hösten var medborgarkontoret öppet för bokade individuella besök för samhällsvägledning, som var anpassade för att minska smittorisken. Medborgarkontoret skickade ut information om samhällsservice och samhällsvägledning i stadsdelsområdet till nyinflyttande nyanlända. Under hösten fanns även mobila informationsdiskar för nyanlända på fem boenden som drivs av Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS). Syftet med informationsdiskarna har främst varit att länka nyanlända till redan etablerade personer.

Under året har bostadsvägledningen utvecklats och stadens material för bostadsvägledning har implementerats. Representanter från förvaltningen och från SHIS bostäder har regelbundet träffats för samverkan kring anvisningsbosatta nyanlända som är nära den maximala kontraktstiden på fem år.

Kulturskolans projekt, Unga berättar, har under året, på uppdrag av förvaltningen, spelat in informationsfilmer om medborgarkontor, informationsdiskar, stadsdelsmammor, öppen förskola/introduktionsförskola och Föräldraskap i Sverige i syfte att skapa ett lättillgängligt informationsmaterial till nyanlända.

Projektet stadsdelsmammor har permanentats och är nu en integrerad del av verksamheten riktad till nyanlända. Stadsdelsmammorna arbetar både uppsökande och på uppdrag av socialsekreterare för en etablering i samhället. Stadsdelsmammorna har ställt om arbetssättet och har ordnat promenader istället för inomhusaktiviteter och har även startat små grupper med kvinnor som träffas regelbundet. Stadsdelsmammorna är även ett stöd för ensamkommande unga som behöver utöka ett begränsat nätverk.

Under hösten har en överenskommelse för den interna samordningen och arbetsfördelningen kring det samhällsorienterade grupprogrammet för utrikesfödda föräldrar, Föräldraskap i

Sverige (FÖS), tagits fram. Barnrättsperspektivet och jämställdhet ska genomsyra programmet. I början på hösten 2020 startade tre FÖS- grupper men grupprogrammet pausades i början på november då restriktioner på grund av pandemin återinfördes.

Under augusti 2020 öppnades ett nytt SHIS boende för nyanlända, främst kvotflyktingar i stadsdelsområdet. En arbetsgrupp med representant från Intro Stockholm, SHIS och förvaltningen bildades under våren för att ge ett bra mottagande och samhällsvägledning till de nyinflyttade. Förvaltningen har under hösten erbjudit kvotflyktingar välkomstpromenader för att de snabbare ska kunna orientera sig i närområdet och tidigt få kontakt med stadsdelsförvaltningens samhällsvägledare och stadsdelsmammor.

Förvaltningen har i december 2020 gått med i Integrationspakten. Syftet är att hitta olika samarbetspartners och att delta i medlemsträffar och kunskapshöjande evenemang.

För att ge kvinnor och män samma förutsättningar till en jämlik etablering i det svenska samhället, har förvaltningen arbetat aktivt för att motivera och erbjuda nyanlända familjer förskola i ett tidigt skede. Det ger en ökad förutsättning för, framförallt kvinnorna att bli etablerade på arbetsmarknaden. Den under hösten framtagna rutinen för tidig anmälan till förskolan kommer börja användas under nästa år, i syfte att påskynda nyanlända föräldrars etablering.

Genom att arbeta för människor ska ha makt över sina egna liv genom utbildning och arbete bidrar förvaltningen till målet om ingen fattigdom (Agenda 2030).

Uppföljning av introduktionsförskola rapporteras enligt anvisningarna under mål 1.3.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nyanlända, av de som har kommit till besökscenter, som anser att stödet från rådgivare har påskyndat deras etablering i svenska samhället.						70 %		2020
Analys	Förvaltningen blev inte beviljad EU projektmedel för att starta en rådgivningsverksamhet med civilsamhället. Lokala utvecklingsmedel har sökts för att starta rådgivningsverksamhet under 2021.							
 Antal nyanlända som har utbildats till frivilligrådgivare						10		2020
Analys	Förvaltningen blev inte beviljad EU projektmedel för att starta en rådgivningsverksamhet med civilsamhället och utbilda frivilligrådgivare. Lokala utvecklingsmedel har sökts för att starta rådgivningsverksamhet under 2021.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Antal besökare på introduktionsförskolan ökar.	2020-01-01	2020-12-31	
 Introduktionsförskolans verksamhet utökas.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

🟡 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet är delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer delvis uppnås samt att tillhörande nämndmål uppnås. Medborgarundersökningen, som används för att följa upp upplevd trygghet och olika viktiga aspekter inom stadsmiljöområdet, genomfördes inte 2020. Analysen grundar sig på stadens trygghetsmätning, Stockholmsenkäten samt inkomna klagomål och synpunkter.

Platssamverkan Hässelby torg har under 2020 fortlöpt enligt plan med inriktning på situationell brottsprevention. Platssamverkan har utvidgats till att inkludera Vällingby centrum och Ormängstorget. Kontakterna med näringsidkare i trygghetsfrågor har varit givande och det har framkommit att näringsidkare och andra aktörer anser att tryggheten på Hässelby torg har ökat sedan platssamverkan startade. Trygghetsvandringar har genomförts. Uppföljningen avseende handlingsplanen för våldsbejakande extremism har skett till hälften av alla aktiviteterna vilket bidrar till att målet delvis är uppfyllt.

Platssamverkan

Fokus har varit på Hässelby torg men utvidgades efter hand till Ormängstorget och Hässelby strand eftersom insatserna på Hässelby torg medförde att drogförsäljning och häng började flytta över till de två andra torgen. Efter sommaren inkluderades även Vällingby centrum i platssamverkan Hässelby torg, som nu innefattar Vällingby centrum – Hässelbygård – Ormängstorget– Hässelby strand. Insatser och händelser på respektive plats får effekter på de andra platserna varför de nu betraktas som en helhet. Under året togs kontakter med lokala näringsidkare och andra aktörer kring trivsel- och trygghetsfrågor på Hässelby torg och Hässelby strand och möten kring frågorna genomfördes, med positiv respons från deltagarna. Samverkansmöten har genomförts i Åkermyntans centrum under hösten som en komplettering till platssamverkan i Hässelby torg. Inkluderingen av Vällingby centrum i platssamverkan Hässelby torg har varit positiv både vad gäller samordning av praktiska insatser och informationsutbyte av vikt för den samlade platssamverkan Vällingby C - Hässelby gård.

I Hässelby strand genomfördes under hösten en trygghetsvandring på initiativ av stadsdelsförvaltningen där polis, näringsidkare och fastighetsägare deltog.

Under året sattes övervakningskameror upp i samband med ett brandattentat mot förvaltningen och tillståndet för dessa kameror har fortlöpt under året.

Stadens trygghetsmätning

Under året genomfördes stadens trygghetsmätning, vilken genomförs var tredje år. Årets trygghetsmätning visar att stadsdelsområdet i sin helhet upplevs som tryggare nu jämfört med senaste mätningen 2017. Av mätningen framgår också att invånarna i Hässelby-Vällingby är mer otrygga jämfört med staden som helhet, men med betydande variationer inom stadsdelsområdet.

Av mätningen framgår även att dubbelt så många invånare skulle flytta på grund av otrygghet,

brott och ordningsstörningar som i staden som helhet och trots att resultatet har förbättrats något sedan föregående mätning är det fortfarande dubbelt så högt som i tidigare trygghetsmätningar genomförda 2008 och 2011.

Krisberedskap och utvärdering av Covid-19

Under hösten har en utvärdering av förvaltningens hantering av Covid-19 genomförts. Utvärderingen har resulterat i en åtgärdsplan för att bland annat utveckla förvaltningens krisberedskap och revidera förvaltningens krisledningsplan.

Lokala handlingsplanen för arbetet mot våldsbejakande extremism

Under året har förvaltningens arbete mot våldsbejakande extremism fortlöpt utifrån handlingsplan, bland annat har kompetenshöjande insatser genomförts. Av de 18 aktiviteter som finns med i handlingsplanen har hälften kunnat följas upp. De andra har inte kunnat följas upp på grund av pandemin. Fem ärenden har hanteras av förvaltningen enligt gällande rutiner och stadens riktlinjer.

Arbetet med att förebygga oriktiga hyresförhållanden och olovlig andrahandsuthyrning

Förvaltningens arbete har under året varit inriktat på samhällsvägledning, information och vråkningsförebyggande åtgärder i syfte att ge kunskap om oriktiga hyresförhållanden och olovlig andrahandsuthyrning. Barnfamiljer har varit en prioriterad målgrupp i det vråkningsförebyggande arbetet, och barnfamiljer som har svårt att hitta ett eget boende erbjuds alltid en jourlägenhet i första hand.

Förvaltningen har under året haft en stärkt samverkan med hyresvärdarna i stadsdelsområdet för att minska risken för att invånare blir bostadslösa eller har en otrygg boendesituation. För att ge stöd till vuxna som lever i långvarig hemlöshet, med missbruk och psykosocial ohälsa, har förvaltningen arbetat med att erbjuda Stockholms stads insats Bostad först med boendestöd i form av Case manageruppdrag. För att personer som idag bor i gruppboäder, serviceboäder och stödboenden ska kunna gå vidare i boendekedjan har förvaltningens enhet för funktionsnedsättning och socialpsykiatri arbetat aktivt för att erbjuda tränings- och försökslägenheter.

Förebygga uppkomst av olagliga boplatser

Den pågående pandemin har påverkat möjligheten att prioritera det förebyggande arbetet kring olagliga boplatser. Även det uppsökande arbetet har påverkats då möjligheterna till samverkan varit begränsade med hänvisning till att minska risken för smittspridning.

Trygghetsaspekterna genomsyrar all planering och skötsel av stadsmiljön

I syfte att identifiera upplevda otrygga platser har trygghetsvandringar genomförts under hösten i Hässelby gård, Grimsta samt Smedshagen/Åkermyntan. För att stärka samordningen av trygghetskapande åtgärder i stadsmiljön medverkar polismyndigheten, trafikkontoret, fastighetsägarföreningen och berörda fastighetsägare tillsammans med förvaltningen.

Beviljade trygghetsmedel har medgivit trygghetskapande åtgärder vid platser som har identifierats som otrygga. Vid Maltesholmsbadet och inom Gulsippans parklek har utegym anlagts och sittplatserna vid Ådalens plaskdamm har utrustats med rörelseaktiverad belysning samt ljudlarm. Åtgärderna har medfört en positiv platsaktivering och skapar förutsättningar för en välbefolkad, trygg och upplevelserik miljö som kan öka den upplevda känslan av

trygghet.

Med syfte att skapa trygghet och aktivitet i stadsmiljön har slyröjning, avlägsnande av buskage, beskärning av träd samt kompletterande upprustning av lekredskap och sittplatser vid utvalda lekplatser genomförts under året.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete mot målet har särskilt bidragit till de globala målen nr.3 "God hälsa och välbefinnande", nr.11 "Hållbara städer och samhällen", nr.13 "Bekämpa klimatförändringarna", nr.14 "Hav och marina resurser" samt nr.15 "Ekosystem och biologisk mångfald".

Jämställdhet

Jämställdhets-, barn-, äldre-, trygghets- och tillgänglighetsperspektiv beaktas i samtliga parkprojekt i stadsmiljön. Vid planering av lekmiljöer väljs redskap som lockar både flickor och pojkar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				53 %		77 %	77 %	2020
Analys Med anledning av pågående pandemi har stadsledningskontoret beslutat att stadens medborgarundersökning inte ska genomföras 2020. Beslutet har påverkan för några av kommunfullmäktiges indikatorer eftersom något utfall inte kommer kunna rapporteras. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								
  Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	88,1 %	88	88			91 %	88,5 %	2020
Analys Bland eleverna i årskurs 9 i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde är det fler, 88 procent flickor respektive pojkar, som uppger att de inte har blivit utsatta för hot och våld än för staden i stort som ligger 4 procentenheter lägre. Förvaltningen ska analysera resultatet mot det satta årsmålet.								
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				54 %		71 %	71 %	2020
Analys Med anledning av pågående pandemi har stadsledningskontoret beslutat att stadens medborgarundersökning inte ska genomföras 2020. Beslutet har påverkan för några av kommunfullmäktiges indikatorer eftersom något utfall inte kommer kunna rapporteras. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				59 %		71 %	71 %	2020
Analys Med anledning av pågående pandemi har stadsledningskontoret beslutat att stadens medborgarundersökning inte ska genomföras 2020. Beslutet har påverkan för några av kommunfullmäktiges indikatorer eftersom något utfall inte kommer kunna rapporteras. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön				80 %		80 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Med anledning av pågående pandemi har stadsledningskontoret beslutat att stadens medborgarundersökning inte ska genomföras 2020. Beslutet har påverkan för några av kommunfullmäktiges indikatorer eftersom något utfall inte kommer kunna rapporteras. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.2.1 Hässelby-Vällingby är säkert och tryggt

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Under våren 2020 tar Stockholms stad fram nya styrdokument som har betydelse för förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete. I slutet av 2019 beslutades om en ny övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholm stad och polisregion Stockholm. I överenskommelsen prioriteras 10 samverkansområden: Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta område; unga i risk för kriminalitet; avhopparverksamhet för kriminella; arbetet mot våldsbejakande extremism, särskilt utsatta och sårbara brottsoffer; otillåten påverkan; skolan som brottsplats; otillåtna bosättningar samt ordningsvakter. Utifrån centralt fastställd tidplan tar förvaltningen fram en lokal överenskommelse, där förvaltningen och lokalpolisområdet beskriver hur arbetet med de prioriterade områdena ska bedrivas utifrån en lokal lägesbild.

Stockholms stads kommunfullmäktige beslutar i början av 2020 om ett nytt säkerhetsprogram respektive trygghetsprogram som ersätter de tidigare programmen. Säkerhetsprogrammet beskriver stadens uppdrag lokalt respektive centralt i händelser av olika allvarlighetsgrad. Ett nytt och viktigt avsnitt rör stadens roll i det civila försvaret vilket utgår ifrån riksdagens beslut

2015 om att återuppta planeringen för ett modernt totalförsvar. Kommunfullmäktige beslutar även om en strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Genomförandet av förvaltningens uppdrag utformas utifrån de program och den strategi som kommunfullmäktige beslutar om samt utifrån den lokala överenskommelsen med polisen, och kommer att redovisas i tertialrapport 1 2020.

Arbetet med förvaltningens strategiska och operativa trygghetsråd fortsätter. De viktigaste målsättningarna för trygghetsrådets arbete under 2020 är att ungdomar har en trygg fritid, att förskolan och skolan har en central roll i trygghetsarbetet, att offentliga platser är trygga och välskötta samt fria från drogmissbruk och försäljning av droger, samt att invånarna har förtroende för myndigheter.

Platssamverkan om den fysiska miljön på Hässelby torg, i tunnelbanehallen och garaget fortsätter med deltagare från stadsdelsförvaltningen, fastighetsägare, trafikkontoret, SL, MTR, polisen med flera. Arbetet omfattar bland annat synliga trygghetsförbättrande åtgärder, exempelvis genom samordning av de olika aktörernas klottersanering och renhållning av torget, minskat häng i tunnelbanehallen, plankningssäkra spärrar i tunnelbanan, ökad tillsyn av torghandeln samt ökat deltagande av butikerna runt torget. Hässelby torg byggs om i etapper under åren 2020-2022, med start mars/april 2020, vilket påverkar platssamverkans planering och prioritering av insatser.

Förvaltningen utvecklar i samverkan med polisen den externa kommunikationen kring det trygghetsarbete som genomförs inom stadsdelsområdet. En kommunikationsplan tas fram med målet att öka invånarens kännedom om det trygghetsarbete som pågår.

Förväntat resultat

Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar genom samverkan kring såväl långsiktiga och förebyggande som akuta och riktade insatser. Förvaltningen har beredskap för att förutse, förebygga, motstå och vid behov hantera oönskade händelser inom säkerhet och trygghet. Andel människor som upplever trygghet i den stadsdel där de bor samt andelen som inte upplever diskriminering ökar.

Analys

Platssamverkan Hässelby torg har under 2020 fortlöpt enligt plan med inriktning på situationell brottsprevention. Under början på året låg fokus på Hässelby torg men utvidgades efter hand till Ormängstorget och Hässelby strand eftersom insatserna på Hässelby torg medförde att drogförsäljning och häng började flytta över till de två andra torgen. Efter sommaren inkluderades även Vällingby centrum i platssamverkan Hässelby torg, som nu innefattar Vällingby centrum – Hässelby gård – Ormängstorget – Hässelby strand. Insatser och händelser på respektive plats får effekter på de andra platserna varför de nu betraktas som en helhet. Under året togs kontakter med lokala näringsidkare och andra aktörer kring trivsel- och trygghetsfrågor på Hässelby torg och Hässelby strand och möten kring frågorna genomfördes, med positiv respons från deltagarna. Det framkom att näringsidkare och andra

aktörer anser att tryggheten på Hässelby torg har ökat sedan platssamverkan startade. Samverkansmöten har även genomförts i Åkermyntans centrum under hösten, men dessa har ej ingått i platssamverkan Hässelby torg. Inkluderingen av Vällingby centrum i platssamverkan Hässelby torg har varit positiv både vad gäller samordning av praktiska insatser och informationsutbyte av vikt för den samlade platssamverkan Vällingby C - Hässelby gård enligt ovan.

Arbetet inom det operativa trygghetsrådet har fortgått och samlat flera aktörer, till exempel polis, fastighetsägare, och representanter för antal verksamheter inom förvaltningen. Operativa trygghetsrådet träffas var tredje vecka och är ett samlande forum där information utbyts och insatser koordineras för att vara så effektiva som möjligt. Det har resulterat bland annat i de möten utanför ramen för ordinarie platssamverkan som nämndes tidigare. I mötena med operativa trygghetsrådet har bland annat frågor om när det har samlats många ungdomar på olika ställen i stadsdelsområdet lyfts. Arbetet med just detta och andra åtgärder beskrivs närmare under respektive verksamhetsmål.

Trafikkontorets ombyggnad av Hässelby torg, etapp 1, inleddes i juni och slutfördes i slutet av året. Etapp 2 påbörjas 2021 och beräknas bli klar under 2022. Förvaltningens synpunkter kring trygghetsaspekterna har beaktats och medfört förbättrad belysning och bättre siktlinjer, vilket ökat tryggheten.

Under våren utsattes förvaltningen för riktad skadegörelse. För att öka tryggheten sattes tillfälliga övervakningskameror upp och tillstånden för dessa kameror har förlängts. Under året genomförde staden sin trygghetsmätning, en enkät som skickas ut var tredje år. I mätningar av upplevd trygghet brukar kvinnor generellt svara att de inte känner sig lika trygga som män. Förvaltningens arbete kring säkerhet och trygghet har som målsättning att alla invånare i stadsdelsnämndsområdet ska känna sig trygga. Förvaltningen arbetar förebyggande med frågor kring unga, våld och kriminalitet. Arbetet med dessa frågor redovisas närmare under verksamhetsområde 1.4 och de nämndmål som är kopplade till det.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som upplever ordningsproblem i bostadsområdet	38	36	39			32 %		2020
Analys Andelen elever som upplever ordningsproblem är 4 procentenheter högre för flickorna och två procentenheter högre för pojkarna än i staden i stort. Upplevelsen av ordningsproblem korrelerar med den upplevda otryggheten bland ungdomarna i stadsdelsområdet.								
 Oro för våld eller överfall i den offentliga miljön	12 %	11 %	14 %			12 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra övning i krishantering	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har på grund av den pågående pandemin inte kunnat genomföra någon planerad krisövning.			
 Tillsammans med polisen ta fram en lokal samverkansöverenskommelse inklusive handlingsplan.	2020-01-01	2020-06-30	
 Undersöka fler möjliga platser för de kommunala ordningsvakterna	2020-01-01	2020-12-31	
 Uppdatering av handlingsplanen mot våldsbejakande extremism.	2020-01-01	2020-03-31	
 Översyn av förvaltningens krisplan	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys En översyn av krisledningsplanen kommer att genomföras 2021. På grund av pågående pandemi har arbetet inte kunnat prioriteras under 2020.			

Nämndmål:

1.2.2 Trygghetsaspekterna genomsyrar all planering och skötsel av stadsmiljön.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Boende och besökare har god tillgång till park- och naturområden samt bad med höga rekreativvärden. Park- och naturområden är en del av stadsdelsområdets offentliga rum som kopplar ihop stadsdelarna och som bidrar till ett levande, tillgängligt och tryggt stadsdelsområde för alla. Park- och naturområden har hög kvalitet och svarar mot olika typer av behov. Barn-, äldre-, jämställdhets-, trygghets- och tillgänglighetsperspektiven beaktas i all planering av stadsmiljön och invånarna är delaktiga kring utvecklingen av park- och naturområden. Det gäller såväl större projekt som drivs i samverkan med stadens fackförvaltningar som i den dagliga skötseln.

För att säkerställa att större projekt bidrar till ökad trygghet är det förvaltningens ansvar att i processen lyfta in den lokala kännedomen om stadsmiljön. Planering, utveckling och drift av parker, promenadstråk och bad främjar livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter och utomhusvistelse. Ett av 2020 års större projekt är den fortsatta upprustningen av Ormängstorget med intilliggande parkstråk och Hässelby torg. Melonparken utvecklas till en ny stadsdelspark och trygghetsfaktorn är avgörande i upprustningen. Syftet är att göra parken till en välbesökt, trygg plats som binder ihop Hässelby gård, Hässelby strand och Hässelby villastad. Upprustningen av parkområdet Udden vid Strandliden slutförs, insatserna på Udden handlar till stor del om att aktivera platsen och höja trygghetskänslan. Efter tidigare slyröjningar renoveras platsen med utgångspunkt från originalritningarna. Gatstensbeläggningen läggs om för att öka tillgängligheten, parksoffor och skräpkorgar placeras ut och belysning förnyas.

Trygghetsinspektioner med fokus på otrygga och otillgängliga platser inom stadsdelsområdets park- och naturområden genomförs som ett komplement till de trygghetsvandringar som sedan tidigare utförs i stadsmiljön tillsammans med polismyndigheten, trafikkontoret,

fastighetsägarföreningen och berörda fastighetsägare. Med utgångspunkt i trygghetsinventeringar och synpunkter från invånare görs prioriteringar av trygghetsskapande åtgärder som belysningsförbättringar och slyröjningar. Förvaltningen ansöker om trygghetsmedel för trygghetsskapande åtgärder avseende anläggning av utomhusgym inom parkleken Gulsippan samt vid Maltesholmsbadet. Trygghetsmedel söks också för installation av rörelseaktiverad belysning samt ljudlarm vid Ådalens plaskdamm. I dessa områden finns ett stort behov av att genom en positiv platsaktivering skapa trygga och tillgängliga vistelsemiljöer under fler av dygnets timmar.

Klotter bidrar till den upplevda otryggheten hos invånare, därför råder nolltolerans för klotter vid förvaltningens lokaler. Förvaltningen lyfter också behovet av klottersanering till samverkansparter som fastighetsägare och näringsidkare.

Förväntat resultat

Andelen invånare som är nöjda med skötseln av park- och naturområden. Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar.

Analys

Trygghetsvandringar har under hösten genomförts tillsammans med polismyndigheten, trafikkontoret, fastighetsägarföreningen och berörda fastighetsägare, i Hässelby gård, Grimsta samt Smedshagen/Åkermyntan. I likhet med tidigare vandringar konstaterades att de flesta åtgärdsbehov i första hand avser klotter, dålig belysning, nedskräpning och behov av slyröjning i huvudsak på mark som förvaltas av trafikkontoret och olika fastighetsbolag. Vid ett par områden inom parkmark konstaterades behov av slyröjning samt städning av nedskräpning, detta har åtgärdats av stadsdelsförvaltningen.

Beviljade trygghetsmedel har medgivit trygghetsskapande åtgärder vid platser som har identifierats som otrygga vid Maltesholmsbadet, inom Gulsippans parklek samt intill Ådalens plaskdamm. Vid Maltesholmsbadet har den tidigare grillplatsen monterats ned för att undanröja problemet med bosättningar, istället har ett nytt utomhusgym färdigställts på platsen. Vid Gulsippans parklek har ett nytt utomhusgym färdigställts vid platsen för tidigare nedmonterad pumptrack. Syftet är att skapa attraktiva mötesplatser med utomhusgym som är tillgängliga och anpassade för både äldre och unga. De aktuella ytorna får en ny funktion och befolkas med motionärer och andra idrottsutövare vilket leder till en positiv platsaktivering och att den upplevda tryggheten ökar under fler av dygnets timmar. Vid Ådalens plaskdamm har rörelseaktiverad belysning samt ljudlarm installerats under våren, syftet är att störa och förebygga störande aktiviteter under kvälls- och nattetid. Installationerna har emellertid utsatts för upprepad skadegörelse. Förvaltningen har därför förstärkt skyddet genom att montera galler över sensorerna som utlöser larmen. Uppföljande kontroller kommer att genomföras samtidigt som förvaltningen utreder alternativ gestaltning av sittplatserna med syfte att öppna upp och skapa fri sikt mot platsen.

Med syfte att skapa trygghet och aktivitet i stadsmiljön har upprustning genomförts av utvalda lekplatser. Slyröjning, avlägsnande av buskage, beskärning av träd samt kompletterande upprustning av lekredskap och sittplatser utfördes vid lekplatserna Kartmätaren i Vällingby och Gästvåningen i Hässelby. Vid Nälsta parkouranläggning har konstgräset bytts ut mot strid

sand som fallunderlag och borttagen snurrunga har ersatts med två kompisgungor. Lekplatsen Hålslaget i Råcksta har rivits och ersatts med en helt ny lekplats som har uppförts på samma plats. Lekplatsen har utrustats med lekredskap för både småbarnslek och för större barn samt sittplatser med bord samt bänkbord. Inom Gulsippans parklek har nytt väderskydd färdigställts vid grillplatsen. Vid Olle Engkvists väg avslutades ett trygghets- och renhållningsprojekt där svårskött buskage längs Loviselundsskolan har avlägsnats och ersatts med gräs. Tillgänglighet med barn-, äldre- och jämställdhetsperspektiv beaktas i samtliga trygghetsprojekt i stadsmiljön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsatt upprustning av Ormängstorget med intilliggande parkstråk samt Hässelby torg.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Tidsplan för upplägg av trygghetsinspektioner i park- och naturområden upprättas.	2020-01-01	2020-03-31	
✓ Upphandling av ny entreprenad för parkskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning.	2020-01-01	2020-10-31	
✓ Upprustning av parkområdet Udden vid Strandliden.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Utomhusgym iordningställs inom parkleken Gulsippan samt vid Maltesholmsbadet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Utveckla Melonparken till en ny stadsdelspark.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.2.3 Människor har förtroende för stadsdelsförvaltningen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hög tillgänglighet, gott bemötande och tydlig kommunikation är förutsättningar för att människor ska ha förtroende för stadsdelsförvaltningen. Tillgängligheten i verksamheterna är hög och tillgänglighetshinder minimeras. Bemötandet är gott oavsett exempelvis kön eller könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, utbildningsbakgrund, funktionsnedsättning eller ålder.

En viktig grund för människors förtroende för stadsdelsförvaltningen är kvaliteten i de insatser och det stöd som ges av verksamheterna. För att ständigt öka förtroendet för förvaltningens verksamheter stärks det systematiska kvalitetsarbetet och kvalitetsledningssystemen utvecklas. En effektiv hantering av synpunkter och klagomål, med fokus på åtgärder och återkoppling, är också en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet och för förtroendet för förvaltningen. Läs mer om arbetet under nämndmål 3.2.6. Förvaltningen har smarta och effektiva arbetsätt.

Förväntat resultat

Invånarnas förtroende för stadsdelsförvaltningen ökar.

Analys

Under pågående pandemi har förvaltningen utvecklat och anpassat arbetssätt för att kunna

erbjuda invånare och brukare en hög tillgänglighet, ett gott bemötande och tydlig kommunikation. Exempelvis har förvaltningens verksamheter för ekonomiskt bistånd tydliggjort kontaktvägarna in till förvaltningen vid akuta ärenden och generösa telefontider under kontorstid har lett till få synpunkter gällande brist på tillgänglighet. Vidare har medborgarkontoren under hösten ställt om sin verksamhet till en mer mobil verksamhet med samhällsväglare på platser där målgruppen befinner sig. Handläggare inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har haft generösa telefontider under kontorstid för att underlätta tillgängligheten för invånare och samverkanspartner.

Förvaltningens utförarverksamheter inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har under pågående pandemi kontinuerligt informerat boende och deltagare i verksamheter, samt deras anhöriga och legala företrädare, om restriktioner och omställningar i verksamheten. Endast ett fåtal klagomål har inkommit som rört omställningar av verksamhet. Andelen som upplever ett gott bemötande har inte minskat under året. Inom socialpsykiatrins verksamheter har andelen som upplever ett gott bemötande ökat med 11 procentenheter från föregående år.

Förvaltningens förskolor har under året tagit emot flertalet beröm från vårdnadshavare gällande verksamheternas utförande, information och bemötande. Vårdnadshavares förtroende för förskolans verksamhet är högt. Under pågående pandemi har förskolorna arbetat med att informera via mejl, sms och via Skolplattformen där det har varit möjligt. Ett gott exempel är en förskola som skapat ett "Veckobrevsfönster" ut mot förskolegården med aktuell information om verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen	65 %	66 %	63 %			80 %		2020

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppnås. Bedömningen grundar sig på att fyra av fem av kommunfullmäktiges beslutade indikatorer nås och att aktiviteter genomförts. Mer utförliga analyser av måluppfyllelse görs under respektive nämndmål. Det systematiska kvalitetsarbetet redovisas i "Underlag till Förskolerapport" som bifogas denna verksamhetsberättelse.

Under rådande pandemi ha förskolorna genomfört flera anpassningar för att möta utmaningar med bland annat personaltäthet och förskollärlärd undervisning. Den löpande

undervisningen och uppföljningen av barns utveckling och lärande på individnivå har påverkats till viss del, på grund av frånvaro hos personal och barn. En stor del av verksamheten har bedrivits utomhus, vilket har lett till positiva effekter i utvecklingen av de pedagogiska utomhusmiljöerna. En annan positiv effekt är att utflykter till parker och skog ökat och kopplas till den framtagna strategin för att öka barnens fysiska aktivitet under dagen. Ett gott exempel är Råcksta förskolor som uppmärksammats av Skolverket genom att filma verksamheten, vilket finns att se på Skolverkets webb-sida.

Resultatet av självskattningsverktyget WKI, visar att alla förskolor når minst nivå tre av fem inom alla delområden; språk och kommunikation, naturvetenskap och teknik, matematik, skapande verksamhet och pedagogisk miljö.

Resultatet av årets förskoleundersökning är högre än 2019 och visar att 85 procent av vårdnadshavarna är nöjda med verksamheten, dock nås inte kommunfullmäktiges mål om 90 procent. Av tio enheter visar endast tre ett lägre resultat än 85 procent nöjda föräldrar. För att ytterligare öka vårdnadshavarnas nöjdhet behöver samverkan med hemmet utvecklas och riktade insatser har påbörjats. Glädjande är att indexområdet utveckling och lärande fortsätter att öka och ligger två procentenheter över stadens resultat.

Jämställdhet

Förskoleundersökningen och självskattningen visar marginella skillnader i hur flickor och pojkar utvecklas och lär, vilket är ett resultat av förskolornas kontinuerliga och målmedvetna arbete för att bryta traditionella könsnormer och främja jämställdhet.

Tidiga insatser

I förskolorna pågår ett kontinuerligt förebyggande arbete med anpassningar och tidiga insatser för barn som tillfälligt eller varaktigt är i behov av särskilt stöd, såväl på individ som gruppnivå. Syftet är att barnet ska få möjlighet att vara delaktig i verksamheten på sina villkor utifrån de egna förutsättningarna. För förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd finns en gemensamt framtagna arbetsgång. Det består av rutiner och stöddokument såsom pedagogisk kartläggning, handlingsplan, uppföljning samt ansökan om tilläggsbelopp. Behovet av stöd för det enskilda barnet förs i nära dialog med vårdnadshavare. Barn som har behov av extra stöd fortsätter att öka och pojkarna är fler än flickorna. På grund av den pågående pandemin har de barn som behöver extra anpassningar i form av fasta rutiner eller stöd av särskild personal på grund av deras relation eller kompetens, påverkats då frånvaron hos medarbetarna under perioder varit hög.

Förvaltningen har ansökt och beviljats statsbidrag för minskade barngrupper vilket möjliggör att en avdelning med barn delas in i två mindre grupper. Effekterna av arbetssättet visar att barnens utveckling, lärande och trivsel synliggörs i högre grad då personalen kan fokusera på ett färre antal barn. Det har också förstärkt barnens relationer med de vuxna i förskolan.

Samverkan

Samarbetet med socialtjänstens förebyggande arbete har fortsatt under året. Inom ramen för STIS; Stärkt, Tidigt, Stöd i Samverkan leder förskollärare föräldrastödsgrupper. Biträdande rektorer och specialpedagoger fungerar som barnombud och har ingått i projektet "Nya vägar" med Ersta vändpunkten. Den framtagna handlingsplanen -tidig upptäckt av barn som växer upp i missbruk- har delgetts förskolans medarbetare. Förskolorna har regelbunden kontakt

med socialtjänsten kring att tidigt upptäcka barn som kan fara illa och förskolans medarbetare känner till rutinen för hur en orosanmälan går till.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Det finns i nuläget mycket låg efterfrågan på meänkieli och samiska. Vårdnadshavare till ett barn har visat intresse för förskola på samiska. Det finns inget visat intresse för förskola på meänkieli. Vårdnadshavare till 33 barn i förvaltningens förskolor efterfrågar förskola på finska. Vårdnadshavare informeras om rätten till förstärkt språkstöd i de nationella minoritetsspråken chib och jiddish och förskola helt eller till väsentlig del på finska, meänkieli och samiska via stadens webbplats när de ansöker om förskoleplats.

Förvaltningen har 16 förskoleplatser i nämndens regi med finskspråkig personal.

Barns rättigheter

Barnperspektivet och barns rättigheter beaktas i förskolans verksamhet genom Barnkonventionens artiklar, bland annat genom att involvera de äldre barnen i de individuella utvecklings- och överlämningssamtalen. Barnen deltar också i upprättandet av Plan mot kränkande behandling och mot diskriminering enligt Skollagen. Vid förändringar i verksamheten genomförs konsekvens- och riskanalyser kopplade till barngruppen eller det enskilda barnet.

Agenda 2030

Förvaltningen har genom det arbete som bedrivs och som genomsyrar förskolornas verksamhet, bidragit till mål 4 " God utbildning till alla", mål 5 " Jämställdhet" och mål 10 " Minskad ojämlikhet".

Uppföljning av introduktionsförskola

Introduktionsförskola finns på tre platser i stadsdelen; Vita villan i Smedshagen startade våren 2018, Grimstagatan hösten 2019 och Hässelängen hösten 2020. Verksamheten är organiserad under en förskoleenhet; Trollboda- Smedshagens förskolor men byter under 2021 till Grimsta förskolor. I syfte att nå fler föräldrar och barn flyttar introduktionsförskolan på Grimstagatan till ett mer centralt läge och mer ändamålsenliga lokaler i Vällingby centrum under 2021.

Introduktionsförskolans verksamhet erbjuder föräldrar enklare samhällsintroduktion och språkstärkande aktiviteter i det svenska språket samtidigt som barnen deltar i en pedagogisk verksamhet. De som arbetar i verksamheten är förskollärare, barnskötare och specialpedagog vilka har utbildats i "Föräldraskap i Sverige" samt ABC- alla barn i centrum. Två personer har anställts via extratjänst och tillhör själva målgruppen för verksamheten. Dessa två medarbetare kan på ett enkelt sätt skapa relationer till besökarna samt är flerspråkiga vilket gynnar både besökare och verksamheten.

Budgeten för verksamheten utgår från ett ansökt bidrag från Stockholms stad på 2,2 miljoner för 2020. Verksamheten får även cirka 100 000 kronor i bidrag för de båda extratjänsterna för hösten 2020. Kostnaderna är cirka 1,9 miljoner i lön- och pensionsförsäkringar. Lokal och övrig drift cirka 250000. IT, städ samt pedagogiskt material uppgår till cirka 50000 kronor.

Introduktionsförskolan samarbetar med föräldrarådgivare, förvaltningens integrationsordnare, föräldralots på Medborgarservice och stadsdelsmammor.

Ledning och personal upplever att besökarna är väldigt nöjda med de aktiviteter som erbjuds eftersom majoriteten av besökarna återkommer regelbundet. Föräldrarna pratar ofta om vikten av att bryta ensamheten och komma ur tristessen hemma samt möjligheten till aktiviteter och lekmaterial för barnen. Föräldrarna uppger att de känner sig välinformerade om möjligheten att ansöka om ordinarie förskola och att de ska ställa sig i kö.

De besökande familjerna har hittat till verksamheten via barnavårdscentraler, föräldragrupper, föräldrarådgivarna, andra föräldrar som besöker introduktionsförskolan, broschyrer, stadens webb-sidor och den introduktion för nyanlända som ges via intro Stockholm. På medborgarkontor och boenden för nyanlända finns också bemannande informationsdiskar där information om vikten av att gå i förskola ges. I några fall har föräldrar passerat "husen" och undrat vilken verksamhet som bedrivs. Verksamheten har tagit emot synpunkter på att det ska vara enklare att hitta den introduktionsförskola man söker via webben.

Cirka 50 barn besökte introduktionsförskolans verksamhet varje månad fram till sommaren. Antalet besökare har sedan minskat och har från och med november inte haft några besökare alls på grund av att verksamheten stängdes i enlighet med folkhälsomyndighetens beslut.

Under året har besökande föräldrar uppgett att åtta barn kommer att skrivas in i ordinarie verksamhet på förskola. En rutin för tidig anmälan till förskola har tagits fram i samverkan med Intro-Stockholm och kommer tas i bruk 2021.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37 %	2,5 %	34,5 %	38 %	32 %	32 %	32 %	VB 2020
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	85 %	84 %	86 %	84 %		90 %	90 %	2020
Analys								
KF indikatorn visar vårdnadshavarnas uppfattning om påståendet "Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola" och visar ett utfall på 85 % nöjda föräldrar vilket är en procentenhet högre än 2019. Enheternas resultat varierar mellan 94 %- 62 %. Endast tre enheter av tio visar ett lägre resultat än 85%. För att ytterligare öka vårdnadshavarnas nöjdhet behöver samverkan med hemmet utvecklas och riktade insatser har påbörjats.								
  Antal barn per grupp	12,5 barn/avd.			12,5 barn/a vd.	16 st	16	16	VB 2020
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,6 st			4,4 st		4,9	4,9	VB 2020
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6			3,8		3,6	Tas fram av nämnd	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.3.1 Barn deltar i en förskola med hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor och pojkar deltar i en likvärdig och jämställd förskola som är trygg, säker och håller hög pedagogisk kvalitet. För att öka likvärdigheten och kvaliteten är det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de nationella målen i läroplan för förskolan prioriterat. Där ingår bland annat språkutveckling, naturvetenskap, matematik, lek men också normer och värden samt barns delaktighet och inflytande.

Barnen har tillgång till stimulerande miljöer där de kan experimentera och utforska samt ta del av olika digitala verktyg och arbetssätt. De erbjuds möjligheter att ta del av professionella kulturaktiviteter och det egna skapandet får stort utrymme liksom leken. Fysiska aktiviteter och utevistelse är dagliga inslag i verksamheten och de serveras god, hälsosam och klimatsmart kost enligt stadens framtagna strategi.

Samspelet mellan förskola och hem är viktigt för den upplevda tryggheten och barnens utveckling. För att främja delaktighet samt förmedla vad förskolan gör för att stödja det enskilda barnets utveckling och lärande erbjuds vårdnadshavare olika former av dialog och sammankomster. I enlighet med läroplanen bedrivs ett normkritiskt arbete för jämställdhet och mot diskriminering. Respekten för mänskliga rättigheter och särskilt barns rättigheter utifrån barnkonventionen är levande i verksamheten. En positiv framtidstro präglar verksamheten och ger barnen möjlighet att tillägna sig ett varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och naturen. Barnen ges också möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val människor gör kan bidra till en hållbar utveckling.

Förskola och skola samverkar så att barnens övergång till förskoleklassen blir trygg.

Förskoleenheternas organisation och storlek ses över under året och den lokala handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för förskolans medarbetare implementeras i verksamheten. Insatser för att stärka förskollärares och förskolerektorernas ledarskap är bland annat avgörande för att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten. Läs mer om handlingsplanen under nämndmål 3.2.1 Medarbetare bidrar till utveckling av den egna verksamheten. Arbetet med att säkerställa kvaliteten genom verktyget webbaserad kvalitetsindikator (WKI)

intensifieras och bedömningskompetensen ökar.

I syfte att trygga en god kompetensförsörjning ger staden ersättning för studier såsom grundutbildning till barnskötare via Midsommarkransens gymnasium, erfarenhetsbaserad förskollärarytutbildning samt magister/master-studier inom förskoledidaktik. Andra satsningar är ”Spången” – en yrkesutbildning till barnskötare med fokus på svenska språket, samt en fördjupningsutbildning för barnskötare som varit yrkesverksamma under lång tid. Ur rekryteringssynpunkt är den verksamhetsförlagda utbildningen för förskollärare och specialpedagoger viktig och förskolorna tar emot cirka 80 studeranden/år fördelat på olika enheter. Förvaltningen samarbetar med Midsommarkransens gymnasium i projektet ”Pedagogik- college. Det är ett gymnasieprogram som syftar till att utbilda barnskötare som också ska kunna studera vidare till förskollärare. Erfarna barnskötare har utbildats till handledare och tar emot eleverna under deras arbetsplatslärande (APL).

Förväntat resultat

Barnen möter förskollärlädd undervisning utifrån läroplanens alla målområden. Förskolorna når minst grundläggande nivå 3 inom kvalitetsindikatorn/självvärderingens delområden naturvetenskap och teknik, matematik, skapande verksamhet och pedagogisk miljö.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet uppnås och grundar bedömningen på att sex av sju av nämnden beslutade indikatorer nås och att tio av tolv aktiviteter genomförts. Kvalitetsarbetet i sin helhet redovisas i bilaga: ”Underlag till förskolerapport”.

Verksamheten har trots rådande pandemi fungerat väl. Förskolorna har genomfört flera anpassningar för att möta utmaningar med bland annat personaltäthet och förskollärlädd undervisning. Den löpande undervisningen och uppföljningen av barns utveckling och lärande på individnivå har påverkats till viss del på grund av frånvaro hos personal och barn. En stor del av verksamheten har bedrivits utomhus, vilket har lett till positiva effekter i utvecklingen av de pedagogiska utomhusmiljöerna. En annan positiv effekt är att utflykter till parker och skog ökat och kopplas till den framtagna strategin för att öka barnens fysiska aktivitet under dagen. Ett gott exempel är Räcksta förskolor som uppmärksammats av Skolverket och filmat verksamheten. (Finns att se på Skolverkets webb-sida.) De individuella utvecklingssamtalen samt överlämnandesamtal med skolan har genomförts digitalt eller utomhus.

Resultatet av självskattningsverktyget WKI, visar att alla förskolor når minst nivå tre av fem inom alla delområden; språk och kommunikation, naturvetenskap och teknik, matematik, skapande verksamhet och pedagogisk miljö.

Resultatet av årets förskoleundersökning är högre än 2019 och visar att 85 procent av vårdnadshavarna är nöjda med verksamheten. Glädjande är att indexområdet utveckling och lärande fortsätter att öka och ligger två procentenheter över stadens resultat. Indexområdet samverkan med hemmet når inte nämndens uppsatta årsmål och tänkbara förklaringar kan vara den pågående pandemin som inneburit minskade möjligheter till fysiska möten och att Skolplattformens tekniska problem har försvårat kommunikationen mellan vårdnadshavare och förskola.

Förskoleundersökningen och självskattningen visar marginella skillnader i hur flickor och pojkar utvecklas och lär, vilket är ett resultat av förskolornas kontinuerliga och målmedvetna arbete för att bryta könsnormer och främja jämställdhet.

Förvaltningen har ansökt och beviljats statsbidrag för minskade barngrupper vilket möjliggör att en avdelning med barn delas in i två mindre grupper. Effekterna av arbetssättet blir att barnens utveckling, lärande och trivsel synliggörs i högre grad då personalen kan fokusera på ett färre antal barn. Det har också förstärkt barnens relationer med de vuxna i förskolan.

Antal barn i åldern 1-5 år prognostiseras att minska med närmare 300 barn under kommande år och förvaltningen förbereder och genomför nödvändiga åtgärder för att möta denna utveckling. I syfte att skapa en mer strukturellt jämlik organisation i antal förskoleplatser och medarbetare flyttas en förskola (Tårpilen) från Hässelby norra förskolor till Trollboda förskolor från och med 1/1-21. I januari-21 öppnar en ny Framtidens förskola (Kaprifol) med åtta avdelningar. Förskolan ersätter en förskola (Bikupan) som brann ner för ett antal år sedan. De två avdelningarna med flerfunktionshindrade barn (Aqua och Sinnenas hus), som nu är belägna i två enheter, flyttar in i den nya förskolan. I juni- 21 avvecklas en närliggande förskola (Astrakan) som i många år haft angöringsproblem för varutransporter och verksamheten flyttar in i den nya förskolan.

Beslut har också tagits att avveckla en förskola med två avdelningar i Vällingby till sommaren -21 på grund av minskat barnantal. För att undvika övertalighet i samband med organisationsförändringarna ser rektorerna över personalbemanningen i samarbete med HR.

En förskoleenhet byter från och med den 1/1-21 namn; Björnboda-Sörgårdens förskolor kommer istället heta Kälvesta förskolor.

Inskrivningsgraden för stadsdelen är 94,3 procent. Hässelby gård och Vällingby är de planområden med lägst andel inskrivna barn; 85 procent. Förvaltningen har genom BER- barn och elevregistret identifierat att det finns närmare 200 barn som inte går i förskola eller pedagogisk omsorg. Tänkbara orsaker till att barnen inte deltar i förskola är att de inte bor i stadsdelen men är folkbokförda här, barnet är utomlands, vårdnadshavare uppfyller inte villkoren för att barnet ska få en plats eller att vårdnadshavare arbetar skift och skjuter på förskolestarten.

Stadens handlingsplan för förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare fortsätter att vara vägledande i verksamheternas arbete genom en lokal handlingsplan med förbättringsområden. Förvaltningen fortsätter att ta del av stadens kompetenssatsning för barnskötare att utbilda sig till förskollärare under arbetstid och 21 barnskötare har deltagit i utbildningen under 2020. Förvaltningen fortsätter även att ta del av stadens kompetenssatsning gällande tillsvidareanställda barnskötare som saknar utbildning för att arbeta med barn. Nio barnskötare har utbildat sig genom denna satsning. Den verksamhetsförlagda utbildningen för förskollärestudenter och arbetsplatslärande för barnskötarelever har genomförts trots pandemin. Förvaltningen har tagit emot cirka 60 förskollärestudenter och cirka 30 barnskötarelever.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen	84 %	83	85			84 %		2020
 Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande.	80 %					80 %		2020
 Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till fysiska aktiviteter.	82 %					81 %		2020
 Andel föräldrar som upplever att förskolans miljö uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	85 %					85 %		2020
 Andel föräldrar som är nöjda med samverkan mellan förskola och hem.	80 %					81 %		2020
Analys								
Utfallet är detsamma som för 2019 och når inte det uppsatta årsmålet. En förklaring kan vara den pågående pandemin som har gjort det svårare för förskolorna att samverka rent fysiskt med hemmen. En annan förklaring kan vara de tekniska problemen med Skolplattformen som gjort att information inte förmedlats på rätt sätt eller i tid. Förskolorna kommer bland annat att vid utvecklingssamtalen ta upp frågan om på vilket sätt samverkan kan förbättras med hemmet.								
 Andel tillsvidareanställda medarbetare, anställda som barnskötare, som har relevant grundutbildning.	95 %				95 %	95 %		VB 2020
 Andel vegetariska luncher.	75 %					40 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnen deltar efter förmåga på utvecklingssamtal.	2020-01-01	2020-12-31	
 Barnkonventionen uppmärksammas den 20 november genom en ljusmanifestation	2020-01-01	2020-11-30	
 Barnskötare med en äldre utbildning genomgår fördjupningsutbildning om förskolans uppdrag.	2020-01-01	2020-12-31	
 Bedömningskompetensen i verktyget WKI, webb-baserad kvalitetsindikator ökar hos arbetslagen och rektorer.	2020-01-01	2020-12-31	
 Föreläsning för förskolans medarbetare om maskulinitetsnormer den 14 och 16 april.	2020-01-01	2020-04-30	Avvikelse
Analys			
På grund av coronapandemin och folkhälsomyndighetens riktlinjer har föreläsningarna ställts in.			
 Förskolans dag firas 14 maj.	2020-05-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskollärare och barnskötare ökar sin och barnens digitala kompetens bland annat genom Digitalstudion och Mediotekets insatser.	2020-01-01	2020-12-31	
! Förskolorna ansöker om att erhålla Skolverkets certifiering "Hållbar skola."	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Av tio enheter har sex erhållit certifieringen. Övriga har påbörjat arbetet.			
✓ Medarbetare registrerar sina kompetenser i verktyget KOLL och rektorer använder verktyget för att göra relevanta insatser.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Tidplanen i den lokala handlingsplanen för övergång mellan förskola-skola följs.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Utvecklingsdag den 27 oktober för all pedagogisk personal med fokus på undervisning och lekens betydelse för barns utveckling.	2020-10-01	2020-12-31	
✓ Varje förskola tar fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse samt utevistelse.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.3.2 Barn i förskolan utvecklar sitt svenska språk.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolebarnens språkutveckling är ett prioriterat område och i syfte att skapa en god grund för framtida skolresultat använder förskolorna Skolverkets olika former av stödmaterial. Barnens fonologiska medvetenhet utvecklas genom olika former av systematisk och regelbunden språkträning. "Före Bornholmsmodellen - språklekar för förskolan" är en sådan forskningsbaserad metod som används i verksamheten. Barnens läs- och skrivutveckling stärks också genom ett fortsatt samarbete med biblioteken, bland annat genom läsombuden som finns på varje förskola.

En viktig uppgift i förskolans språkutvecklande arbete är att stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska liksom för barn med funktionsnedsättning. Barnen har tillgång till inläsningstjänsten UGGLO, ett digitalt bibliotek där det finns inlästa böcker på svenska och cirka 50 andra språk. Många böcker finns också med kompletterande kommunikation som tecken som stöd. Medarbetarna genomgår utbildning i flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling och förskoleavdelningens stödteam utökas med en logoped för att tidigt upptäcka barn med språksvårigheter samt för utbildning av medarbetare.

Förväntat resultat

Barnen utvecklar ett rikt språk genom förskolornas språkutvecklande arbete. Barnens fonologiska medvetenhet utvecklas genom evidens- och forskningsbaserade modeller. Förskolorna når minst grundläggande nivå 3 inom kvalitetsindikatorns/självvärderingens delområde språk och kommunikation.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet uppnås och grundar bedömningen på att de två av nämnden beslutade indikatorerna nås och att samtliga aktiviteter genomförts. Förskolorna når minst grundläggande nivå 3 inom kvalitetsindikatorns/självvärderingens delområde språk och kommunikation. Kvalitetsarbetet i sin helhet redovisas i bilaga: "Underlag till förskolerapport".

I syfte att träna upp den fonologiska medvetenheten hos barnen använder förskolorna Före Bornholms-modellen som utgångspunkt och ett gott exempel på arbetssättet är följande från en förskola: *"Vi har samtalat om två ord som bildar ett nytt och barnen hade många ord som de kom på; tand och borste blir tandborste, hopp och borg blir hoppborg. Vi övade också på att dela ett ord; isbjörn blir is och björn eller glasögon blir glas och ögon"*.

Inläsningstjänsten Ugglo bidrar i det språkutvecklande arbetet med såväl litteratur på svenska som olika språk och högläsning sker numera på ett mer systematiskt vis, digitalt och fysiskt. Varje förskola har ett läsombud och samarbetet med stadsdelens bibliotek fortsätter.

Barnens olika modersmål används parallellt med de svenska språket för att skapa förståelse och inkludering i undervisningen för alla barn. Flerspråkig personal kan stötta barnens modersmål och tolka i vardagen på förskolan.

För de barn som behöver stöd i sin språkutveckling används bildstöd och TAKK (tecken som alternativ kompletterande kommunikation.) För att tidigt upptäcka barn med språksvårigheter erbjuds förskollärare och barnskötare fortbildning och handledning genom förvaltningens logoped. Det enskilda barnets språkutveckling följs upp med vårdnadshavare, men inte alltid på ett systematiskt sätt, vilket är ett utvecklingsområde under 2021. Nöjdheten i förskoleundersökningen har ändå höjts till 82 procent. Det finns en marginell skillnad i vårdnadshavares uppfattning om hur pojkar och flickor uppmuntras att utveckla sitt språk. Förskoleundersökningen visar att vårdnadshavare till pojkar ökat sin nöjdhet från 79 procent (2019) till 83 procent i år. För vårdnadshavare till flickor är resultatet 83 procent (2019) till 84 procent.

Barnskötare och förskollärare erbjuds utbildning om flerspråkiga barns språk-och kunskapsutveckling och under året har 50 personer utbildats. Förvaltningen planerar för att denna utbildning ska ges återkommande varje år.

Läslyftet är en kompetensutveckling i språk-, läs- och skrivdidaktik baserad på aktuell forskning i regi av Skolverket. Det bygger på kollegialt lärande med stöd av webbaserat material och har gett förskollärare och barnskötare ökad kunskap vilket lett till att det språkutvecklande arbetet har blivit mer fokuserat och tydligt för barnen och även utvecklat undervisningen. Under året har fem av tio enheter deltagit i utbildningen som fortsätter under 2021 då fler enheter kommer att delta. Förskolestrategen i avdelningens stab har funktionen språk-läs- och skrivutvecklare och stödjer förskolornas arbete med "Läslyftet".

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk.	82 %					82 %		2020
 Antal förskollärare och barnskötare som genomgått utbildning i flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling	50					50 st		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna arbetar med Skolverkets moduler i "Läslyftet".	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Sex av tio förskoleenheter arbetar med Läslyftet. Övriga planerar att påbörja arbetet under 2021.			
 Högläsning och fonologisk språkträning genomförs systematiskt och regelbundet.	2020-01-01	2020-12-31	
 Inläsningstjänsten UGGLO används på alla förskolor.	2020-01-01	2020-12-31	
 Språkinventering görs enligt rutin.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på de förväntade resultaten i nämndmål och indikatorer. Analys av utfall görs under respektive nämndmål.

Förebyggande och tidigt stöd till barn och unga

Under året har föräldrarådgivarna haft 580 råd- och stödsamtal i syfte att stärka skyddsfaktorerna för barn och unga. Av de föräldrar som genomgått stödsamtal skattar 99 procent det näst högsta eller det högsta värdet på frågan om samtalen varit till hjälp för dem. Föräldrastödsgrupperna ABC och Komet, har till stor del fått ställas in under året på grund av pandemin. Även de föräldrastödsgrupper som var tänkt att riktas till enbart män fick ställas in.

I samarbete med barnavårdscentralerna, BVC, har förvaltningen genomfört hembesök enligt Hembesöksprogrammet med syfte att ge ett utökat stöd till familjer för en ökad jämlikhet i barns hälsa. Totalt har 346 hembesök genomförts under året och vid besöken har barnets rättigheter varit i fokus.

Under året har fler fältassistenter trots pandemin arbetat med att vara synliga ute på skolorna,

Förvaltningen har även haft fler fältassistenter som har arbetat eftermiddag och kväll under veckodagarna. Fältassistenter har arbetat för att stärka skyddsfaktorerna i ungdomsgrupperna och att kartlägga de ungdomar som uppvisar riskfaktorer med normbrytande beteende. Riktat stöd har getts till ungdomsgrupper i vissa stadsdelar för att bryta en negativ trend med droghandel och kriminalitet.

Inom ramen för samverkansforumet 6-16 har skola, väktare och fältassistenter samverkat för att öka närvaro och ge stöd till unga i riskmiljöer. Även skolsociologer har deltagit i samverkansforumets konsultationsdel där elever med skolproblematik kan aktualiseras för stöd från samverkansforumets aktörer. Fältassistenter har även samverkat med föräldrar för att öka vuxennärvaron där det har funnits risk för en social oro.

Under året har 42 elever, 23 flickor och 19 pojkar, med hög skolfrånvaro och deras föräldrar tackat ja till närvaroprogrammet. Vid uppföljning tre månader efter avslutat program hade skolnärvaron ökat till 83,8 procent, från 36,3 procent vid programmets början.

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att skapa trygga fritidsarenor. Trygghetsplanen för fritidsgårdarna är implementerad och har anpassats till att även gälla parklekar. Införandet av gårdskort, för unga mellan 13-17 år, har påbörjats men har inte kunnat fullföljas under rådande pandemi då fritidsgårdens verksamhet har fått flytta utomhus.

Barn och unga med allvarlig problematik får rätt insats i rätt tid

Förvaltningens utvecklingsarbete av Modell för tidigt socialt stöd har pågått under året. Förvaltningen startade i september en pilotverksamhet, Socialtjänst Vällingbyteamet, i stadsdelen Vällingby med syfte att teamet ska arbeta fram och pröva nya arbetssätt för att barn och unga ska få hjälp i ett tidigt skede innan sociala problem växer sig större. För att kunna fånga upp barn och unga i ett tidigt skede har Vällingbyteamet samverkat med förskola och skola för att kunna bedriva delar av socialtjänstens arbete ute i verksamheten.

Andelen familjehemsplacerade barn som klarade godkända resultat i alla kärnämnen höstterminen 2020 är 66 procent, vilket är en ökning med tre procentenheter jämfört med höstterminen 2019. Under 2020 har nio barn beviljats insatsen Skolfam, fyra barn var beviljade en studiecoach och ett barn var beviljad skola med behandling. Familjevården fortsätter arbetet med att säkerställa att barn och unga får hjälp med läxor och studiecoach vid behov.

Under året har familjebehandling och individuellt riktat stöd givits till familjer som har en komplex problembild med behov av stöd inom flera områden, under en längre tid, och där en placering av barn och unga i familjen har varit nära.

En ny insats, ungdomsbehandling, har inom ramen för förvaltningens skolsociala team och sociala insatsgruppen för unga (SIG-Unga), startat under 2020. Målgruppen för insatsen är barn och ungdomar som har hög skolfrånvaro eller utåtagerande beteende, kriminalitet, riskbruk eller missbruk. Förvaltningen har stärkt en strukturerad samverkan med vårdgivare som Mini Maria, när det gäller ungdomar som har problem med alkohol och droger, Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen BUMM, Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) samt med polisen i syfte att kunna möta vissa av ungdomarnas behov av stöd.

Arbetet mot våld och kriminalitet

Förvaltningens våldsförebyggande arbete riktat till barn och unga har fortsatt under året. Agera i parklek som bygger på den våldsförebyggande metoden Agera tillsammans (AT) har implementerats på tre parklekar i stadsdelsområdet.

Förvaltningens relationsvårdsteam, som riktar sig till vuxna, har under året haft kontakt med färre kvinnor och män än under år 2019. Att inte antalet kvinnor och män har ökat som befarat med rådande pandemi, beror sannolikt på att flertalet kvinnor och män har varit i hemmet tillsammans med våldsutövaren och att det har försvårat möjligheten att kontakta RVT. Det är färre kvinnor och barn som har placerats under 2020 än under 2019. Alla kvinnor med medföljande barn har placerats i boenden där de finns tydliga rutiner kring skolgång eller organiserad barnverksamhet för förskolebarn. Då barn har placerats inom familjevården, och då placeringsorsak inte har varit våld, har riktade frågor ställts till barnet i syfte att upptäcka och ge stöd och behandling för att bearbeta tidigare våldsutsatthet.

Förvaltningens anhörigstöd inom sociala insatsgruppen (SIG) startade under hösten en verksamhet med tre anhörigstödjare och en administratör. Anhörigstödjarna arbetar uppsökande för att etablera en kontakt med anhöriga till kriminella. Under hösten har de etablerat kontakt med elva anhöriga till unga vuxna i kriminalitet, varav åtta anhöriga tackade ja till fortsatt stöd efter en första kontakt.

Arbetet mot missbruk

För att invånare i behov av stöd från både socialtjänst och regionen ska få samtidiga insatser har förvaltningens vuxnenhet och Hässelby beroendemottagning tagit fram och implementerat en samhandlingsrutin. Förvaltningen har i samarbete med förvaltningarna i Region västerort startat Öppenvård västerort för att utbyta tjänster och för att öka tillgången till gruppbehandling med olika inriktningar. Inom förvaltningen har två behandlare tagit emot 82 remisser om behandling och 53 personer gick vidare till behandling.

Andel vuxna personer i missbruk som avslutar sin insats enligt plan ligger tio procent högre än förväntat resultat.

Arbetet för en trygg boendesituation

Barnfamiljer har prioriterats i det vräkningsförebyggande arbetet under året. Barnfamiljer som har svårt att hitta ett eget boende erbjuds alltid jourlägenhet i första hand. Förvaltningen har under året haft en stärkt samverkan med hyresvärdarna i stadsdelsområdet. Kronofogden stoppade alla vräkningar i mars 2020 på grund av rådande situation men trots det har det fram till november månad inkommit meddelande om 50 avhysningar. Åtta barnfamiljer med sammanlagt elva barn har blivit vräkta. Det vräkningsförebyggande arbetet har inte kunnat genomföras i planerad utsträckning på grund av rådande pandemi.

Under året har samhällsvägledarna inom medborgarservice gått en utbildning i bostadsvägledning och förvaltningen har samverkat med SHIS bovärdar för att nå ut med bostadsvägledning till nyanlända.

Flera personer står i stadens kö till insatsen Bostad först. Sedan årets början har sex personer fått en bostad och har kunnat behålla kontraktet genom ett aktivt stöd i vardagen av en Case manager.

För att personer som idag bor i gruppboenden, serviceboenden och stödboenden ska kunna gå

vidare i boendekedjan har förvaltningens enhet för funktionsnedsättning och socialpsykiatri arbetat aktivt för att erbjuda tränings- och försökslägenheter. Under året har tre personer i försökslägenhet kunnat överta sina kontrakt.

Trygghet och självständighet för personer med funktionsnedsättning

Verksamheternas anpassade arbetsätt, rutiner, och restriktioner på grund av rådande pandemi har påverkat målgruppen. Invanda rutiner har ändrats med en ökad otrygghet till följd. Sociala kontakter i vardagen har inte kunnat upprätthållas på samma sätt som tidigare och möjligheten att påverka insatsens genomförande har minskat under rådande omständigheter.

Verksamheterna har arbetat intensivt för att kunna möta den ökade oron och upplevelsen av otrygghet som dessa förändringar har medfört för brukare.

Verksamheterna har arbetat med att öka den digitala mognaden hos enskilda. Det har varit speciellt prioriterat för dem som bor i egna lägenheter på serviceboenden att upprätthålla sociala kontakter via telefon eller digitalt. En del har uttryckt en rädsla för att röra sig ute i samhället och de flesta har inte kunnat ta emot besök annat än utomhus. De som har behövt stöd för att vara delaktiga och få information i kontakt med förvaltningen eller andra myndigheter, har fått stöd av personal.

Barn och unga har, oavsett rådande pandemi, haft möjlighet att vara delaktiga i utredningsprocessen och i genomförandet av insatsen utifrån ålder och mognad. Då insatsen korttidstillsyn eller korttidsvistelse beviljats har barn och unga och deras föräldrar uppmanats att göra ett informationsbesök för att de ska kunna bilda sig en egen uppfattning om hur de vill att insatsen ska utformas. Vuxna har varit delaktiga vid utredning och vid upprättande av genomförandeplan när det gäller vad de vill uppnå under året, vilket stöd de behöver för att nå dit och när de behöver ha det stödet. Vid behov har kommunikationshjälpmedel kunnat erbjudas. Möten samt verksamhetsbesök har kunnat genomföras digitalt med stöd av personal vid behov.

Samverkan skola och socialtjänst

Utbildningsförvaltningen och förvaltningen har under 2020 arbetat utifrån en gemensam handlingsplan för samverkan mellan skola och socialtjänst. Fokusområden för samverkan har varit tidig upptäckt, kommunikation med föräldrar, hälsofrämjande insatser, utveckling av insatser kopplat till skolfrånvaro så som närvaroprogrammet och behandlingsinsatser. Regelbundna möten mellan enhetschefer och rektorer har hållits i syfte att stärka samhandling. Samverkansarbetet utifrån handlingsplanen har bland annat lett till att möjligheten att samverka vid orosanmälan och att hålla anmälningsmöten har tydliggjorts. Det har planerats för utbildning för skolans personal i Agera Tillsammans (AT) och mentors in violence prevention (MVP) samt att skolsocionomernas arbete ska ses över och utvecklas. Planerade utbildningar och gemensamma satsningar har fått skjutas upp på grund av rådande pandemi, varför tidplanen för handlingsplanen har reviderats under året. Samverkansarbetet mellan skola och socialtjänst fortsätter utifrån handlingsplanen under nästa år.

Skola och socialtjänst även samverkat vid utformningen av Handlingsplan för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2022.

Handlingsplan för att minska risken för att barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet

Arbetet utifrån handlingsplanen fortgår. Planen uppdaterades i slutet av augusti 2020 och

kommer att följas upp under 2021 i det operativa trygghetsrådet. Ingen aktivitet i handlingsplanen har slutförts under hösten.

Barns rättigheter

Barnperspektivet och barnens rätt utifrån barnkonventionen har genomsyrat allt arbete inom förvaltningens socialtjänst för barn och unga och för vuxna under året. Barnens delaktighet, rätten till information och rätt att leva under trygga förhållanden har varit prioriterat i allt arbete. För att barn och unga ska växa upp under trygga förhållanden och ha en gynnsam utveckling arbetar förvaltningen förebyggande och med stöd i ett tidigt skede både till barn och unga och deras föräldrar genom exempelvis hembesöksprogram, föräldraskapsstöd och familjebehandling. För de barn som behöver mer stöd erbjuder förvaltningen exempelvis ungdomsbehandling för att i ett tidigt skede ge insatser för att bryta en negativ utveckling. För att optimera insatserna till barn och unga samverkar och samhandlar förvaltningen med externa aktörer så som förskola, skola, regionens alla verksamheter och polis. Förvaltningens verksamheter har, utifrån varje enhets handlingsplan för barns rättigheter, till stor del implementerat barnkonsekvensanalyser och rutiner för hur barnen görs delaktiga och får information utifrån ålder och mognad. Under rådande pandemi har förvaltningen erbjudit stöd och insatser, men i anpassad form och till stor del digitalt, vilket har påverkat möjligheten att bygga en relation med barnet eller den unge.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

För att barn och unga och vuxna med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i beslut som rör dem och i samhällslivet i stort har förvaltningen utvecklat sitt arbetssätt under året, trots de anpassningar som verksamheterna har varit ålagda att göra utifrån rådande situation. Delaktigheten i utredning och beslut och i genomförande har anpassats och till stor del skett digitalt med kommunikationshjälpmedel då det funnits behov av det. Barn och unga har beviljats ledsagarservice för att kunna delta i fritidsverksamhet, som har genomförts utomhus. Under sommaren var en andel, drygt tio procent, feriejobb avsatta till ungdomar med funktionsnedsättning i syfte att ge dem arbetslivserfarenhet för att i förlängningen kunna närma sig arbetsmarknaden.

Digitaliseringsmognaden har ökat hos enskilda med funktionsnedsättning då de har fått stöd för att kunna kommunicera digitalt och hitta information på nätet. Det har även ökat tillgängligheten till att delta i demokratiska processer på egen hand eller med ett visst stöd. Som för alla invånare har sociala aktiviteter till största del genomförts utomhus under året. De som velat träffa anhöriga och vänner har kunnat göra det anpassat i utomhusmiljö. Under året har nya arbetssätt diskuterats med syfte att enskilda i sysselsättning och i daglig verksamhet ska ha en ökad möjlighet att närma sig arbetsmarknaden.

Stadsdelsnämndens råd för funktionshinderfrågor har haft fyra fysiska sammanträden under året. Övriga sammanträden har skett digitalt. Rådet har tagit del av nämndärenden som rör funktionshinderområdet eller som rör tillgänglighet i allmänhet. På rådet har avdelningschef för Avdelningen för vuxna deltagit. Inom avdelningen finns myndighetsutövning inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt utförarverksamheter. Rådet har på sammanträdena kunnat diskutera generella frågor som rör målgruppen och stadsdelsområdet.

Agenda 2030

Förvaltningen har under året arbetat med att bidra till mål 1 " Ingen fattigdom", ,3 " God hälsa oc välbefinnande", mål 5 " Jämställdhet", mål 10 " Minskad ojämlikhet", och mål 16 " Fredliga och inkluderande samhällen" i Agenda 2030.

Mål 1 - Genom att arbeta för människor ska ha makt över sina egna liv genom utbildning och arbete bidrar förvaltningen till målet om ingen fattigdom. Genom det aktiva vräkningsförebyggande arbetet, arbetet för att motverka hemlöshet samt det stöd som ges till enskilda för en stadigvarande boendesituation har förvaltningen bidragit till en social trygghet.

Mål 3- Genom ett förebyggande arbete och genom de insatser som ges till barn, unga och deras familjer, har förvaltningen bidragit till att främja psykisk hälsa och välbefinnande hos barn och ungdomar. Förvaltningen har bidragit till att stärka insatser för att förebygga och behandla missbruk genom det utvecklingsarbete som pågår.

Mål 5 och 10- Verksamheterna har arbetat medvetet med sitt bemötande och stöd för att aktivt bidra till att flickor, pojkar, kvinnor och män ska få samma möjligheter och förutsättningar till att forma sina egna liv.

Mål 16- Genom det våldsförebyggande arbete som förvaltningen har bedrivit under året, samt de insatser som har getts för att skydda barn, unga och vuxna från våld, har förvaltningen bidragit till att skydda barn mot övergrepp och utnyttjande samt att minska våld och dödligt våld bland unga och vuxna. Genom det arbete som pågår, och som fokuserar på barn och ungas skydds- och riskfaktorer, bidrar förvaltningen i arbetet med att skydda barn mot övergrepp och våld.

Jämställdhetsarbete

Förvaltningen har under året arbetat medvetet med riktade insatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden för att minska ojämlika livsvillkor och möjlighet till egen försörjning.

För att ge kvinnor och män samma förutsättningar till en jämlik etablering i det svenska samhället, har förvaltningen arbetat aktivt för att motivera till och erbjuda nyanlända familjer förskola i ett tidigt skede. Det ger en ökad förutsättning för framförallt kvinnorna att bli etablerade på arbetsmarknaden.

Verksamheterna inom det förebyggande arbetet och fritidsverksamheten har arbetat aktivt med riktade insatser för att involvera flickor och pojkar och minska en ojämn fördelning mellan könen.

Relationsvårdsteamet och sociala insatsgruppen har arbetat medvetet med sitt bemötande och stöd för att aktivt bidra till att flickor, pojkar, kvinnor och män ska få samma möjligheter och förutsättningar till att forma sina egna liv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %		100 %	100 %	VB 2020
Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	100 %	100 %	100 %			75 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	85,3 %	83,6 %	87,8 %	89,9 %	85,3 %	86 %	84 %	VB 2020
Analys Andelen flickor och pojkar som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats är lägre än samma tid föregående år. Förvaltningen kommer analysera resultatet vidare.								
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	91 %	89 %	92 %	82 %		96 %	öka	2020
Analys Andel brukare som inte upplever sig diskriminerade har ökat från samma period föregående år. Samtidigt uppnås inte det förväntade resultatet vilket sannolikt beror på rådande pandemi med förändrade rutiner och strukturi vardagen. Förvaltningen har ställt om verksamheten och begränsat möjligheten till besök av anhöriga i boenden, vilket har påverkat de enskilda negativt.								
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	96 %	95 %	98 %	91 %		96 %	öka	2020
Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	90 %	85 %			85 %	80 %	2020
Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	33,1	29,78 %	35,46 %	35,19		39 %	30 %	2020
Analys Resultatet av andel enskilda , och då till största del män som anser att de klara mer på egen hand har sjunkit de senaste åren vilket kommer att analyseras av berörda verksamheter under nästkommande år.								
Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	66,07	61,54 %	70 %		70	70 %	75 %	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Andel barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen har ökat med 3 procentenheter i jämförelse med föregående år trots rådande pandemi och skolornas distansutbildning. Förvaltningen fortsätter att vidta åtgärde för att höja skolresultatet.								
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	52,6 %	50 %	59,1 %	61 %		43 %	42 %	VB 2020
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	40 %			22,73 %		40 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %	100 %		100	15 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	92 %	89 %	90 %		95 %	90 %	2020
Analys								
Årsmålet har inte uppnåtts vilket till största sannolikhet beror på de omställningar och restriktioner som förvaltningen har genomfört under rådande pandemi. Det har påverkat enskilda med förändrad struktur och med förändrade rutiner i vardagen.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	80 %	79 %	83 %		83 %	78 %	2020
Analys								
Årsmålet har inte uppnåtts vilket till största sannolikhet beror på de omställningar och restriktioner som förvaltningen har genomfört under rådande pandemi, vilket har påverkat enskildas upplevelse av att själva kunna påverka.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	93 %	89 %	97 %	77 %		75 %	80 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	54,6 %	63,3 %	47,1 %			80 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Index för grad av god psykisk hälsa bland elever i årskurs 9 har sjunkit i staden i stort. Samma trend kan också ses bland eleverna i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde där index har sjunkit med 2,4 procentenheter från förra mätningen år 2018. Förvaltningen kommer analysera resultatet vidare.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten	65 %	67 %	62 %			70 %	62 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
uppger att de inte använder alkohol								
Analys	Andelen ungdomar i årskurs 9 som uppger att de inte använder alkohol har minskat sedan sedan förra mätningen 2018. Det är 9 procent färre flickor och 7 procent färre pojkar som uppger att de inte använder tobak. Det är samma trend som för staden i stort. Förvaltningen kommer analysera resultatet vidare.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	89 %	88 %	91 %			92 %	92 %	2020
Analys	Andelen ungdomar i årskurs 9 som uppger att de inte använder narkotika har minskat sedan sedan förra mätningen 2018. Det är 2 procent färre flickor och 3 procent färre pojkar som uppger att de inte använder narkotika. Det är samma trend som för staden i stort. Förvaltningen kommer analysera resultatet vidare.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	90 %	88 %	91 %			92 %	91 %	2020
Analys	Andelen ungdomar i årskurs 9 som uppger att de inte använder tobak har minskat sedan sedan förra mätningen 2018. Det är 2 procent färre flickor och 3 procent färre pojkar som uppger att de inte använder tobak. Det är samma trend som för staden i stort. Förvaltningen kommer analysera resultatet vidare.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	90,88 %	86	95			84	91 %	2020
  Antal vräkningar som berör barn	11			1	11	0	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys	Under rådande pandemi har det vräkningsförebyggande arbetet inte kunnat genomföras i samma utsträckning som tidigare. Det tillfälliga stoppet av vräkningar i mars 2020 ledde även till att det vräkningsförebyggande arbetet kom in senare i de aktuella ärendena.							
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	81 %	73 %	78 %		92 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys	Andel personer som upplever trygghet i boendet har med största sannolikhet påverkats av de restriktioner som införts för besök av anhöriga och vänner samt möjligheten till social kontakt med andra boende. Enskilda i serviceboenden har varit mer isolerade då de bor i lägenheter i flerfamiljshus. Dessa faktorer har med största sannolikhet påverkat upplevelsen av trygghet.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.			
✓ Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30	
✓ Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.4.1 Barn och unga får förebyggande och tidigt stöd

Uppfylls delvis

Beskrivning

För att stärka barns och ungas skyddsfaktorer utvecklas arbetet med det förebyggande och tidiga stödet. Bristande skyddsfaktorer, eller riskfaktorer, kan exempelvis innebära bristande sociala nätverk, föräldrar med missbruksproblematik eller psykisk ohälsa samt låg studiemotivation. Genom att erbjuda ett förebyggande och tidigt stöd kan allvarigare problematik och behov av mer omfattande insatser förhindras. Stödet omfattar bland annat uppsökande fältarbete, föräldrarådgivning, skolsociala team samt råd- och stödsamtal till unga på ungdomsmottagningen.

För att främja barns och ungas utveckling och hälsa fortskrider det hälsofrämjande arbetet med bland annat föräldraskapsstöd och hembesöksprogram. Genom att ge föräldrar ett tidigt stöd i sitt föräldraskap kan barnets självkänsla stärkas och förmågan att förebygga familjekonflikter stärkas. För att föräldrar ska ha möjlighet att delta i gruppträffar inom ramen för Alla barn i centrum (ABC) på skolans och förskolans arenor stärks samarbetet med utbildningsförvaltningen och förskolan ytterligare.

En meningsfull fritid kan utgöra en skyddsfaktor för barn och unga och förvaltningen arbetar för att öka antalet ledarledda fritidsaktiviteter i samverkan med lokala föreningar, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen och i samhandling med skolan. För att fritidsverksamheten ska utgöra en trygg plats för barn och unga fortsätter implementeringen av fritidsverksamhetens trygghetsplan, där samverkan med föräldrar är en viktig del.

I syfte att möjliggöra en likställig och tidigare samverkan mellan socialtjänst och skola arbetar förvaltningen utifrån en handlingsplan med gemensamma aktiviteter för verksamhetsår 2020. Handlingsplanen innefattar bland annat nya arbetssätt för att i större utsträckning samverka kring ärenden där skolan behöver konsultera socialtjänsten angående elever med riskfaktorer. Det fältförlagda uppsökande arbetet fortsätter att utvecklas för att identifiera ungdomar i riskmiljöer och snabbt ge förebyggande insatser både på grupp- och individnivå. Den modell för tidigt stöd som under föregående år arbetats fram ligger till grund för nya arbetssätt och insatser som kommer att testas och utvärderas inom socialtjänsten för att därefter implementeras i större skala.

Förskolorna deltar i det förebyggande arbetet som socialtjänsten bedriver för att tidigt upptäcka barn med riskfaktorer. Samarbetet med föräldrarådgivarna intensifieras. Fler förskollärare leder familjestödsgrupper och kunskapsutbytet mellan förskola och socialtjänst uppmuntras. För att motverka ojämlika uppväxtvillkor behöver inskrivningsgraden öka i de förskolor där den är låg, bland annat genom introduktionsförskola, läs mer om introduktionsförskolan under nämndmål 1.1.2 Nyanlända är etablerade.

Barn i förskolan som har behov av särskilt stöd eller far illa får tidiga och riktade insatser och anpassningar som är forsknings- och evidensbaserade. Handlingsplaner upprättas och följs upp i samråd med vårdnadshavare. Förskolans medarbetare genomgår fortbildning om barn med olika former av funktionsnedsättning. Specialpedagoger finns på varje enhet med uppdrag att arbeta nära barnen men också erbjuda handledning till medarbetarna samt stöd i

upprättandet av handlingsplaner. Arbetsgången samt tillhörande dokument för barn i behov av särskilt stöd är uppdaterade och implementeras i varje arbetslag.

Förväntat resultat

Barn och unga har stärkta skyddsfaktorer vid avslutad kontakt och barn i förskola ges tidigt och anpassat stöd och insatser utifrån behov.

Analys

Förskola

För förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd finns en gemensamt framtagen arbetsgång. Det består av rutiner och stöddokument såsom pedagogisk kartläggning, handlingsplan, uppföljning samt ansökan om tilläggsbelopp. Behovet av stöd för det enskilda barnet förs i nära dialog med vårdnadshavare. Rektor har möjlighet att söka tilläggsbelopp som fördelas centralt. I ansökan ska stödbehovet framgå samt handlingsplan och eventuell tidigare uppföljning bifogas. Två gånger per år genomförs barnkonferenser där rektor, enhetens specialpedagog, avdelningschef samt resurssamordnaren ingår. Varje ansökan om tilläggsbelopp går igenom och beslut skickas till rektor.

I verksamheten för barnen pågår ett förebyggande arbete med anpassningar och tidiga insatser såväl på individ som gruppnivå. Syftet är att barnet ska få möjlighet att vara delaktig i verksamheten på sina villkor och utifrån de egna förutsättningarna. Som stöd för barn och personal arbetar specialpedagoger på varje enhet. Förvaltningens förskolepsykolog, logoped och resurssamordnare finns tillgängliga för regelbunden konsultation och handledning. Det är fortsatt fler pojkar än flickor som har behov av anpassningar och stöd. På grund av den pågående pandemin har de barn som behöver extra anpassningar i form av fasta rutiner eller stöd av särskild personal på grund av deras relation eller kompetens påverkats då frånvaron hos medarbetarna under perioder varit hög.

Förskolorna har regelbunden kontakt med socialtjänsten kring att tidigt upptäcka barn som kan fara illa och förskolans medarbetare känner till rutinen för hur en orosanmälan går till. Genom samverkan med socialtjänsten, inom ramen för STIS; Stärkt, Tidigt, Stöd i Samverkan leder förskollärare föräldrastödsgrupper och totalt finns nu 13 förskollärare som är utbildade gruppleddare. På grund av pandemin har endast en grupp med föräldrar deltagit i ABC (alla barn i centrum) -utbildningen under våren som genomfördes på Öppna förskolan i Grimsta. Inga fler gruppleddare har utbildats.

Biträdande rektorer och specialpedagoger fungerar som barnombud och har ingått i projektet "Nya vägar" med Ersta vändpunkten. Den framtagna handlingsplanen har delgetts alla medarbetare.

Barn och unga

För att fortsätta stärka skyddsfaktorerna för barn och unga har föräldrar under året erbjudits stödsamtal av föräldrarådgivare. Stödsamtalen har under året till stor del genomförts via Skype och telefon. Under året har föräldrarådgivarna haft 580 råd- och stödsamtal och utav dessa 580 samtal var 48 procent förstagångssamtal. Kvinnor deltog i 90 procent av och män deltog i 45 procent av samtalen vilket är 11 procentenheter högre än år 2019. Att andelen män

har ökat beror på att föräldrarådgivarna har arbetat för att involvera männen i högre utsträckning. Under rådande pandemi har även många arbetat hemifrån vilket har gjort det lättare att delta i samtalen. Av de föräldrar som genomgått stödsamtal skattar 99 procent det näst högsta eller det högsta värdet på frågan om samtalen varit till hjälp för dem. Det är tre procentenheter högre än år 2019. Föräldrastödsgrupperna ABC och Komet, har till stor del fått ställas in under året på grund av pandemin. Även de föräldrastödsgrupper som var tänkt att riktas till enbart män fick ställas in.

I samarbete med barnavårdscentralerna, BVC, har förvaltningen genomfört hembesök enligt Hembesöksprogrammet med syfte att ge ett utökat stöd till familjer för en ökad jämlikhet i barns hälsa. Hembesöken har pågått hela året men har genomförts som videosamtal, för att minimera smittspridningen. Sedan 1 januari 2020 har 71 nya familjer tillkommit inom hembesöksprogrammet. Totalt har 346 hembesök genomförts under året vilket är 77 fler besök än år 2019. Flera familjer har varit pågående sedan 2019 och har fått sitt andra eller sjätte besök under perioden. Vid hembesöken deltog kvinnor vid 99 procent av besöken och män vid 56 procent av besöken vilket är 6 procentenheter högre än under år 2019. Förvaltningen har arbetat med att motivera männen att delta vid hembesöken. Vid besöken har barnet varit i fokus och barnens rättigheter har belysts under hembesöken.

Verksamheten inom Västerort ungdomsmottagning har blivit påverkad av rådande pandemi. Mottagningen har varit stängd för drop-in besök och klassbesök och har sedan mars månad endast tagit emot bokade besök eller erbjudit samtal via Skype eller telefon. Det planerade samarbetet mellan ungdomsmottagningen, fritidsgårdar och skolor, för att bland annat nå fler pojkar, har inte kunnat genomföras. Kuratorerna på ungdomsmottagningen har fortsatt att ta emot bokade besök. Antalet besök hos kurator var 406 i jämförelse med 449 år 2019. Andelen pojkar som besökte kurator ökade, trots inställt samarbete, från 13 procent år 2019 till 17 procent år 2020.

Under året har fler fältassistenter haft möjlighet att vara synliga ute på skolorna trots rådande pandemi och de begränsningar som pandemin har medfört. Det har även varit fler fältassistenter som arbetat eftermiddag och kväll under veckodagarna. Det var fler elever, 53 procent år 2020 i årskurs 8 som uppgav att de kände till fältassistenter än år 2019 då det var 47 procent. Fältassistenter har arbetat för att stärka skyddsfaktorerna i ungdomsgrupperna och att kartlägga de ungdomar som uppvisar riskfaktorer med normbrytande beteende. Riktat stöd har getts till ungdomsgrupper i vissa stadsdelar för att bryta en negativ trend med droghandel och kriminalitet. För att stärka kontakten med föräldrar har fältassistenter haft föräldramöten tillsammans med föräldrarådgivarna. Under året har ett verktyg för att följa det fältförlagda arbetet tagits fram. Verktyget kommer att implementeras i början av 2021.

Även samverkan inom ramen för samverkansforumet 6-16, har lett till att barn och unga i riskmiljöer har identifierats och åtgärder har vidtagits i samverkan. Skola, väktare och fältassistenter har samverkat för att öka närvaro och ge stöd till unga i riskmiljöerna. Även skolsocionomer har deltagit i samverkansforumets konsultationsdel där elever med skolproblematik kan aktualiseras för stöd från samverkansforumets aktörer. Fältassistenter har även samverkat med föräldrar för att öka vuxennärvaron där det har funnits risk för en social oro. Vidare har fältassistenter, under rådande pandemin, bidragit med lägesbilder angående ungdomstendenser i stadsdelsområdet, för att säkerställa att barn och unga som har behov av stöd, fångas upp i ett tidigt skede.

För att ge barn och unga, med en långvarig skolfrånvaro, ett förebyggande och lättillgängligt stöd till en fungerande skolgång startade förvaltningens skolsociala team Närvaroprogrammet i februari 2020. Kontakt med skolsociala team kan initieras av elever, föräldrar, socialtjänst eller av externa aktörer. Under år 2020 har 74 elever, 42 flickor och 32 pojkar, erbjudits närvaroprogrammet. 42 elever med föräldrar, 23 flickor och 19 pojkar, tackade ja och deltog i programmet under året. Vid programmets början var medelvärdet på närvaron 36,3 procent vilket höjdes till 53,0 procent vid programmets slut. Alla deltagande föräldrar har ansett att programmet har varit till hjälp i deras föräldraskap. Vid uppföljning tre månader efter avslutat program hade elevernas närvaro ökat till 83,8 procent.

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att skapa trygga fritidsarenor. Trygghetsplanen för fritidsgårdarna är implementerad och har anpassats till att även gälla parklekar. Implementeringen av trygghetsplanen har lett till att målgruppen som besöker verksamheten säkerställs till att vara unga mellan 13-17 år samt att föräldrakontakt alltid tas vid incidenter. Införandet av gårdskort har påbörjats men har inte kunnat fullföljas under rådande pandemi, då fritidsgårdens verksamhet har fått flytta utomhus.

Inom parkleken har lika många besökare varit flickor som pojkar. Inom fritidsgårdarnas verksamhet har det övervägande varit pojkar som besökt verksamheten. På grund av rådande situation, med en verksamhet utomhus, har möjligheten att nå fler flickor försvårats och de planerade tjejgrupperna, med riktade aktiviteter till flickor, har inte kunnat genomföras. Arbetet med att öka andelen flickor som besöker fritidsgårdarna fortsätter dock under nästa år.

Den stärkta samverkan mellan fritidsverksamheten, skolor, bibliotek, idrottsföreningar och kulturskolan som ledde till sommaraktiviteter i syfte att nå nya grupper barn och unga, har fortsatt som eftermiddagsaktiviteter med fritidsledare. Eftermiddagsaktiviteterna har genomförts i anslutning till Smedshagsskolan och Hässelby gårdsskolan och barn och unga har kunnat vara kvar till fritidsgårdens ordinarie verksamhet startat på kvällen.

Verksamheterna har arbetat aktivt för att involvera och erbjuda möjligheter för att minska en ojämn fördelning mellan könen trots rådande pandemi och de begränsningar för verksamheten som det har inneburit.

Genom det arbete som pågår, och som fokuserar på barn och ungas skydds- och riskfaktorer, bidrar förvaltningen i arbetet med att skydda barn mot övergrepp och våld (Agenda 2030).

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn i förskolan som inte upplever diskriminering	98	98	98			98 %		2020
 Andel föräldrar som upplever att deras barn är trygga på förskolan	86 %					88 %		2020
Analys								
Vårdnadshavarnas upplevelse av att barnen är trygga på förskolan har minskat en procentenhet från 2019 och når inte heller årsmålet. Här finns också en skillnad i utfallet mellan vårdnadshavare till pojkar respektive flickor; 84 % respektive 88 %.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Förskolorna har försökt att undersöka vad den upplevda otryggheten beror på och varför det finns en skillnad mellan pojkar och flickor genom utvecklingssamtalen med vårdnadshavarna. Tänkbara orsaker kan vara att informationen om förskolans verksamhet och dokumentationen om barnets utveckling, lärande och trivsel på förskolan behöver förstärkas. Skolplattformens modul planering och bedömning har implementerats i olika hög grad på förskolorna under hösten och kan vara en åtgärd som kan förbättra resultatet. Pandemin kan ha påverkat resultatet då möjligheterna till fysiska möten begränsats.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskolans handlingsplan för tidig upptäckt av barn som växer upp i missbruk implementeras i verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förskolans medarbetare deltar i relationsvårdsteamets utbildning om våld i nära relation.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys På grund av pandemin har utbildningarna inte kunnat genomföras.			
✓ Förskollärare utbildas och leder familjestödsgrupper.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Internföreläsningar för förskolans medarbetare om funktionsnedsättningar hos barn.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Rutinen för orosanmälningar implementeras i alla förskolans arbetslag.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Upprätta strukturerad samverkansform för samverkan med skolans fritidsverksamhet	2020-01-01	2020-08-31	
✓ Utveckla arbetssätt till individer och grupper med riskfaktorer	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.4.2 Barn och unga med allvarlig problematik får rätt insats i rätt tid

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att barn och unga med allvarlig problematik ska ha rätt insatser i rätt tid genomförs ett förbättringsarbete som ska leda till mer samordnade insatser såväl inom förvaltningen som med skola och region. Insatser sker utifrån evidensbaserad praktik och för att löpande höja kvaliteten arbetar förvaltningen i större utsträckning med systematisk uppföljning. Med evidensbaserad praktik menas att bästa tillgängliga kunskap tas till vara från berörda professioner och anpassas till den enskildes behov. Ett arbete för att stärka det barnrättsliga perspektivet genomförs under året.

I de ärenden där både föräldrar och barn har behov av stödinsatser arbetar verksamheten efter väl fungerande rutiner för ett familjeorienterat arbetssätt. För att barn med behov av insatser från både hälso- och sjukvård, skola samt socialtjänst ska ha ett samordnat stöd höjs kvaliteten i arbetet med SIP genom att öka barns delaktighet och nå samsyn mellan berörda aktörer. Nya arbetssätt tas fram för att i större utsträckning samverka kring ärenden där skola och förskola gjort en orosanmälan till socialtjänsten. Arbetet med Samverkan kring barn i behov av särskilt

stöd (BUS) fortskrider och samhandling med skola och polis prioriteras. För barn i behov av intensiva stödinsatser intar socialtjänsten en mer samordnande roll och arbetar tvärprofessionellt inom förvaltningen för att ge flexibla insatser. I syfte att förbättra familjehemsplacerade barns möjligheter till goda utbildningsresultat följs arbetet med Skolfam, en skolsatsning i familjehemsvården.

Där det finns förutsättningar för barn att bo kvar i hemmet, är det enligt forskning bättre att insatser ges på hemmaplan. För att undvika att barn och unga placeras utanför hemmet ska utveckling av fler lösningar på hemmaplan prioriteras där det är möjligt, exempelvis genom förbättrat arbete med säkerhetsplaneringar i enlighet med metoden Signs of safety samt mobilisering av barnets privata nätverk.

För barn och unga som är aktuella inom socialtjänstens myndighetsutövning ska befintliga hälsofrämjande aktiviteter inom skola och fritid, hälso- och sjukvård tillgängliggöras i större utsträckning. Med utgångspunkt i att rätt insats ges till barn och unga med olika typer av funktionsnedsättning utreds hur samhandling kan skapas avseende handläggning av insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och bistånd enligt SoL (socialtjänstlagen).

Förväntat resultat

Barn och unga har samordnade insatser.

Analys

Förvaltningens utvecklingsarbete av Modell för tidigt socialt stöd pågår. För att hitta det mest effektiva tillvägagångssättet för att ge barn och unga rätt stöd, har socialtjänsten i september startat en pilotverksamhet, Socialtjänst Vällingbyteamet, i stadsdelen Vällingby.

Vällingbyteamet har börjat arbeta fram och pröva nya arbetssätt för att barn och unga ska få hjälp i ett tidigt skede innan sociala problem växer sig större. Teamet arbetar med flexibla lösningar som utgår från individens behov i samarbete med skola och förskola. En omvärldsbevakning och digitala studiebesök hos andra kommuner och förvaltningar har genomförts för att ta tillvara på erfarenheter och lärdomar från liknande utvecklingsarbeten. För att kunna fånga upp barn och unga i ett tidigt skede har Vällingbyteamet samverkat med förskola och skola för att kunna bedriva delar av socialtjänstens arbete ute i verksamheten. För att barn och unga även ska få insatser i ett tidigare skede har kriterier arbetats fram, för hur omfattande en utredning behöver vara beroende på barnets behov.

Andelen familjehemsplacerade barn som klarade godkända resultat i alla kärnämnen höstterminen 2020 är 66 procent, vilket är 3 procentenheter bättre än för höstterminen 2019. 56 barn har haft skolplikt, 30 flickor och 26 pojkar. Av dessa klarade 37 barn, 21 flickor och 16 pojkar, målen i alla ämnen. Under 2020 har nio barn beviljats insatsen Skolfam. Fyra barn var beviljade en studiecoach och ett barn var beviljad skola med behandling.

Familjevården fortsätter arbetet med att säkerställa att barn och unga får hjälp med läxor och studiecoach vid behov.

För att barn och unga ska få rätt stöd i rätt tid, har förvaltningen medverkat i, eller kallat till, 68 samordnade individuella planeringar (SIP) med externa aktörer och 25 samordnade

individuella planeringar internt i förvaltningen (I-SIP). Förvaltningen har även samordnat handläggning av familjer i behov av boende, boendeinsatser och eventuellt behov av insatser till barn och unga i familjen, så att familjen möter en och samma handläggare vilket främjar att rätt stöd kan ges i rätt tid till familjen. Under året har familjebehandling och individuellt riktat stöd givits till familjer som har en komplex problembild med behov av stöd inom flera områden, under en längre tid, och där en placering av barn och unga i familjen har varit nära. Det har exempelvis varit problem med ekonomi, kognitiva problem och svårigheter med mat- och kvällsrutiner. Av de familjer som har avslutat sin familjebehandling under året har 49 av 52 föräldrar svarat att de upplever en positiv förändring. Av barnen har 19 av 24 barn svarat att de har fått det mycket bättre.

En ny insats, ungdomsbehandling, har inom ramen för förvaltningens skolsociala team och sociala insatsgruppen för unga (SIG-Unga), startat under 2020. Målgruppen för insatsen är barn och ungdomar som har hög skolfrånvaro eller utåtagerande beteende, kriminalitet, riskbruk eller missbruk. Insatsen förutsätter ett tätt samarbete internt, mellan beställare och ungdomsbehandlarna. Ungdomsbehandling i kombination med familjebehandling har även beviljats för att förhindra att barn och unga som är placeringsnära, blir placerade utanför hemmet. Under året har en rutin för trygghetsplanering tagits fram enligt modellen Signs of safety i syfte att skapa varaktiga förändringar för barnet eller den unge. Ungdomsbehandlarna har även under året startat en strukturerad samverkan med vårdgivare som Mini Maria, när det gäller ungdomar som har problem med alkohol och droger, Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen BUMM, Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) samt med polisen i syfte att kunna möta vissa av ungdomarnas behov av stöd. Under året har 46 unga, 20 flickor och 26 pojkar, beviljats insatsen ungdomsbehandling och 20 av dem, 8 flickor och 12 pojkar, har kunnat avslutas under året. Ungdomsbehandlarna har under året haft fem ungdomar med skolproblematik, som antingen har ökat sin skolnärvaro eller gått tillbaka till skolan från att tidigare ha varit helt frånvarande i skolan.

En rutin för samverkan mellan socialtjänst och polis gällande Snabbare lagföring togs fram och implementerades under första halvåret 2020. Under året har socialtjänst och polis hanterat fem ärenden. Under hösten genomförde förvaltningen och polisen ett gemensamt uppsökande arbete på Vällingby torg. Syftet var att verka trygghetsskapande och svara på invånarnas frågor.

Under året har 79 prioriterade ungdomar, 35 flickor och 44 pojkar, med behov av stöd fått feriejobb. Fem av dessa har fått extrastöd genom en särskild verksamhet. Feriejobben har endast kunnat erbjudas under sommaren på grund av rådande pandemi.

Verksamheterna har arbetat aktivt för att involvera och erbjuda möjligheter för att minska ojämlika förhållanden. Då det gäller barn och unga med allvarlig problematik ges riktade insatser utifrån individuella behov vilket kan medföra en ojämn fördelning mellan könen.

Genom ett förebyggande arbete och genom de insatser som ges till barn, unga och deras familjer, har förvaltningen bidragit till att främja psykisk hälsa och välbefinnande hos barn och ungdomar (Agenda 2030).

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Barn och unga och deras familjer tackar ja till beviljad insats						75 %		2020
Analys Förvaltningen har inte kunnat föra manuell statistik över hur många barn, unga och deras familjer uppdelat på kvinnor och män under året på grund av rådande pandemi.								
 Kontakt tas med förskola och skola under pågående utredning						75 %		2020
Analys Under året har förvaltningen tagit fram arbetssätt för hur kontakt ska kunna tas med förskola och skola. Vidare utveckling och implementering av arbetssätt kommer att genomföras under 2021.								
 Nöjdhet med SIP-möten	4,9			4,9		4,8		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnkonsekvensanalyser och checklistor används för att säkra barnrättsperspektiv	2020-01-01	2020-12-30	
 Fördjupningsutbildning i SIP	2020-01-01	2020-12-31	
 I samverkan med utbildningsförvaltningen utveckla arbetet med skola med behandling	2020-01-01	2020-12-31	
 Ta fram arbetssätt för förenklad dokumentation	2020-01-01	2020-12-31	
 Utveckla arbetssätt och insatser för att familjer ska få flexibelt och praktiskt stöd i vardagen och undersöka möjligheten att göra det i samverkan med civilsamhället	2020-01-01	2020-12-31	
 Utveckla säkerhetsplaneringar i enlighet med metoden Signs of safety	2020-01-01	2020-12-31	
 Utvärdera arbetet med intern-SIP	2020-01-01	2020-12-31	
 Vårdnadshavare ska tillfrågas om samtycke att samarbeta med skola/ förskola i alla ärenden där skola/förskola gjort orosanmälan.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.4.3 Människor lever ett liv fritt från våld och kriminalitet

 Uppfylls delvis

Beskrivning

För att nå våldsutsatta och våldsutövare i nära relation i ett tidigt skede med syftet att våldet ska upphöra, vidareutvecklas arbetet med att identifiera våldsutsatthet och risker för det. En viktig resurs i detta arbete är relationsvårdsteamet. För att våldsutsatta ska ges möjlighet att få ett tillfälligt boende, i avvaktan på ett mer permanent boende, ses möjligheten till genomgångsbostäder över. Medarbetarnas kompetens att tidigt upptäcka tecken på våldsutsatthet eller risk för våldsutsatthet stärks. Kompetenshöjningen omfattar även särskilt utsatta grupper såsom unga vuxna och vuxna som lever i familjer där en hederskultur

upprätthålls, unga vuxna och vuxna med funktionsnedsättning, HBTQ personer och unga vuxna och vuxna som lever i en social utsatthet.

I syfte att nå fler unga vuxna och vuxna som riskerar ett liv i kriminalitet vidareutvecklas arbetet inom sociala insatsgruppen (SIG). För att förebygga återgång i kriminalitet utvecklas och stärks tidiga insatser i samverkan med andra aktörer såsom jobbtorg, arbetsförmedling och civilsamhälle så att det finns tydliga alternativ till en kriminell livsstil. Då anhöriga är en viktig resurs i arbetet med att nå den enskildes individuella mål utvecklas anhörigstödet. För att nå fler invånare i behov av stöd från SIG ska samverkan med ordningsvakter och polis stärkas.

För att äldre personer ska leva ett liv utan våld höjs medarbetarnas, i både beställar- och utförarverksamheter, kunskaper om våld i nära relationer samt förmåga att tidigt upptäcka signaler på att någon utsätts för våld.

Förvaltningen arbetar för ett sammanhållet våldsförebyggande arbete i stadsdelsområdet, där förvaltningens verksamheter, skolor och civilsamhälle arbetar för att komplettera och förstärka varandra. Detta sker bland annat genom att utveckla och följa upp det pågående arbetet med Mentors in violence prevention (MVP) och Agera Tillsammans (AT) som genomförs på skolor och fritidsverksamhet.

Samverkansgrupper finns lokalt i stadsdelsområdet där skola, fritidsverksamhet, socialtjänst och polis deltar med syfte att främja en tidig samverkan kring i riskgrupp. Under verksamhetsåret kommer arbetet att utvecklas för att forumet ska ha tillgång till fler verktyg för att konkret agera när oro har identifierats. I syfte att öka vuxennärvaron i stadsdelsområdet under kvällstid sker vuxenvandringar i nära samverkan med föreningar.

Förväntat resultat

Unga vuxna och vuxna motiveras att lämna ett liv i kriminalitet. Fler våldsutövare samt våldsutsatta i nära relation är kända hos socialtjänsten.

Analys

Individ- och familjeomsorg

Förvaltningens våldsförebyggande arbete riktat till barn och unga har fortsatt under året. Samtliga fritidsledare har utbildats i det våldspreventiva arbetssättet Agera i parklek som har sin grund i den våldsförebyggande metoden Agera tillsammans (AT). Under året har arbetssättet implementerats på tre parklekar i stadsdelsområdet och med 51 unika deltagare bland besökare. Agera i parklek har genom olika övningar, som genomförts på ett lekfullt och pedagogiskt sätt, belyst olika situationer där våld förekommer och hur barnen kan bemöta det. Under september månad utbildades fritidsgårdarnas personal i Machofabriken som är ett verktyg i arbetet för jämställdhet och mot våld bland unga. Machofabrikens material består av filmer, övningar och samtalsunderlag och syftar till att unga mellan 16-25 år ska reflektera över normer för manlighet och hur de påverkas av dem.

Samarbetet med skolor i stadsdelsområdet som arbetar med Mentors in violence prevention,

MVP, och Agera Tillsammans, AT, har fortsatt under året.

Under året har 43 föräldrar och andra vuxna deltagit i kvälls- och nattvandringar, arrangerade av förvaltningen i syfte att öka tryggheten i stadsdelsområdet. Det är fler än under år 2019 då 20 nattvandringar genomfördes. Vandringarna har utgått från fritidsgårdarna och fältassistenter har funnits på plats vid organiserade tillfällen. Under året har även flera föreningar anordnat nattvandringar med utgångspunkt från Åkermyntan för att bidra till en ökad trygghet. Föreningarna har varit välkomna att använda fritidsgårdens lokaler, innan och efter sina vandringar.

Den sociala insatsgruppen, SIG för personer mellan 18-29 år, har under året arbetat med 35 personer, 31 män och 4 kvinnor, som har sökt stöd för att kunna lämna kriminaliteten. Det är något färre än för år 2019 då 44 personer, 39 män och 5 kvinnor, sökte stöd för att lämna kriminaliteten. Antalet personer som avslutade insatsen ökade med nio personer mellan år 2019 och 2020. Av de som avslutade insatsen under året gick 9 personer vidare till studier eller arbete, vilket är en person mer än år 2019. Resterande 11 personer hade olika anledningar till avslutad insats, såsom bristande motivation och återfall i kriminalitet. På grund av rådande pandemi har det varit svårare att etablera, och att ha en kontinuerlig kontakt, för att motivera till stöd och till en förändring.

Förvaltningens anhörigstöd har under hösten startat en verksamhet med tre anhörigstödjare och en administratör. Syftet är att ge ett anpassat stöd till anhöriga till unga vuxna som har en kriminell livsstil och att, genom anpassat stöd, förhindra att anhöriga rekryteras till kriminalitet. Anhörigstödjarna arbetar uppsökande för att etablera en kontakt med anhöriga och har under hösten etablerat kontakt med 11 anhöriga till unga vuxna i kriminalitet, varav 8 anhöriga har tackat ja till fortsatt stöd efter en första kontakt. Anhörigstödet har, i dialog med stadsledningskontorets Avdelning för kvalitet och utveckling, arbetat fram en tydlig målbild för anhörigstödet, rutiner och avgränsningar samt en mall att använda vid säkerhetsbedömning. För att följa upp anhörigas mående och upplevelse av stödet, har verksamheten implementerat de evidensbaserade uppföljningsinstrumenten Outcome Rating Scale (ORS) och Session Rating Scale (SRS). För att ytterligare stärka förvaltningens uppsökande arbete finansierar förvaltningen, i samverkan med polisen, 25 procent av en tjänst hos Brottsofferjouren som arbetar med att identifiera anhöriga som riskerar att ansluta sig till kriminella nätverk.

För att erbjuda rätt stöd till barn och unga som utsatts för våld i nära relation har förvaltningens enhet för barn och unga och förvaltningens relationsvåldsteam (RVT) samverkat i syfte att det ska finnas en samsyn kring beskrivningen av våldet. Familjer har motiverats till insatser via förvaltningens familjestöd. Fokus har varit att förebygga vidare våld i nära relation och att visa vilka konsekvenser våldet har för barnet. Familjestödet har använt sig av Trappan som är en stödmodell riktad till barn för att bearbeta traumatiska händelser, Tryggare barn som är ett relationsstärkande program för föräldrar och rePULSE som är en arbetsmetod för impuls kontroll och träning av sociala färdigheter.

I syfte att upptäcka en tidigare våldsutsatthet hos placerade barn, där placeringsorsaken var någon annan än våld i nära relation, har riktade frågor ställts till barn inom familjevården. Syftet har varit att erbjuda barnen stöd och behandling för att kunna bearbeta tidigare upplevelser. Tre av fyra barn, där placeringsorsaken var någon annan än våld, uppgav att de

har varit utsatta för våld i nära relation.

Förvaltningens arbete mot våld i nära relation riktat till vuxna, har fortsatt under året. Relationsvåldsteamet har under året inlett utredning på 72 personer, 67 kvinnor och 5 män vilket är något färre än under 2019 då utredning inleddes på 77 personer, 71 kvinnor och 7 män. Under året har 38 kvinnor med 30 medföljande barn placerats i ett skyddat boende. Ytterligare 10 kvinnor och 17 medföljande barn har placerats i förvaltningens jourlägenheter som fungerar som genomgångsbostad för våldsutsatta. Det är färre kvinnor och barn som har placerats, sammanlagt 48 kvinnor och 47 barn mot 68 kvinnor och 74 barn under 2019. Att inte antalet kvinnor och män som RVT får kontakt med och inleder utredning på har ökat i en större utsträckning under året, som befarades med rådande pandemi, beror sannolikt på att flertalet kvinnor och män har varit i hemmet tillsammans med våldsutövaren och att det har försvårat möjligheten att kontakta RVT.

Vid placering i förvaltningens jourlägenheter har Relationsvåldsteamet gett ett individuellt riktat stöd. Alla medföljande barn har placerats i boenden där de finns tydliga rutiner kring skolgång eller organiserad barnverksamhet för förskolebarn. Sju våldsutövare, samtliga män, har motiverats till att ta emot behandling från regionens Relationsvåldscentrum väst.

För att stärka medarbetarnas kompetens kring särskilt utsatta grupper risk för att utsättas för våld har medarbetarna inom relationsvåldsteamet utbildats i screeningsverktyget för hedersrelaterade ärenden, CRUTON. Relationsvåldsteamet har även samverkat med kollegor inom förvaltningens olika verksamheter för att göra korrekta bedömningar i ärenden som rör våld. Det har lett till att förvaltningen, vid behov, har använt skyddade boenden som har HBTQ- kompetens och kompetens inom området funktionsnedsättning. I ärenden som rör personer i missbruk där bedömningsmetoden Addiction Severity Index (ASI) används har förvaltningen, vid indikation på våld, ställt FREDA kortfrågor i syfte att upptäcka förekomsten av våld i nära relation.

I november 2020 anordnades en föreläsning för förvaltningens medarbetare inom barn och unga samt RVT, om hur barns utveckling och hälsa påverkas, både på kort och på lång sikt, av svåra händelser i kombination med sviktande omsorgsmiljö. Medarbetarna har även fått information om det aktuella kunskapsläget om effektiva insatser för stöd och hjälp. Under året har även medarbetare inom barn och unga fått utbildning i riskfaktorer och varningstecken när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck. Vid indikation på att ett barn kan vara utsatt för hedersvåld och förtryck har en grundlig utredning genomförts med ingående frågor om våldsutsatthet, för att säkerställa om en förälders behov av kontroll beror på en ansvarstagande förälder med fasta rutiner, eller om det rör sig om en hedersrelaterad kontroll. Även medarbetare som tar emot orosanmälningar, som inte rör våld i nära relation, har fått utbildning i vilka signaler och symtom som kan indikera en våldsutsatthet, i syfte att kunna ställa frågor om våld till barnet eller ungdomen.

Verksamheterna har arbetat medvetet med sitt bemötande och stöd för att aktivt bidra till att flickor, pojkar, kvinnor och män ska få samma möjligheter och förutsättningar till att forma sina egna liv.

Genom det våldsförebyggande arbete som förvaltningen har bedrivit under året, samt de insatser som har getts för att skydda barn, unga och vuxna från våld, har förvaltningen bidragit till att skydda barn mot övergrepp och utnyttjande samt att minska våld och dödligt

våld bland unga och vuxna (Agenda 2030)

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel barn och unga som upplever att de blivit illa behandlade	19 %	16 %	22 %			18 %		2020
Analys Samarbetet med skolor i stadsdelsområdet som arbetar med Mentors in violence prevention, MVP, och Agera Tillsammans, AT, har fortsatt under året. Förvaltningen kommer analysera utfallet vidare.								
 Andel unga vuxna och vuxna som är motiverade till att leva ett liv utan kriminalitet	100 %					50 %		2020
 Antal vuxna personer som är våldsutövare i nära relation och som är kända av socialtjänsten	6	6	0			40		2020
Analys Antal våldsutövare som har motiverats att ta emot stöd och hjälp har mätts under året. Däremot har ingen mätning genomförts av antal som är kända dvs har varit i kontakt med relationsvårdsteamet utan att ta emot stöd och hjälp.								
 Antal vuxna personer, utsatta för våld i nära relation, som är kända av socialtjänsten	72	5	67			320		2020
Analys Periodens utfall är antal personer som är kända av socialtjänsten, och med det menas att en insats har erbjudits. Relationsvårdsteamet har haft kontakt med 256 personer under året men någon statistik över män eller kvinnor har inte förts. Antal utsatta som är kända är personer som har tagit emot stöd och hjälp av socialtjänsten.								
 Indexvärde för det lokala ANDT-förebyggande arbetet enligt preventionsindex mini (PI-mini).	91					68		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Gränssnittet mot stadens avhoppverksamhet tydliggörs så att invånare får rätt insatser utifrån behov.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys SIG har under ht 2020 implementerat stadens vägledning för SIG-verksamhet med tydlig utredning och gränssättning bl.a. även i avseende till avhoppverksamheten. Rutiner på plats och samverkan med polisen kring delar av arbetet som rör båda parterna			
 I samverkan med SHIS se över möjligheten till genomgångsbostäder för våldsutsatta	2020-01-01	2020-12-31	
Analys SHIS har i sitt verktygslåda även boende för våldsutsatta, som omgärdas av ett visst utökat stöd. RVT har också egna jourbostäder för våldsutsatta som man får i samverkan med Lägenhetsverksamheten. Under 2020 har RVT därför inte haft behov av insatser via SHIS.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ I samverkan med staden och andra aktörer utveckla det uppsökande arbetet gällande återvändare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Vuxenenheten har deltagit i förvaltningens arbete för att framta en ny handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Social insatsgrupp har fått ansvaret att jobba mot våldsbejakande extremism och också det närliggande arbetet att arbeta med riktade uppsök mot återvändare.			
✓ I samverkan med staden och andra aktörer utveckla stödet till anhöriga till personer i extrema våldsbejakande miljöer	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Vuxenenheten har deltagit i förvaltningens arbete för att framta en ny handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Social insatsgrupp har fått ansvaret att jobba mot våldsbejakande extremism och också det närliggande arbetet att arbeta med riktade uppsök mot återvändare. I detta uppdrag ingår också stödet till deras anhöriga, som ska hanteras av SIG:s anhörigstöd.			
✓ Identifiera behov kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck för vidare utveckling av arbetssätt	2020-01-01	2020-12-31	
Analys RVT har arbetat prioriterat mot hedersvåld under 2021 och har även testat det screeningsverktyg som Kruton utvecklat för dessa ärenden. Socialsekreterare på RVT har försökt använda verktyget men bedömningen är att det är alldeles för otympligt. Det finns alldeles för många frågor (över 30 st.) och vissa av dem är alldeles för integritetskränkande, de kan inte användas i ett generellt screeningssamtal utan att handläggaren har etablerat en arbetsallians. Verktyget har dock ändå varit meningsfullt för RVT då det öppnat för en diskussion i frågan, som fortsätter under 2021.			
✓ Relationsvårdsteamet genomför utbildningar om våld i nära relation för medarbetare inom förvaltningens olika verksamheter	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.4.4 Människor lever ett liv utan missbruk

● Uppfylls helt

Beskrivning

För att människor med missbruksproblematik ska ha rätt stöd och vård vidareutvecklas samverkansstrukturerna mellan förvaltningen och regionen. Samverkan och samordning av insatser omfattar även komplexa vårdbehov där missbruk utgör en del. Förvaltningen fortsätter att utveckla det uppsökande arbetet och öppenvården i samverkan med regionen och samarbetar vid utskrivning från slutenvård för att ge rätt funktionshöjande insatser. Även det förebyggande arbetet mot spelmissbruk utvecklas i samverkan med regionen. Utredningar och uppföljning av insatser görs systematiskt enligt Addiction Severity Index (ASI), där klienten själv skattar sin missbruksproblematik och sitt behov av hjälp.

Förväntat resultat

Andel personer med avslutad plan som uppnått de uppsatta målen ökar.

Analys

På grund av rådande pandemi har förvaltningens utvecklingsarbete inte kunnat genomföras som planerat. En vidare utveckling av insatser i samverkan med regionen, däribland funktionshöjande insatser vid utskrivning från slutenvård, insatser vid komplexa vårdbehov och det förebyggande arbetet mot spelmissbruk har senarelagts till år 2021. På grund av

pågående pandemi har förvaltningens öppna träffpunkt för personer i missbruk varit stängd. För att invånare i behov av stöd från både socialtjänst och regionen ska få samtidiga insatser har förvaltningens vuxenenhet och Hässelby beroendemottagning tagit fram och implementerat en samhandlingsrutin. Under hösten har Hässelby beroendemottagning och förvaltningens enhet för vuxna haft en gemensam planeringsdag kring samtidiga insatser. Förvaltningen har i samarbete med förvaltningarna i västerort startat Öppenvård västerort för att utbyta tjänster och för att öka tillgången till gruppbehandling med olika inriktningar. Inom förvaltningen har två behandlare tagit emot 82 remisser om behandling. Av dessa remisser, som gällde 82 personer gick 53 personer vidare till behandling.

Förvaltningen har bidragit till att stärka insatser för att förebygga och behandla missbruk genom det utvecklingsarbete som pågår (Agenda 2030)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbets sättet med utredningar och uppföljningar enligt ASI systematiseras och används på ett likvärdigt sätt.	2020-01-01	2020-04-30	
✓ I samverkan med regionen, utveckla förebyggande arbete mot spelmissbruk	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Vuxenenheten har tillsammans med avdelningen för förebyggande socialt arbete och den lokala mödravården delat ut information till förstagångsföräldrar om missbruk och beroende. Informationen innehåller kontaktuppgifter till Vuxenenheten men också till självhjälpgrupper, samt till andra delar av civilsamhället som arbetar med missbrukare och anhöriga till missbrukare. I den informationen framgår att Vuxenenheten även arbetar mot spelmissbruk.			
✓ Utveckla arbetssätt vid komplexa vårdbehov i samverkan med regionen.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Vuxenenheten har beroendevårdens lokala Hässelbymottagning har haft en gemensam planeringsdag där man bl.a. kartlagt insatserna på båda sidor och informerat om respektive arbetsrutiner. En behandlingskonferens har etablerats på tisdagar där medarbetare från båda sidor kan föranmäla viktiga samverkansärenden med komplexa vårdbehov. SIP-möten dokumenteras och följs upp, kollegiegranskningen visade att vi i Hässelby har höga siffror av följsamhet vad gäller SIP.			
✓ Utveckla samverkan kring funktionshöjande insatser i samband med utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Vuxenenheten har sett över sina rutiner kring LUS och gjort en specifik rutin där utskrivna skickas vidare till sina handläggare när de är aktuella, alternativt får brev hem med erbjudande om kontakt om de inte är aktuella. Tydliga samverkansrutiner med enheten för funktionshinder gör att man kan sammankalla tjänstemannamöte och/eller intern.-SIP vid behov.			

Nämndmål:

1.4.5 Människor har en trygg boendesituation

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

För att människor ska ha hållbara boendelösningar ges samhällsvägledning och information om att hitta egen bostad eller ett boende som är hållbart under en längre tid, samtidigt som det vråkningsförebyggande arbetet fortsätter. Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden prioriteras.

För att ge stöd till vuxna som lever i långvarig hemlöshet, med missbruk och psykosocial

ohälsa, arbetar förvaltningen för att erbjuda Stockholms stads insats Bostad först med boendestöd i form av Case manageruppdrag. Bostad först är en boendemodell som ger människor i hemlöshet med psykosocial problematik och någon form av stödbehov en möjlighet till permanent boende i egen lägenhet. Utgångspunkten är att invånaren först får ett tryggt boende och sedan det stöd som behövs för att boendet ska fungera. För att ytterligare möjliggöra ett framtida övertagande av kontrakt stärks boendestödet för boende i försöks- och träningslägenheter.

För att äldre som lever i hemlöshet ska ha en trygg boendesituation stärks samverkan mellan berörda verksamheter inom förvaltningen.

Förväntat resultat

Inga barnfamiljer vräks. Unga vuxna och vuxna har fått information om hur de ska göra för att kunna hitta egen bostad eller ett boende under en längre tid. Antal personer som lever i hemlöshet minskar genom Bostad först och ett utvecklat boendestöd i försöks- och träningslägenheter.

Analys

Barnfamiljer har prioriterats i det vräkningsförebyggande arbetet under året. Barnfamiljer som har svårt att hitta ett eget boende erbjuds alltid jourlägenhet i första hand. Under året har förvaltningen kunnat minska antalet jourlägenheter från fem till två på grund av att socialsekreterare aktivt har arbetat med ett förändringsarbete, för att tiden i bostadslöshet ska bli så kort som möjligt. I samband med att en familj blir aktuell påbörjas ett aktivt arbete med att stödja familjen ut till ett eget boende. Under året har samhällsvägledarna inom medborgarservice gått en utbildning i bostadsvägledning och förvaltningen har samverkat med SHIS bovärdar för att nå ut med bostadsvägledning till nyanlända. Utöver det har ett samarbete startat med Sensus studieförbund som har bistått med en medarbetare till bostadsvägledningen.

Förvaltningen har en fortsatt samverkan med hyresvärdarna i stadsdelsområdet för att minska risken för att invånare i stadsdelsområdet blir bostadslösa, eller bor i en otrygg boendesituation. Förvaltningen har under året gjort gemensamma uppsökande hembesök. Trots en stärkt samverkan med hyresvärdarna och trots att Kronofogden stoppade alla vräkningar i mars 2020 på grund av rådande situation, har det fram till november 2020 inkommit meddelande om 50 avhysningar. Av dessa har 30 avhysningar verkställts, vilket berörde 8 barnfamiljer med sammanlagt 11 barn. Tre avhysningar berörde äldre personer. Under rådande pandemi har det vräkningsförebyggande arbetet inte kunnat genomföras i samma utsträckning som tidigare. Det tillfälliga stoppet av vräkningar i mars 2020 ledde även till att det vräkningsförebyggande arbetet kom in senare i de aktuella ärendena.

Flera personer står i stadens kö till insatsen Bostad först. Sedan årets början har sex personer fått en bostad och har kunnat behålla kontraktet genom ett aktivt stöd i vardagen av en Case manager.

För att personer som idag bor i gruppboendestäder, serviceboendestäder och stödboenden ska kunna gå vidare i boendekedjan har förvaltningens enhet för funktionsnedsättning och socialpsykiatri arbetat aktivt för att erbjuda tränings- och försökslägenheter. Vid årets slut hade 27 personer,

13 män och 14 kvinnor insatsen träningslägenhet medan 25 personer, 8 kvinnor och 17 män, hade insatsen försökslägenhet. Under året har tre personer i försökslägenhet övertagit sina kontrakt, vilket är lägre än förväntat. Orsaken är att hyresvärdar inte har genomfört besiktningar i samma utsträckning som tidigare på grund av rådande pandemi.

Genom det aktiva vräkningsförebyggande arbetet, arbetet för att motverka hemlöshet samt det stöd som ges till enskilda för en stadigvarande boendesituation har förvaltningen bidragit till en social trygghet (Agenda 2030).

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Möjlighet att utveckla kompensatoriska åtgärder ses över, speciellt i familjer där det finns barn.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Kompensatoriska åtgärder sker mest på Relationsvårdsteamet (RVT) där man har placeringar av våldsutsatta kvinnor med barn. RVT är t.ex. alltid måna om att placeringarna sker hos vårdgivare som kan garantera att barnen kan följa sin skolplan. Detta för att kompensera att dessa barn, som blir borttryckta från sitt sammanhang i samband med placering i skyddat boende, kan ändå få tillgång till utbildning som viktig skyddsfaktor för barn			
✓	Utveckla boendestödet i försöks- och träningslägenheter och Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Vuxenenhetsens team för stöd i egna tränings- och försökslägenheter FOT har sett över och utvecklat sina rutiner. Teamet har nu delegation att beställa boendestöd på egen hand, enligt den interntaxa som finns inom förvaltningen, för att täcka behov på enhetens egna FOT-lägenheter. Tillsammans med Lägenhetsverksamheten har teamet arbetat offensivt för att få en bra samverkan med Enheten för arbete och välfärd, liksom med Utförarenheten inom socialpsykiatri. Bl.a. har man haft gemensamma möten, där också Lägenhetsverksamheten visat presentationer av de krav m.m. som gäller vid FOT.			

Nämndmål:

1.4.6 Människor med psykisk och fysisk funktionsnedsättning är trygga och självständiga

🟡 Uppfylls delvis

Beskrivning

Människor med insatser inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri ska känna sig trygga och självständiga. Förvaltningen arbetar med att utföra insatser som stärker förmågan att leva ett självständigt liv och bidrar till att individen ska känna sig trygg.

Genom att förstå hur processen med att ansöka, utreda och besluta om insatser går till stärks individens känsla av trygghet och delaktighet. För att de som inte får sin ansökan beviljad ska känna sig trygga med beslutet ges god information om utredningen och hur beslutet kan överklagas. Vid utförandet av insatsen är en aktuell genomförandeplan som utformats tillsammans med brukaren central för att hen ska känna sig trygg och delaktig i hur insatsen genomförs.

För att uppnå trygghet och självständighet för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning arbetar förvaltningen med att stärka individer att komma ut på, eller närma sig, den ordinarie arbetsmarknaden. Detta görs genom att utveckla insatserna inom daglig verksamhet och sysselsättning inom egen regi. Medarbetare utbildas i MI (motiverande samtal) för att med hjälp av metoden motivera individer till att närma sig arbetsmarknaden.

För att stärka delaktigheten och inflytandet i utredningen för personer med funktionsnedsättning utvecklas och systematiseras arbetssätten enligt metoden DUR (Dokumentation Utvärdering Resultat). Genom denna metod kartläggs och dokumenteras den enskildes livssituation med syfte att identifiera hur behoven ser ut för varje enskild person som ansöker om insatser. Med DUR som grund kan välgrundade beslut om insatser fattas som sedan följs upp, utvärderas och anpassas enskildes behov. Förvaltningen fortsätter att arbeta med SIP (samordnad individuell plan), bemötande, tydlig information och nätverksmöten. För att öka medarbetarnas kunskap om samlarsyndrom, och hur de professionellt bemöter och stödjer människor med detta syndrom, genomförs utbildningar. Metoden med kvalitetsobservationer fortsätter att implementeras inom verksamheten för funktionsnedsättning och införs även inom socialpsykiatri.

Förväntat resultat

Andel personer med funktionsnedsättning som uppger att de själva varit med och planerat det stöd de får ökar. Andel personer med insats LSS-boende som känner sig trygg i sin lägenhet ökar. Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri ökar.

Analys

Förvaltning har under året genomfört egenkontroller vad gäller rättssäkerheten inom myndighetsutövningen. En genomgång av ärenden visade att 95 procent av ärendena hade en aktuell utredning som innehöll väsentlig information för bedömning i ärendet. I 93 procent av ärendena har klienterna varit delaktiga och fått information om utredningen. Däremot finns det ett förbättringsbehov när det gäller information om valfrihetssystemet. Endast 28,5 procent har fått information enligt dokumentation i journal. På frågan om klienter inom socialpsykiatri anser att de kan klara mer på egen hand genom den insats som de har eller har haft, svarar 75,2 procent att de anser att de klarar mer på egen hand. Resultaten av genomförda egenkontroller ger ett underlag för fortsatt utveckling av verksamheten.

Inom förvaltningens enhet för barn och unga har egenkontroller genomförts under året när det gäller beslutsunderlag, insats och avtal. Vid behov har en åtgärdsplan upprättats.

Instrumentet för dokumentation, utredning/bedömning och resultat (DUR) används och ger en stor möjlighet till delaktighet då den enskilde själv ska skatta och vara delaktig i behov av insats och i resultatet. Verksamheterna använder samordnad individuell planering (SIP) vid behov av samordnade insatser med externa aktörer och intern samordnad individuell planering (I-SIP) vid behov av intern samordning mellan enheter.

Barn och unga har getts möjlighet att vara delaktiga i utredningsprocessen och i genomförandet av insatsen utifrån ålder och mognad. Då insatsen korttidstillsyn eller korttidsvistelse beviljats har barn och unga och deras föräldrar uppmanats att göra ett informationsbesök för att de ska kunna bilda sig en egen uppfattning om hur de vill att insatsen ska utformas. Förvaltningen samverkar med habiliteringen och med Barn- och ungdomspsykiatri i ärenden där det finns ett behov av samhandling och samverkan.

Utbildningar under året har inte genomförts som planerat förutom en utbildning i motiverande samtal (MI) i januari 2020. Utbildning om samlarsyndrom har inte kunnat genomföras som

planerat. Digitala utbildningar i bland annat vårdhygien har däremot kunnat genomföras. Inom barn och unga har alla medarbetare genomgått en utbildning i samordnad individuell planering (SIP) under året. Övriga utbildningar som var planerade under året kommer till stor del att genomföras under 2021.

Inom förvaltningens utförarverksamheter har de boende eller de som har andra insatser varit delaktiga vid upprättandet av genomförandeplan. De har varit delaktiga i vad de vill uppnå under året, vilket stöd de behöver för att nå dit och när de behöver ha det stödet. Kommunikationshjälpmedel har funnits att tillgå för de som har behov av det. Ett utvecklingsarbete pågår för att göra uppdragsbeskrivningar och genomförandeplaner mer tydliga och samordnade då det gäller mål och arbetssätt.

Utförarverksamheterna har deltagit i de samordnade individuella planeringsmöten (SIP) som de har blivit kallade till och likaså till de interna samordnade individuella planeringsmöten (I-SIP) som de har blivit kallade till. Alla möten har varit digitala.

Verksamheterna har arbetat med att öka den digitala mognaden hos enskilda. Det har varit speciellt prioriterat för dem som bor i egna lägenheter på serviceboenden, att upprätthålla sociala kontakter via telefon eller digitalt. Många har blivit rädda för att röra sig ute i samhället och många har inte heller kunnat ta emot besök annat än utomhus. De enskilda som har behövt stöd för att vara delaktiga och få information i kontakt med förvaltningen eller andra myndigheter, har fått stöd av personal.

Under året har verksamheterna erbjudit kvinnor och män en möjlighet att delta på samma villkor i olika gruppaktiviteter. Hur stor andel män och kvinnor som har deltagit har berott på aktiviteten. Fler män har deltagit i gymnastik och promenader, medan fler kvinnor har deltagit i musik- och sångstunder. Målning och högläsning har erbjudits kontinuerligt under året och i den aktiviteten har samtliga män och kvinnor deltagit. Resultatet från brukarenkäten visar att oavsett funktionsförmåga är fler män än kvinnor nöjda. Fler män än kvinnor tycker att de blir väl bemötta men det är även fler män än kvinnor som upplever att de blir diskriminerade. Lika många män som kvinnor uppger att de vet var de ska vända sig, när behov uppstår, vilket är positivt. Ett utvecklingsområde under nästa år är att se över och utveckla fördelningen av resurser för att få en ökad jämställdhet mellan män och kvinnor.

Förvaltningens verksamheter har till vissa delar inte nått upp till det egna förväntade resultatet i stadens brukarundersökning. Trots det ligger förvaltningens resultat ändå högt i jämförelse med stadens målvärde i de indikatorer som sammanställer brukarundersökningen.

Förvaltningens utförarverksamheter har under året utbildats i motiverande samtal (MI), normkritik och våld samt samlarsyndrom för att bättre kunna möta de behov som finns inom verksamheterna. Utbildning i metoden kvalitetsobservationer har påbörjats men har inte kunnat slutföras på grund av rådande pandemi.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbets sättet med utredningar och uppföljningar enligt DUR systematiseras och används på ett likvärdigt sätt.	2020-01-01	2020-04-30	
✓ Kartläggning av medarbetares kompetens om samlarsyndrom och planering för utbildningar	2020-01-01	2020-03-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utbildning om samlarsyndrom	2020-04-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås delvis. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen når fem av tio av kommunfullmäktiges indikatorer, och delvis når förväntade resultat i nämndmål och nämndindikatorer. Även om flera av kommunfullmäktiges indikatorer inte nås, kan förvaltningen konstatera att resultatet har förbättrats jämfört med föregående år, för de indikatorer som mäter äldres upplevelse av möjligheten att komma utomhus, upplevelsen av trygghet, nöjdhet samt en något högre personalkontinuitet inom hemtjänst.

Coronapandemin har inneburit stora påfrestningar och omprioriteringar för hela äldreomsorgen, både för brukare och för personal. Målet har varit att minimera riskerna för smittspridning bland brukarna och skapa en trygg arbetssituation för medarbetarna. Delar av det planerade utvecklingsarbetet har behövt planeras om eller senareläggas. Förvaltningen har dock genom anpassningar och flexibilitet säkerställt att verksamheterna bedrivs ändamålsenligt med trygghet och kvalitet för brukaren, trots det ansträngda läget.

Agenda 2030

Förvaltningen har genom det arbete som genomförts bidragit till mål 2 " Ingen hunger", mål 3 " God hälsa och välbefinnande", mål 5 " Jämställdhet" och mål 10 " Mnskad ojämlikhet".

Förvaltningen har under pandemin till exempel ställt om sitt arbete på stadsdelens aktivitetscenter till att bli mer digitalt. På så vis har en ökad social hållbarhet genom olika aktiviteter för att minska social isolering kunnat bibehållas.

Ungdomsbesök inom äldreomsorgen

Förvaltningens verksamhet på Koppargården har under året erbjudit ungdomsbesök i form av Ung omsorg. På grund av pågående pandemi har ungdomsbesöken fått genomföras med anpassade digitala arbetssätt.

Tryggt mottagande i hemmet - förstärkningsteam

En enhet för Tryggt mottagande startades i januari med syfte att ge äldre som varit på sjukhus en trygg hemgång till sitt ordinära boende. Tryggt mottagande-enheten hann arbeta några månader och tog emot och stöttade cirka tio personer vid hemgång. På grund av pandemin fick enheten ställa om sin verksamhet till ett förstärkningsteam med syfte att ta över omvårdnadsinsatserna från ordinarie hemtjänstutförare hos hemtjänstbrukare med pågående covid-19-smitta.

Totalt under perioden har förstärkningsteamet hjälpt 39 enskilda personer som har haft

hembesök en eller flera gånger per dygn.

Förstärkningsteamet kvarstår minst till och med mars 2021 och planeras därefter gå tillbaka till arbetet med Tryggt mottagande.

Aktivitetscenter

I och med pandemin stängde aktivitetscentren sin fysiska verksamhet. Personalen fick hitta nya och digitala sätt att nå målgruppen, personer över 65 år boende i stadsdelen. Nya innovativa arbetssätt togs fram för att kunna erbjuda besökarna fysisk aktivitet och sociala kontakter utan att träffas fysiskt. Filmer med rörelser att göra hemma har publicerats på enhetens Facebook-sida flera gånger i veckan. Information om utegym, promenadtips och andra utomhus- eller digitala aktiviteter har också lagts upp på aktivitetscentrens sociala medier.

Under våren startade verksamheten en oroslinje på telefon dit äldre kunnat ringa för allmänna frågor eller för en pratstund. Det har under perioden gått att boka promenader tillsammans med en ur personalen, för personer som har haft svårt att komma ut på egen hand. Senare under våren och sommaren organiserades även gympapass i ett av aktivitetscentren för de mest behövande. Aktiviteterna hölls i den största lokalen med egen entré och med färre deltagare och strikta regler kring avståndshållande och handhygien. Under sensommaren och början av hösten anordnades även liknande aktiviteter men med färre antal deltagare på ett av de mindre aktivitetscentren i stadsdelen. I början av november fick verksamheten återgå till digitala aktiviteter igen. Under hösten genomfördes en rundringning till de som i vanliga fall brukar besöka aktivitetscentren och som anmält sitt mobilnummer till verksamhetens sms-tjänst. Telefonsamtalen, som ringdes till 353 kvinnor och 84 män, var mycket uppskattade. Personalen som ringde upp lämnade även ut kontaktuppgifter till olika stödfunktioner så som anhörigstöd, självmordslinjen och psykologhjälp, som en del i det förebyggande arbetet.

Avveckling av Hässelgårdens vård - och omsorgsboende

Hässelgårdens vård- och omsorgsboende, som ligger på Ormängsgatan i Hässelby, är ett boende för äldre med demenssjukdom. Boendet har 45 lägenheter fördelat på fem våningsplan.

Under 2016 sjönk beläggningsgraden på Hässelgården med cirka 25 procent för att under 2017 sjunka ytterligare. Det gjorde att Norlandia i mars 2017 ansökte till förvaltningen om att få stänga ett av fem våningsplan på Hässelgårdens vård- och omsorgsboende. Stadsdelsnämnden tog i augusti 2017 beslut om en tillfällig stängning av våningsplan 4 under ett år. Beslutet har sedan förlängts och gällde hela entreprenörstiden.

I september 2020 fattade Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslut om att avveckla Hässelgårdens vård- och omsorgsboende. Hässelgården har drivits på entreprenad sedan 2011 och nämnden beslutade om att inte upphandla driften på nytt. Fastighetsägaren Micasa har haft en löpande dialog med privata utförare och kommit överens med nuvarande utförare, Norlandia, om att ta över driften och driva boendet i privat regi, i samma omfattning som tidigare, från den 1 februari 2021.

Goda exempel

Verksamheterna har ställt om snabbt med anledning av pandemin. Några goda exempel är:

- Telefonlinje för stöd och samtal har öppnats inom förebyggande verksamheten
- Fysiska övningar och kosttips för seniorer via Facebook
- Beställarenheten har tävlat i kvalitetsutmärkelsen
- Skolörtens servicehus har Silviahemscertifierats
- Koppargårdens vård- och omsorgsboende har genomfört flera anpassade kultur- och sociala aktiviteter för de boende både utomhus och inomhus

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	69 %	71 %	68 %	73 %		74 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Resultatet avser alla som har fått sitt biståndsbeslut om vård- och omsorgsboende från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, oberoende av vilken utförare som den enskilde har valt. Det totala resultatet för stadsdelsförvaltningen når inte upp till årsmålet. Resultaten kommer att analyseras vidare under 2021.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	57 %	54 %	58 %	51 %		55 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	80 %	78 %	81 %	75 %		86 %	86 %	2020
Analys Resultatet avser alla som har fått sitt biståndsbeslut om hemtjänst från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, oberoende av vilken utförare som den enskilde har valt. Stadsdelsförvaltningen når inte upp till årsmålet, även om resultatet förbättrats från föregående år, trots rådande pandemi.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	79 %	77 %	67 %		77 %	77 %	2020
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	75 %	76 %	74 %	72 %		75 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	86 %	89 %	85 %	81 %		86 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	86 %	100 %	89 %		90 %	92 %	2020
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	79 %	78 %	79 %	76 %		85 %	85 %	2020
Analys Resultatet avser alla som har fått sitt biståndsbeslut om hemtjänst från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, oberoende av vilken utförare som den enskilde har valt.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Stadsdelsförvaltningen når inte upp till årsmålet, även om resultatet förbättrats från föregående år, trots rådande pandemi.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	77 %	70 %	79 %	82 %		82 %	82 %	2020
Analys Resultatet avser alla som har fått sitt biståndsbeslut om vård- och omsorgsboende från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, oberoende av vilken utförare som den enskilde har valt. Stadsdelsförvaltningen når inte upp till årsmålet, och har sjunkit något jämfört med föregående år. Resultatet kan kopplas samman med rådande pandemi.								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10,6			11		10	Max 10 personer	2020
Analys Resultatet mäter personalkontinuiteten för alla hemtjänstutförare som utför insatser hos brukare som har fått sitt biståndsbeslut från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Stadsdelsförvaltningen är nära årsmålet, men når inte ända fram. Det kan kopplas samman med rådande pandemi som både inneburit hög sjukfrånvaro bland personalen men även en överanställning av personal för att säkra trygga brukare.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Under året har ett nytt system upphandlats för att ersätta Webbcare. Systemet ska bidra till en sammanhållen vård och omsorg för den äldre.			
  Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	
Analys En utredning avseende Esset har inletts.			
  Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldregruppen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldregruppen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.5.1 Äldre har tillgång till tidigt förebyggande stöd

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att motverka ensamhet och ohälsa erbjuds de äldre sociala, kulturella och fysiska aktiviteter vid förvaltningens aktivitetscenter. Arbetssättet på aktivitetscentren baseras på aktuell forskning som visar att tidiga insatser såsom fysiska, psykiska och sociala aktiviteter förlänger ett friskt liv och kan fördröja kognitiv svikt. Ett friskt liv förlänger även möjligheten att bo kvar hemma så länge som möjligt. Insatserna är inte biståndsbedömda utan sker på frivillig basis.

Vidare bygger arbetet på att söka upp och informera om vilka insatser som finns inom kommunen till den som är i behov av hjälp, i syfte att motverka att den äldre söker hjälp för sent. Även anhörigstöd, fixarservice och syn- och hörselkonsulent arbetar utifrån den aktuella forskningen med tidiga förebyggande insatser. Stödet till anhöriga utvecklas ytterligare under året.

Den förebyggande verksamheten medverkar i projektet Äldrevänlig stad som är en modell framtagen av Världshälsoorganisationen (WHO). Den innebär bland annat att i dialog med äldre uppmärksamma förbättrings- och utvecklingsområden för att bli en äldrevänlig stad.

För att ge äldre ökad kunskap och inspiration kring kost och fysisk aktivitet bevakar förvaltningen möjligheten att söka medel för Matlyftet.

Förväntat resultat

Aktivitetscentrens besökare upplever att de är trygga och är nöjda med de aktiviteter som erbjuds.

Analys

Den besöksenkät som skulle genomföras vid aktivitetscentren, för att mäta besökarnas nöjdhet, har inte kunnat genomföras som planerat. Detta beror på att aktivitetscentren har hållits stängda eller haft ett mycket reducerat program under pandemin. Trots det har en rad aktiviteter ändå kunnat genomföras digitalt och på distans för att skapa en trygghet för stadsdelens äldre.

Se separata rubriker under inriktningsmål 1.5 för information kring årets arbete vid stadsdelens tre aktivitetscenter samt arbetet med tryggt mottagande.

I syfte att ge äldre information om äldreomsorgens insatser i tidigt skede startade beställarenheten i början av året ett samarbete med den förebyggande verksamheten. Planen var att två biståndshandläggare varannan vecka skulle finnas tillgängliga på Hässelgårdens aktivitetscenter för *Fika med biståndshandläggare*. Ett tillfälle hann genomföras innan aktivitetscentren stängdes på grund av pandemin.

Trots pågående pandemi har kulturaktiviteter kunnat erbjudas utomhus under året.

Fixartjänst

Fixarverksamheten har hållit igång sin fallpreventiva verksamhet under hela året, dock enligt vissa premisser utifrån pandemin. Efterfrågan på hjälp från fixartjänsten har minskat betydligt

under pandemin. Till och med november har 35 fixaruppdrag utförts, 34 uppdrag var hos kvinnor och ett uppdrag var hos en man. Det kan jämföras med totalt 102 fixaruppdrag under samma tidsperiod 2019.

Anhörigstöd

Anhörigstödet i stadsdelen har fortsatt att stötta och vägleda anhöriga. Kontakterna har i år främst skett via telefon och e-post, endast ett fåtal enskilda möten har genomförts.

Anhöriggrupperna var inställda under mars-april, men före sommaren genomfördes avslutningsträffar utomhus. Året avslutades med en julavslutning utomhus i december.

Nyhetsbrevet kring anhörigstöd har fortsatt att ges ut och har under dessa isoleringstider varit en bra informationskanal.

Anhörigombudsutbildningen med föreläsningar som var planerad till våren blev framflyttad till hösten för att sedan åter flyttas fram till början på 2021.

Matlyftet 2020

Sökta och beviljade medel utifrån projektet Matlyftet, med planer att genom föreläsningar och aktiviteter informera och inspirera stadsdelens seniorer till en hälsosam livsstil, har planerats om då föreläsningar och aktiviteter har fått ställas in på grund av pandemin. Exempelvis har den förebyggande enheten genomfört andra aktiviteter med skriftlig information om bra mellanmål, smakprover i form av bars och färdig dryck samt skriftliga instruktioner på rörelser utifrån ett hälsoperspektiv.

Förebyggande arbete

Under hösten erhöll enheten för förebyggande verksamhet stimulansmedel för att främja psykisk hälsa och stärka det suicidpreventiva arbetet i stadsdelen. Inledningsvis har den förebyggande verksamheten, i samverkan med hemtjänsten, spridit information kring ämnet till brukare och besökare vid aktivitetscentren.

Syftet med det suicidpreventiva arbetet är att stärka kunskapen kring psykisk hälsa och problematiken kring psykiska besvär och psykiatriska diagnoser. Inplanerade föreläsningar har dock fått bokas om till början av 2021 på grund av nya riktlinjer och restriktioner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anhörigombudets roll inom hemtjänst och beställarenhet utreds	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Aktiviteten har inte kunnat prioriteras på grund av pandemin.			
 Den förebyggande verksamheten genomför en besöksenkät	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Besöksenkäten har inte kunnat genomföras på grund av pandemin och dess restriktioner. Enkäten kommer att genomföras när verksamheten kan öppna igen utan restriktioner.			

Nämndmål:

1.5.2 Äldre har insatser av hög kvalitet

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Äldre som är i behov av stöd och hjälp ges insatser av hög kvalitet och biståndsbedömningen är rättssäker och jämställd. För att säkerställa detta arbetar beställarenheten systematiskt med aktuella ärenden utifrån fastställda stadsgemensamma mallar och genomför könsneutrala ärendedragningar.

För att äldre ska ha insatser av hög kvalitet är kompetensen hos medarbetarna en avgörande faktor. Kontinuerlig kompetensutveckling genomförs inom bland annat demenssjukdomar, hygien och nutrition. Medarbetarnas kunskaper i det svenska språket förbättras genom språkutbildningar. Sjuksköterskor och undersköterskor ges kompetensutveckling inom exempelvis läkemedelshandling, nutrition, dokumentation och demens. Genom att använda de kvalitetsregister som finns kan verksamheterna analysera, åtgärda och följa upp kvaliteten i verksamheterna. För en ökad kvalitet och rättssäkerhet utvecklas dokumentationen kring brukaren.

Måltiden för de äldre ska vara en trevlig och lustfylld stund på dagen och maten ska vara god och näringsrik. Måltiderna på vård- och omsorgsboenden utvecklas kontinuerligt med dietist och mat- och måltidspolicyn för äldreomsorg som stöd.

De äldre på vård- och omsorgsboende ges möjligheter till sociala och kulturella aktiviteter. Aktiviteterna utvecklas och utvärderas för att anpassas efter de äldres önskemål. För att sätta ytterligare guldkant på dagen för de äldre har verksamheterna i samarbete med Ung Omsorg (ungdomsbesök), framförallt på helger, då ungdomar tillsammans med de äldre utför sociala aktiviteter. De äldre ges möjlighet att komma utomhus under årets alla månader.

För att förbättra den äldres omsorg ytterligare och öka självständigheten för den enskilde utvecklar verksamheterna användandet av digital teknik och välfärdsteknik i takt med den digitalisering som sker i samhället.

Förväntat resultat

Andelen äldre som är nöjda med sina insatser ökar. Andelen boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ökar.

Analys

För att den äldre ska ha insatser av hög kvalitet har förvaltningen genomfört en rad åtgärder och insatser under året. Trots det uppnår förvaltningen inte det förväntade resultatet för nämndmålet.

För att den äldre ska få beslut kring sina insatser utifrån rättssäkra och likställda grunder arbetar förvaltningens beställarenhet med att systematiska gå igenom varje enskilt ärende. På så sätt får alla som ansöker om en insats sitt ärende genomgången på samma sätt oavsett vilken handläggare som ansvarar för ärendet. Utöver de systematiska genomgångarna har även personakter granskats för att säkerställa att all väsentlig dokumentation finns med. Vid granskningarna framkommit att handläggningsprocessen och dokumentationen kring denna behöver utvecklas.

Förvaltningens fokus har sedan pandemins utbrott legat på att ge äldreomsorgens medarbetare utbildningar och stärkta rutiner kring basal hygien och kohortvård för att förhindra och minska smittspridning. Flera omfattande utbildningsinsatser gällande basala hygienrutiner, rutiner kring arbetskläder och användning av skyddsmaterial har genomförts under året, bland annat i samarbete med medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, och hygiensjuksköterska.

Vissa utbildningsinsatser, som inte är kopplade till pandemin, har dock kunnat genomföras som planerat under året trots ett ansträngt läge. Bland annat har Skolörtens servicehus silviahems-certifierats. Vissa av hemtjänstens medarbetare har deltagit i utbildningar kring demens. Beställarenheten har genomfört utbildningen om våld i nära relationer, några medarbetare på enheten har också genomgått utbildning i motiverande samtal kopplat till våld i nära relationer.

Flera av de inplanerade aktiviteterna på vård- och omsorgsboende och servicehus har kunnat genomföras utomhus under vår, sommar och höst. På Koppargårdens vård- och omsorgsboende har inomhusaktiviteter anpassats till små grupper för att hindra smittspridning.

Koppargården har under året anställt extra kockar för att kunna utveckla måltiderna för de äldre. I den mån det har gått, på grund av restriktioner och pågående pandemi, har festligare middagar kunnat erbjudas vid högtider och andra bemerkelsedagar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel registreringar i systemet Senior alert där samtycke med den äldre finns	100 %					90 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Berörda enheter tillämpar arbetssättet BPSD (Beteendemässiga och psykiska symtom vid demens)	2020-01-01	2020-12-31	
 Dokumentationsombudens roll och ansvar fastställs	2020-01-01	2020-12-31	
 Enheterna intensifierar arbetet med palliativa ombud	2020-01-30	2020-12-31	

Nämndmål:

1.5.3 Äldre är trygga med det stöd som ges

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att den äldre ska känna sig trygg är bland annat en hög personalkontinuitet centralt. För att öka personalkontinuiteten minskar antalet visstids- och timanställda med målsättningen att omvandla till tillsvidareanställda. Inom verksamheter med hälso- och sjukvård är kontinuiteten avseende sjuksköterskor hög och alla boenden har en patientansvarig sjuksköterska.

För att äldre som vistats på sjukhus ska få en trygg hemgång anpassar verksamheten sin organisation och sina arbetsätt enligt arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet. Modellen ska med stöd i "Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård " leda till att den äldre får ett tryggt mottagande efter sjukhusvistelse och fler samordnade insatser i hemmet.

Även en hög kvalitet i äldreomsorgen är central för den äldres känsla av trygghet. Om detta skrivs mer under nämndmål 1.5.2 Äldre har insatser av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Fler äldre känner sig trygga med sitt stöd. Andelen tillsvidareanställda ökar, därmed minskar andelen timanställda. Personalkontinuiteten inom hemtjänst ökar

Analys

Sedan i våras har fokus legat på att de äldre ska vara trygga genom att hindra smittspridning. Alla utförarenheter har under perioden ökat sina personalgrupper för att möta konsekvenser av pandemin och skapa trygghet för den äldre. Det har resulterat i att det förväntade resultatet om en ökad personalkontinuitet inte har kunnat nås. Men överanställningen har varit nödvändigt under rådande läge. Att säkerställa en god bemanning är även en del i att säkra den äldres trygghet. Däremot uppnås det förväntade resultatet om att fler äldre känner sig trygga med sitt stöd. Förvaltningen når även årsmålen för kommunfullmäktiges indikatorer avseende trygghet, där resultatet dessutom är bättre än föregående år.

Under perioden med pandemin har verksamheterna genomfört ett intensivt arbetat kring rutiner för att hindra spridning av smitta. Inom särskilt boende har man arbetat med tydlig information om vad som gäller till boende, personal och närstående.

Mer information om arbetet med Tryggt mottagande finns under särskild rubrik.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kontaktmannaskapet utvecklas i utförarverksamheterna	2020-01-01	2020-12-31	
 Koppargårdens vård- och omsorgsboende ser över möjligheterna att, och påbörjar arbete för att, bli en akademisk nod	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Aktiviteten har inte kunnat prioriteras på grund av pandemin.			

Nämndmål:

1.5.4 Äldre är med och utformar sin beviljade insats

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Den äldre är så långt det är möjligt med och utformar sin beviljade insats. Den omvårdnadspersonal som möter de äldre har kunskap om och förståelse för den enskildes behov och specifika situation. Detta uppnås bland annat genom att utföraren upprättat en

genomförandeplan utifrån beställning och tillsammans med den äldre inom 14 dagar. Beställaren kontrollerar att genomförandeplan har inkommit efter 14 dagar.

Ramtiden inom hemtjänst utvecklas i samarbete mellan beställare och utförare.

Förväntat resultat

De äldre är delaktiga i sina genomförandeplaner, som är aktuella och kända, vilket leder till att andelen som känner sig delaktiga ökar.

Analys

Med anledning av pågående pandemi, då äldreomsorgens resurser till stor del har gått till att förhindra smittspridning och bedriva kohortvård, har uppdaterandet av befintliga genomförandeplaner inte skett i samma utsträckning som planerat.

Ett visst arbete med uppdatering av genomförandeplaner har ändå kunnat genomföras av utförarverksamheterna. En hemtjänstenhet har till exempel prioriterat och intensifierat arbetet kring genomförandeplaner under december månad då en dokumentationsstödare kom till enheten. Fokus under utbildningen var även social dokumentation.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen beställningar där genomförandeplaner har återkopplats till handläggare senast dag 15 efter insatsens start.	12 %					80 %		2020
<p>Analys</p> <p>Indikatoren mäter andelen genomförandeplaner som har klarmarkerats i Paraply senast 15 dagar efter att insatsen har påbörjats. Varje enskild individ kan ha beslut och flera insatser, och i de flesta fall finns en genomförandeplan även om den inte registrerats inom 15 dagar.</p> <p>Uppdaterandet av befintliga genomförandeplaner har inte skett i samma utsträckning som planerat på grund av att resurser och arbete har omprioriterats på grund av pandemin.</p>								

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bidrar till att inriktningsmålet uppfylls helt. Tre av fem verksamhetsområdesmål nås helt och två verksamhetsområdesmål nås delvis. Bedömningen grundar sig på en analys av resultat och genomförda aktiviteter.

- Under året har samverkan med näringslivet fördjupats genom att näringslivet har involverats i platsamverkan. Detta har haft positiva effekter på trygghetsarbetet.
- Projektering av ett nytt LSS-boende har inletts under året.
- Under året genomfördes en upphandling av entreprenad för parkskötsel, snöröjning och barmarksrenhållning, där särskilda kontraktsvillkor ställdes avseende drivmedel och koldioxidutsläpp i enlighet med stadens miljökrav.
- En ökad andel digitala möten har inneburit ett mindre antal resor för förvaltningens

- medarbetare, vilket får positiva effekter på förvaltningens miljö – och klimatpåverkan.
- Genom förändrade arbetssätt och anpassningar har förvaltningen i samverkan med föreningar och andra aktörer kunnat erbjuda invånare och brukare kulturaktiviteter under året.
  - Barn och unga har trots pågående pandemi erbjudits organiserade, kostnadsfria och ledarledda fritidsaktiviteter i samband med samtliga skollov förutom jullovet.
  - Förvaltningen når årsmålet för indikatorn Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider.
  - Under året har ytterligare utbyte av miljö- och hälsofarliga varor och produkter för en bättre miljö för barn i öppna förskolan/introduktionsförskolan genomförts.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet nås helt. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat i tillhörande nämndmål nås och planerade aktiviteter genomförts.

Samarbetet med näringslivet har fortsatt, förändrats och fördjupats under det gångna året. Fortsatt i de forum och former som redan var etablerade och fungerade väl, förändrats genom att fler aktörer tillkommit och nya forum skapats och fördjupats genom att få med näringslivet redan i planering kring frågor som till exempel trygghet.

I Stockholms stads näringslivspolicy redogörs för ett antal fokusområden som ska prioriteras och för Hässelby-Vällingby har prioriterat fokusområdet "Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet". Samverkan kring trygghet och trivsel är av intresse för såväl kommunen som för näringsidkare.

Näringslivet har under året deltagit och varit aktiva i arbetet med platssamverkan i Hässelby gård och Vällingby centrum. Under hösten har samarbeten inletts med näringsliv och andra aktörer i Hässelby Strand och Åkermymtans centrum och samverkan har börjat etableras. Kring Åkermymtans centrum har samverkan skett mellan kringliggande skolor, centrumägaren, biblioteket och näringslivet kring frågor om trygghet och trivsel.

Näringslivet har även deltagit i trygghetsvandringar i Vinsta som initierats av Vinsta Hässelby Vällingby företagarförening.

Nämndmål:

2.1.1 Näringslivet i Hässelby-Vällingby är aktivt och bidrar till ett tryggt stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det lokala näringslivet är en viktig aktör i utvecklingen av stadsdelsområdet. Det bidrar till fler arbetstillfällen samtidigt som det har stor betydelse för trygghetsarbetet, dels som en aktör som bidrar till trygghet men också som en aktör som är beroende av en trygg miljö för att kunna utveckla sin verksamhet. Förvaltningens arbete fortsätter med att bygga upp ett nätverk med företagarna i området. Trygghetsarbetet utvecklas bland annat utifrån en dialog med 40 företagare i stadsdelsområdet, där tydliga önskemål framförts om att vara mer delaktiga i detta. Utifrån ett uppmärksammat behov hos särskilt utsatta företag påbörjas även ett mer riktat trygghetsarbete för dessa. Ett exempel på större delaktighet för näringsidkare är arbetet med platssamverkan runt Hässelby Torg. Förvaltningen avvaktar stadens handlingsplan för samverkan med näringslivet och kommer att utveckla och stödja Stockholm Business Region (SBR) i sitt arbete.

Förväntat resultat

Näringslivet bidrar till stadsdelsområdets utveckling och trygghetsarbete.

Analys

Samarbetet med näringslivet har fortsatt under året med fokus på trygghet. I enlighet med stadens näringslivspolicy har arbetet med platssamverkan fortsatt där näringslivet varit en självklar deltagare. Platssamverkan bedrivs i Hässelby gård och Vällingby centrum och under hösten har samverkan inletts med näringsliv och andra aktörer i Hässelby Strand och Åkermyntans centrum. Kring Åkermyntans centrum har skolor, biblioteket, centrumägaren och näringslivet varit representerade och Hässelby strand initierade stadsdelsförvaltningen tillsammans med representanter för det lokala näringslivet en trygghetsvandring där även polis och fastighetsägare deltog. Ormängstorget har haft ordningsproblem och narkotikaförsäljningen har ökat och därför har inledande kontakter tagits med representanter för det lokala näringslivet och andra verksamheter kring torget.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls. Bedömningen baseras på att tillhörande nämndmål uppnås.

Den nya Framtidens förskola på Kaprifolvägen 12 i Hässelby färdigställdes i november 2020 och verksamheten öppnad 4 januari 2021.

Arbetet med att ta fram fler gruppboenden enligt LSS har fortgått under året och förvaltningen har i detaljplanärenden anmält behov av gruppboendestäder i samtliga större hyresrättsnybyggnationsprojekt (6 olika projekt med preliminär byggstart fr o m 2023 och framåt).

Översynen av förvaltningens samtliga verksamhetslokaler pågår och viss samlokalisering har skett och på så sätt har lokaler kunnat avvecklas. Detta arbete fortgår även under 2021.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete under året bidrog särskilt till de globala målen: nr. 10 "Minskad ojämlikhet" samt nr. 11 "Hållbara städer och samhällen"

Jämställdhet

Gruppbestäder, förskolor och övriga verksamhetslokaler utformas för att passa alla oberoende kön.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0		0	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Målet för 2020 sattes till 0 eftersom de 2 planerade LSS-gruppbestadsprojekten är försenade av orsaker som ligger utanför förvaltningens möjlighet att påverka. Hela Riddersviksprojektets detaljplanearbete är kraftigt försenat och starten av byggnationen av gruppbestäderna i Åkermyntan (kv Grönmyntan) är försenat pga vikande marknad för bostadsrätter.								

Nämndmål:

2.2.1 Förvaltningens lokaler motsvarar människors skiftande behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vid årsskiftet 2020/21 är en ny "Framtidens förskola" med åtta avdelningar (för 144 barn) inflyttningsklar på Kaprifolvägen 12. Den nya förskolan ersätter den förskola som brann ner 2015 och som bestod av två avdelningar. Förvaltningen utreder också möjligheterna att ersätta två-avdelningsförskolan Futurum på Solleftegatan 14 med en ny tre-avdelningsförskola enligt SISABs "Utbytesprogram för förskola", då befintlig förskola närmar sig slutet av sin tekniska livslängd och därför behöver ersättas. Om beslut om nybyggnation fattas i respektive nämnder är planen att den nya förskolan uppförs under sommaren och början av hösten 2020.

Förvaltningen har anmält behov av service- och gruppbestäder inom planprojekten för Riddersvik och Åkermyntan men dessa projekt kommer inte att färdigställas under 2020 på grund av en utdragen detaljplaneprocess respektive försenad byggstart till följd av vikande konjunktur.

Förvaltningen ser över fritidsverksamheten och arbetar med att utveckla en ambulerande verksamhet i samverkan med grundskolor och föreningar. I takt med denna utveckling kommer vissa parklekar att nyttjas av andra målgrupper. Parkleken Hässelängen i Hässelby föreslås omvandlas till Öppen förskola och introduktionsförskola, läs om

introduktionsförskola under nämndmål 1.1.2 Nyanlända är etablerade. Parkleken Ripvidet i Hässelby föreslås omvandlas till lekpark och i samverkan med dagbarnvårdare kan parklekshuset öppnas för andra besökare. Under tiden det pågår byggnationsarbete i Hässelby strand omvandlas parkleken Stråket i Hässelby strand till lekpark och fortsätter att användas av förskolor i området. Vidare utreds en riktad ungdomsverksamhet i Åkermyntan tillsammans med Kulturförvaltningen. Förslagen hanteras i särskild ordning där medarbetare och fackliga organisationerna deltar i processen.

Förväntat resultat

Förvaltningen har ändamålsenliga lokaler utifrån människors och verksamheters behov.

Analys

Förskolan Kaprifol stod klar i november 2020. Efter iordningsställande av lokalerna öppnades förskolan för barnen den 4 januari 2021.

Under 2020 förprojekterades den nya 3-avdelningsförskolan på Solleftegatan 10 i Vällingby. Det blir en utökning med 1 avdelning mot dagens 2 avdelningar. Byggnationen påbörjas i juni 2021 och inflyttning sker 1 december 2021. Under byggnadsperioden bedrivs förskolans verksamhet i den närliggande paviljongen på förskolan Planket.

Under 2020 beslutades att även förskolan Renfanan på Renfanegränd 6 i Vällingby skall ersättas med en ny förskola enligt SISAB UPP, detta på grund av inomhusmiljöskäl. Den nya förskolan får samma kapacitet som den nuvarande (4 avdelningar, plats för 72 barn). Projekteringen påbörjades under 2020, Byggnationen påbörjas i juni 2021 och inflyttning sker 1 december 2021. Under byggnadsperioden bedrivs verksamheten på olika adresser inom stadsdelen.

Projektering för det nya LSS-gruppboendet i Åkermyntan (kv Grönmyntan) har pågått under 2020 och under 2021 fattas genomförandebeslut för projektet. Beräknad byggstart är i början av 2022 med preliminär inflyttning i slutet av 2023. Beträffande LSS-gruppboendet i Riddersvik så påverkas det av det faktum att hela detaljplanprojektet för området är kraftigt försenat och förvaltningen inväntar att detaljplanen antas, därefter kan den fortsatta projekteringen av gruppboendet fortsätta. Förvaltningen har anmält behov av ytterligare 6 gruppboendestäder i kommande hyresrättsbyggnationsprojekt.

Den planerade översynen av fritidsverksamheten har pågått under hela 2020 och fortsätter under 2021.

Parkleken Hässelängen har som planerat under det gångna året bytt inriktning på sin verksamhet och är nu en öppen förskola och introduktionsförskola.

Parkleken Stråket i Hässelby Strand har använts av förskolor i området och parkleken Ripvidet har varit tillgänglig för andra besökare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som har genomförts bidrar till att uppnå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att nämndmålet uppnås.

Under året genomfördes en upphandling av entreprenad för parkskötsel, snöröjning och barmarksrenhållning, särskilda kontraktsvillkor har ställts avseende drivmedel och koldioxidutsläpp för lätta och tunga fordon i enlighet med stadens miljökrav.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete mot målet har särskilt bidragit till det globala målet nr.13 "Bekämpa klimatförändringarna".

Jämställdhet

Jämställdhetsaspekten är inte relevant för verksamhetsområdet.

Nämndmål:

2.3.1 Fossilbränslefria resor och transporter prioriteras.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Resor via gång- cykel och kollektivtrafik prioriteras. För att uppnå fossilbränslefria resor och transporter genomförs successivt långsiktiga förändringar och förvaltningens fordonspark samordnas för att uppnå fullt utnyttjande. När avtal för befintliga tjänstebilar löper ut ersätts dessa med bättre alternativ såsom elbilar, elcyklar eller cyklar. De verksamheter som har behov av bil ska överväga möjligheten att ersätta ett eller flera fordon med elbil från stadens bilpool istället för att köpa eller leasa bil med fleråriga bindande avtal. Bilpoolen medverkar till att staden kan minska antalet egna fordon samtidigt som fordonen används effektivare, den interna administrationen minskar och kostnaderna sjunker för verksamheterna. Parallellt ser förvaltningen över den egna bilparken och möjligheten att omvandla denna till en bilpool för de egna verksamheterna.

Förväntat resultat

Krav på fossilbränslefria drivmedel ställs vid transporter i förvaltningens regi, när nya avtal tecknas för leasing av fordon samt vid upphandling av tjänster där fordon ingår.

Analys

Samordningen av förvaltningens fordonspark för fullt utnyttjande samt för säkerställandet av att verksamheten uppnår målet om fossilfria transporter är ett långsiktigt arbete. Den

pågående pandemin har inneburit att personalens resmönster under arbetstid delvis har ändrats. Med syfte att minska trycket på kollektivtrafiken har en del medarbetare använt sina privata bilar för resor i tjänsten oavsett om stadens miljökrav för fordon uppfylls, andra har valt att gå eller cykla och en stor andel har tidvis arbetat på distans. Förvaltningen anser att eventuell miljöpåverkan orsakad av det ändrade resmönstret är svårbedömd. En tydligt ökad andel digitala, resfria möten har sannolikt också bidragit till att antalet resor i tjänsten har minskat.

Under året genomfördes en upphandling av entreprenad för parkskötsel, snöröjning och barmarksrenhållning, särskilda kontraktsvillkor har ställts avseende drivmedel och koldioxidutsläpp för lätta och tunga fordon i enlighet med stadens miljökrav.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen tar fram riktlinjer för verksamhetens transporter och tjänsteresor.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar färdigställandet av stadens nya riktlinjer för en övergripande rese- och mötespolicy som ännu inte är fastställd av kommunfullmäktige.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet delvis nås. Bedömningen baseras på utfallet i kommunfullmäktiges indikatorer för verksamhetsområdet. Förvaltningen bedömer att nämndmålet med förväntat resultat nås.

Under året har barn och unga erbjudits kostnadsfria, ledarledda och organiserade fritidsaktiviteter av föreningar i samband med lov.

Kulturaktiviteter för alla åldersgrupper har erbjudits genom anpassningar och alternativa former för genomförande. Exempelvis genomfördes inplanerade kulturupplevelser för förskolebarn utomhus och i mindre grupper under hösten.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete har bidragit särskilt till mål 3 " God hälsa och välbefinnande" och mål 10 " minskad ojämlikhet".

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	69 %	72 %	68 %	68 %		77 %	75 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Förvaltningen motiverar barn och unga till en aktiv fritid och samverkar med skolan. Förvaltningen kommer lyfta frågan i de delar förvaltningen samverkar med andra berörda förvaltningar.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	72 %	72 %	72 %	69 %		77 %	75 %	2020
Analys								
Förvaltningen motiverar barn och unga till en aktiv fritid med kulturaktiviteter och har under året samverkat med kulturförvaltningen. Förvaltningen kommer se över hur kulturaktiviteter ska nå fler barn i skolåldern.								
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	62 %	63 %	60 %			65 %	65 %	2020
Analys								
Förvaltningen motiverar barn och unga att delta i föreningsliv och samverkar med civilsamhället kring olika aktiviteter riktade till barn och unga.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastufloattar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.4.1 Förvaltningen bidrar till ett levande stadsdelsområde med aktiviteter och evenemang som är tillgängliga för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att tillgängliggöra kultur för fler och nya målgrupper arrangeras offentliga kulturevenemang under året, då invånarna får uppleva kultur kostnadsfritt. För att möjliggöra detta samarbetar förvaltningen med centrumledningar, Parkteatern, Kulturskolan, kulturförvaltningen, trafikkontoret, biblioteken, föreningar med flera. För att människor i stadsdelsområdet ska komma i kontakt med kultur och föreningsliv, har förvaltningen även ett nära samarbete med de lokala kulturaktörerna.

I syfte att lägga grunden till likvärdiga förutsättningar i framtiden ges barn samma möjligheter att möta kultur och konstnärliga uttryck. Informationen om planerade aktiviteter och evenemang för målgruppen barn och unga utvecklas. För att ge barn och unga möjligheter att utveckla en positiv livsstil erbjuder förvaltningen ett brett utbud av kostnadsfria ledarledda fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter. Aktiviteterna utvecklas och genomförs tillsammans med barn och unga och i samverkan med civilsamhället och fackförvaltningar. Aktiviteterna görs tillgängliga för alla och fler flickor, nyanlända och barn med funktionsnedsättning deltar.

Inom stadens egna verksamheter finns minst ett kulturombud per verksamhet, vars uppgift är att driva kulturarbetet, planera, inspirera och informera om såväl kulturupplevelser som eget skapande.

Förväntat resultat

Människor i alla åldrar har tillgång till aktiviteter och evenemang. Föreningar anordnar aktiviteter på arenor där barn och unga vistas.

Analys

Med anledning av pågående pandemi har de stora planerade offentliga arrangemangen fått ställas in, såsom nationaldagsfirandet. Kultur- och fritidsaktiviteter i verksamheterna och i mindre skala för allmänheten har dock kunnat genomföras med anpassningar utifrån gällande restriktioner och i samverkan med civilsamhälle och föreningar. Genom anpassningar och förändrade arbetssätt har förvaltningen kunnat erbjuda människor tillgång till aktiviteter och evenemang, och barn och unga har erbjudits aktiviteter i förvaltningens verksamheter och genom samarbete med föreningar och andra aktörer.

Kultur i förskolan

Inplanerade kulturupplevelser för förvaltningens förskolor fick planeras om utifrån gällande restriktioner, och barnen fick ta del av en cirkus- och en dansföreställning utomhus under hösten. Föreställningarna genomfördes enligt gällande restriktioner med små barngrupper från samma förskola. Förskolorna nyttjade inte kollektivtrafiken utan gick till och från spellokalerna. Många förskolor valde dock att inte delta bland annat på grund av för långa avstånd, personalbrist och av säkerhetsskäl. Sammanlagt deltog 742 barn.

El Sistema orkesterskola

Orkesterskolan genomfördes på hösten för andra året i rad. Vid sex tillfällen fick grupper med femåringar möta en musikpedagog från Kulturskolan, och bekanta sig med bland annat klassisk musik, sjunga och prova olika orkesterinstrument. Sammanlagt sju förskolegrupper

deltog i denna aktivitet.

Ljusmanifestationen

Den stora Ljusmanifestationen på Barnkonventionens dag som brukar hållas den 20 november på Vällingby torg, ställdes in. I samarbete med Vällingby Centrumledning ordnades istället en tittskåpsutställning i en av affärsstråken i centrum. Där fanns bland annat TV-skärmar med bilder på föregående års manifestationer, texter om barnkonventionen och barns rättigheter. Förskolorna uppmärksammade barnkonventionen på olika sätt, bland annat pratade man om barnkonventionen och barns rättigheter och tillverkade egna ljuslyktor som sedan tändes på förskolegårdarna.

Inspirationsdagen

Den årliga inspirations och fortbildningsdagen som är ett samarrangemang mellan alla stadsdelsförvaltningar och kultur- och utbildningsförvaltningen, genomfördes i år digitalt. Årets tema var "Lek och kultur". Här lyftes lekens egenvärde, samt kopplingen mellan lek, konst och kultur. Bland annat hölls en föreläsning och inspirerande exempel med kulturarrangörer som integrerar kulturupplevelser och lek.

Kultur för äldre

För att erbjuda äldre tillgång till kulturupplevelser bjöds boende och besökare vid fem tillfällen under sommaren på uppträdanden på Aktivitetscentret Hässelgården. På boendets innergårdar kunde man sitta med säkert avstånd, eller välja att sitta på sin balkong och se och ta del av musik och poesi. Dessa aktiviteter var mycket uppskattade och välbesökta av boende och besökare.

Fritid för barn och unga

För att erbjuda barn och unga kultur- och fritidsaktiviteter har förvaltningen i samarbete med civilsamhället, föreningslivet och kultur - idrottsförvaltningen anordnat kostnadsfria aktiviteter med kultur - och idrottsinnehåll.

Aktiviteterna genomfördes utifrån gällande restriktioner, bland annat med ett begränsat antal deltagare och genom att aktiviteterna erbjöds utomhus. "Sommar på torget" kunde inte genomföras på grund av pågående renovering av Hässelby torg. Istället erbjöds barn och unga aktiviteter på andra arenor, i parklekar och vid Vita villan i Smedshagen. Här erbjöds varje vecka en kulturupplevelse så som cirkus, musik, teater. Samtliga aktiviteter genomfördes enligt gällande rekommendationer och restriktioner.

För att sprida information om aktiviteter och evenemang har förvaltningen inför alla lov tagit fram affischer och programblad, som har satts upp i stadsdelsområdet, lagts ut på stadens webb och spridits via förvaltningens kanaler på sociala medier. För att nå gruppen nyanlända med information om utbud och aktiviteter, distribuerades program och information även via stadsdelsmammor och Infodesk.

Minoritetsarbetet

Inom ramen för stadens arbete för de nationella språkminoriteterna har förvaltningen under året genomfört aktiviteter för sverigefinnar och tornedalingar. Flertalet av de planerade aktiviteterna fick ställas på grund av den pågående pandemin. Under året genomfördes dock

totalt åtta fysiska träffar för äldre finskspråkiga i form av fyra berättarcafèer och fyra ”Pratstugor”. För tornedalingar arrangerades ett digitalt författarsamtal på Vällingby bibliotek. En planerad filmfestival för barn och unga i samarbete med Bromma stadsdelsförvaltning, där finsk, samisk och tornedalsk kultur skulle uppmärksammas, fick ställas in med hänvisning till pandemin.

Föreningsbidrag

Under verksamhetsår 2020 har förvaltningen haft samverkan med 35 föreningar gällande föreningsbidrag, utlåning av lokaler, bidrag till lovaktiviteter samt idéburna offentliga partnerskap.

Variationen av föreningarnas inriktningar och målgrupp är stor, allt från idrottsföreningar och föreningar med fokus på barn och ungas livsvillkor till föreningar som fokuserar på pensionärsfrågor, våldsförebyggande arbete och integration.

Det årliga föreningsbidraget på 500 000 kr fördelades till 18 föreningar, varav 85 600 kr i medlemsbaserat bidrag och 414 400 kr i aktivitetsbidrag.

Som en följd av den rådande pandemin gjorde förvaltningen en enkätundersökning sommaren 2020 bland de föreningar som beviljats föreningsbidrag i syfte att få information och kunskap om hur stor påverkan pandemin haft för det lokala föreningslivet. Detta resulterade i att förvaltningen utökade det ekonomiska stödet med 350 603 kr till de föreningar som sökte föreningsbidrag för verksamhetsår 2020.

Trots att pandemin slagit hårt mot föreningslivet genomfördes över 100 aktiviteter för barn och unga under samtliga skollov med undantag för jullovet på grund av rådande restriktioner. Samtliga aktiviteter har varit kostnadsfria och har bidragit till att barn och unga haft tillgång till idrotts- och fritidsaktiviteter under ledarledda former.

Förvaltningen har haft fyra pågående idéburna offentliga partnerskap med föreningslivet: IF Brommapojkarna kring Mötesplats Västerort, Syriska föreningen i Stockholm kring projektet Arenor för Integration, STHLM Väst tjej- och kvinnojour kring våldsförebyggande arbete samt Ny Gemenskap kring Café Gemenskap. Under verksamhetsåret har fyra nyhetsbrev skickats ut till föreningslivet varav ett nyhetsbrev hade fokus på pandemin. Under våren hjälpte flertalet föreningar till att sprida viktig information på flera språk via deras kanaler.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Strukturera och systematisera samverkan med civilsamhället genom bland annat nyhetsbrev, föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap (IOP).	2020-01-01	2020-01-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet delvis uppfylls. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer delvis uppnås samt att de förväntade resultaten

för tillhörande nämndmål delvis uppnås.

Arbetet med att utöka möjligheten för invånarna att källsortera på allmän platsmark fortsatte under året med utplacering av tre källsorteringsstationer vid Kanaanbadet samt en avfallsstation i Solursparken för sortering av fraktionerna papper, plast, metall samt övrigt.

Beviljade medel har möjliggjort ytterligare utbyte av miljö- och hälsofarliga varor och produkter för en bättre miljö för barn i öppna förskolan/introduktionsförskolan.

I avslutad upphandling av ny entreprenad för parkskötsel, snöröjning och barmarksrenhållning, har materialkrav ställts avseende varor från entreprenören för användning på allmän platsmark.

Samtliga användare av Chemsoft kemikaliehanteringssystem har inbjudits till kemikaliecentrums utbildningstillfälle som med anledning av pågående pandemi har genomförts via Skypelänk.

Med syfte att främja pollinerare har under våren antalet planteringsytor med insektsfrämjande växtlighet utökats i Solursparken, Melonparken samt vid Udden intill Strandliden. Inom Gulsippan parkleksområde har nya fjärilsrabatter samt nya odlingspallar anlagts.

Inom Stockholms stads projekt för "Grönare Stockholm", samverkar förvaltningen med trafikkontoret i ett påbörjat projekt avseende restaurering och utvidgning av befintlig groddjursdamm öster om Råcksta träsk. Ett förslag till skötselplan har upprättats, målet är att skapa en större och mer öppen damm till förmån för groddjur men även för att öka områdets rekreativa värden.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete mot målet har särskilt bidragit till de globala målen nr.3 "God hälsa och välbefinnande", nr.11 "Hållbara städer och samhällen", nr.12 "Hållbar konsumtion och produktion", nr.13 "Bekämpa klimatförändringarna", nr.14 "Hav och marina resurser" samt nr.15 "Ekosystem och biologisk mångfald".

Jämställdhet

Jämställdhetsaspekten är inte relevant för verksamhetsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100 %	2020
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	79 %			96 %		70 %	70 %	2020
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommunfullmäktiges årsmål uppnås. Resultatet innebär emellertid en minskning från 2019 års redovisning och kan förklaras av att en ny inventering har genomförts av antalet hämtställen och hur många av de som har utsortering. Från 2021 införs krav på obligatorisk utsortering av matavfall för verksamheter som serverar 25 portioner eller mer per dag. Förvaltningen samverkar med berörda fastighetsägare och Stockholm Vatten och Avfall AB, för att hitta tekniska lösningar som möjliggör utsortering för samtliga berörda enheter.								
 	Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	47,5		44,45		55 %	55 %	2020
Analys Kommunfullmäktiges årsmål på 55 procent uppnås inte. Inom förskoleverksamheten är emellertid andelen inköp av ekologiska livsmedel 64 procent. Övriga verksamheter som i sin verksamhet serverar/tillhandahåller livsmedel når inte årsmålet.								
 	Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,5				1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020
 	Totalt köpt energi i stadens verksamheter	1,1 GWh		1,4 GWh		1,6 GWh	1945 GWh	2020
 	Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	30				35 st	4 500 st	2020
Analys Nämndens årsmål uppnås inte. Årsmålet om 35 annonser på Stocket återbruk visade sig vara lite för högt. Informationsinsatser om Stocket återbrukscentrum kommer att fortsätta under 2021 bland annat genom nämndens miljö- och klimathandlingsplan.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.5.1 Avfall källsorteras och engångsmaterial undviks.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med resurseffektiva kretslopp handlar framför allt om att förebygga uppkomsten av avfall, öka återanvändning samt återvinning med minskat resursslöseri som följd. Vid inköp av varor och tjänster undviks engångsmaterial och onödiga förpackningar. Det avfall som ändå uppkommer tas om hand resurseffektivt genom källsortering. Matsvinnet minskar med genomtänkt planering vid inköp, tillagning och servering. I verksamheter som

serverar/tillhandahåller livsmedel sker utsortering av matavfall för biologisk behandling. Vid nyproducerade förskolor används "Stockholmsmodellen" med separation av matavfall och fett i avloppssystemet för vidare transport till biogasanläggning och utvinning av biogas.

Förvaltningen avser att stegvis öka möjligheterna för invånarna att källsortera inom prioriterade park- och naturområden.

Förväntat resultat

Verksamheter som serverar/tillhandahåller livsmedel, sorterar ut sitt matavfall för biologisk behandling. Andelen platser inom park- och naturområden som möjliggör källsortering för invånarna ökar.

Analys

Arbetet med att utöka möjligheten för invånarna att källsortera på allmän platsmark fortsatte under året med utplacering av tre källsorteringsstationer vid Kanaanbadet. Varje avfallsstation inkluderar fyra avfallskärl för sortering av fraktionerna papper, plast, metall samt övrigt. Förvaltningen har även placerat ut en avfallsstation i Solursparken för sortering av fraktionerna papper, plast, metall samt övrigt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utvalda park- och naturområden utrustas med kärl för källsortering.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.5.2 Miljömässigt bättre alternativ ersätter skadliga kemikalier, varor och produkter.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Vid upphandlingar och inköp av tjänster, varor och kemiska produkter som inkluderar miljö- och hälsofarliga ämnen ersätts dessa med miljömässigt bättre alternativ. Verksamheterna arbetar för att rensa bort kemikalier med farliga egenskaper samt ombesörjer en säker hantering av de produkter och varor med farligt kemiskt innehåll som av olika anledningar ändå används.

Genom en ökad användning av ekologiska livsmedel bidrar verksamheten till minskad kemikalieanvändning inom jordbruket. Vid upphandling och under löpande avtalsperiod ställs krav på redovisning från leverantören om andelen ekologiska livsmedel i färdigproducerade måltider.

Verksamheten har genomgående fokus på att minska barns och ungdomars exponering för miljö- och hälsofarliga kemikalier. Arbetet bedrivs i enlighet med "Vägledning för kemikaliesmart förskola" som ger kunskap och råd om hur skadliga kemikalier ska fasas ut från miljöer där barn vistas i förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Vägledningen är indelad i tre olika nivåer baserat på risk, effekt, svårighetsgrad och kostnader. Samtliga förskolor och

parklekar har tagit fram handlingsplaner för hur varor och produkter ska bytas ut samt i enlighet med dessa genomfört utbyte av skadliga varor och produkter. Under 2020 är åtgärder enligt nivå 2 angelägna att genomföra inom den öppna förskolan. Detta arbete ryms emellertid inte inom ordinarie budget varför förvaltningen ansöker om 0,5 mnkr i budgetjustering, se även avsnittet Budgetjusteringar under Uppföljning av ekonomi.

Vid samtliga upprustningar och nyanläggningar av lekmiljöer undviks konstgräs samt gummiastfalt, endast material som är lämpliga ur ett hälso- och miljöperspektiv används.

Förväntat resultat

Andelen inköp av ekologiska livsmedel/kostentreprenader uppgår till minst 55 procent av totalt inköpta livsmedel. Chemsoft kemikaliehanteringssystem används av berörda enheter. Vid upprustning och nyanläggning av parker och lekparkar, används inte konstgräs eller gummiastfalt.

Analys

Arbetet enligt "Vägledning för kemikaliesmart förskola" har fortsatt under året. Beviljade medel har möjliggjort ytterligare utbyte av miljö- och hälsofarliga varor och produkter för en bättre miljö för barn i öppna förskolan/introduktionsförskolan.

I avslutad upphandling av ny entreprenad för parkskötsel, snöröjning och barmarksrenhållning, har materialkrav ställts avseende varor från entreprenören för användning på allmän platsmark. För entreprenaden gäller att föreskrivna och använda kemiska produkter och fasta bygg- och anläggningsvaror ska uppfylla innehålls- och livscykelkriterierna i Byggvarubedömningen, (BVB). Om annat miljöbedömningssystem än BVB används för loggbokshantering och miljöbedömning ska detta uppfylla likvärdiga krav för innehålls- och livscykelkriterier, spårbarhet och systematik.

Samtliga användare av Chemsoft kemikaliehanteringssystem har inbjudits till kemikaliecentrums utbildningstillfälle som med anledning av pågående pandemi har genomförts via Skypelänk.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Berörda enheter redovisar sin kemikalieanvändning i Chemsoft kemikaliehanteringssystem.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Utbildning i kemikaliehanteringssystemet Chemsoft för berörda enheter.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.5.3 Utveckling och skötsel av park- och naturområden främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsområdets park- och naturområden utvecklas med inriktning mot flerfunktionalitet för såväl sociala möten, fysisk aktivitet som klimatanpassningsåtgärder. Planering och skötsel

sker med utgångspunkt från den lokala parkplanen. Behov av förbättringar i befintlig grönstruktur identifieras med syfte att stärka den biologiska mångfalden och tillvarata de reglerande ekosystemtjänsterna. Genom att olika slags grönytor och våtmarker bevaras och utvecklas fungerar ekosystemen som buffert vid exempelvis extrema regn. Växtligheten bidrar bland annat till att jämna ut temperaturen samt till ljudabsorption i stadsmiljön. Förvaltningen samverkar kontinuerligt med berörda förvaltningar och bolag inom staden för planering, utveckling och kunskapsåterföring.

Med syfte att bevara den biologiska mångfalden som bidrar till nödvändiga ekosystemtjänster utreder förvaltningen möjligheten att utveckla ytterligare grönytor till ängsmark. En bedömning görs av i vilken omfattning detta kan ske och vilka gräsytor som är lämpliga att omvandla till slåtterytor utifrån övriga krav och intressekonflikter avseende markanvändning. Stadsodling för invånare möjliggörs vid färdigställda odlingspallar i Solursparken. Med syfte att skapa en känsla för naturen och dess kretslopp fortsätter parkleks- och förskoleverksamheterna med pedagogisk odling.

Arbetet med att ta fram ett ”Lokalt åtgärdsprogram” (LÅP) för Råcksta träsk fortsätter i samverkan med miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB. Förslaget till LÅP har varit på internremiss och väntas under året inkomma för samråd till berörda nämnder. Vattenkvaliteten i Råcksta träsk måste förbättras avsevärt för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås. Syftet med åtgärdsprogrammet är att föreslå åtgärder utifrån de behov som identifieras inom tillrinningsområdet för Råcksta träsk och i själva recipienten.

Förväntat resultat

Åtgärder med syfte att stärka den biologiska mångfalden inkluderas i samtliga parkutvecklingsprojekt. Andelen planteringar med insektsfrämjande växter ökar.

Analys

Under året genomfördes en upphandling av ny driftsentreprenad, i det nya avtalet för parkskötsel har andelen grönytor som anses lämpliga att omvandlas till långgräsytor fördubblats. Förvaltningen utreder med början under nästa växtsäsong, om det finns förutsättningar att utveckla dessa långgräsytor till örtrika ängsmarker. Med syfte att främja pollinerare har under våren antalet planteringsytor med insektsfrämjande växtlighet utökats i Solursparken, Melonparken samt vid Udden intill Strandliden. Inom Gulsippan parkleksområde har nya fjärilsrabatter samt nya odlingspallar anlagts i samband med installationen av ett nytt utomhusgym.

Inom Stockholms stads projekt för ”Grönare Stockholm”, deltar förvaltningen i ett projekt med uppdrag att utreda ett antal förstärkande åtgärder för groddjur runt om i Stockholm. Tidigare förslag att anlägga en groddjursdamm samt övervintringskullar på fältet bakom Råcksta krematorium i Grimsta naturreservat kommer inte genomföras eftersom markförhållandena visade sig vara olämpliga. Istället kommer befintlig groddjursdamm öster om Råcksta träsk restaureras och utvidgas. Dammen är uppskattningsvis sju gånger sju meter till ytan och cirka en meter djup, graden av igenväxning är cirka 80 procent av den totala vattenytan. Projektering pågår, ett förslag till skötselplan har upprättats, målet är att

skapa en större och mer öppen damm till förmån för framförallt groddjur men även för att öka områdets rekreativa värden.

Vidare har arbetet med att utarbeta ett lokalt åtgärdsprogram (LÅP) för Råcksta träsk resulterat i ytterligare en internremiss under hösten, därefter har förslaget till LÅP för Råcksta träsk nu färdigställts och kommer att behandlas i berörda nämnder och bolagsstyrelse under första kvartalet 2021.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Inventera och utveckla ytterligare grönytor till ängsmark för ökad biologisk mångfald.	2020-01-01	2020-10-31	
ⓘ Uppstart av stadsodling i Solursparken.	2020-01-01	2020-10-31	
Analys			
Med anledning av den pågående pandemin har tidigare planerad stadsodling i Solursparken utgått denna odlingsäsong eftersom de fast anlagda odlingspallarna delvis saknar avstånd. Istället har odlingspallarna under våren planterats med insektsfrämjande växtlighet med syfte att främja pollinatörer.			
✓ Utarbeta program för perenner och annan insektsfrämjande växtlighet.	2020-01-01	2020-04-30	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet nås helt. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat nås och att aktiviteter har genomförts.

- Förvaltningens budgethållning är god, och förvaltningen har arbetat aktivt med åtgärder för att säkra långsiktigt hållbara finanser.
- Under året har förvaltningen arbetat för att stärka chefers förutsättningar och kompetens för uppdraget genom kompetenshöjande insatser med positiva resultat.
- Trots att en del av förvaltningens planerade utvecklingsinsatser fick pausas på grund av rådande pandemi, har chefer och medarbetare arbetat intensivt och genom alternativa arbetssätt och anpassningar erbjudit brukare och invånare insatser och service av hög kvalitet. Detta arbete har även bidragit till kvalitetshöjningar och verksamhetsutveckling.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att förvaltningen uppfyller målet. Förvaltningen har arbetat långsiktigt och genomfört effektiviseringar och åtgärder inom de verksamheter där det varit möjligt. Förvaltningen har en god budgethållning, kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Månatliga uppföljningar av ekonomin genomförs varje månad med chefer.

Resultatet för 2020 visar ett överskott om 47,8 mnkr efter resultatöverföring vilket motsvarar

en budgetavvikelse om 2,4%. Av årets resultat för förvaltningen över 4,0 mnkr till 2021 års resultatfond. De största överskotten finns inom individ och familjeomsorgen med 24 mnkr varav 4,0 mnkr avser socialpsykiatri samt inom omsorg om personer med funktionsnedsättning med 13,8 mnkr.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,6 %			100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,4 %			99,8 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

3.1.1 Verksamheternas budget är i balans och har hög prognossäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna är kostnadseffektiva, tar ansvar för sin budgethållning och har hög prognossäkerhet. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att höja kompetensen avseende ekonomistyrning samtidigt som chefer har tillgång till det stöd och de verktyg de behöver. Arbetet med att tidigt uppmärksamma befarade budgetunderskott har hög prioritet, åtgärdsplaner upprättas och åtgärder sätts in snarast möjligt. Genom täta uppföljningar säkerställs att åtgärder får önskad effekt.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningen har god budgethållning och hög prognossäkerhet.

Analys

Förvaltningen anser att målet uppfylls utifrån ett långsiktigt perspektiv och budgethållning på lång sikt. Förvaltningen har medvetet ändrat arbetssätt och arbetat för att få ner kostnader som varit kostnadsdrivande under flera år samt fått ersättningar som inte fanns med i beräkningen och ökat överskottet, vilket delvis påverkats av att prognosavvikelsen blev högre än planerat. Prognossäkerheten ligger på en avvikelse på 1,2 % jämfört mot 1 % som målindikatorn visar.

Under 2020 har förvaltningen medvetet arbetat med åtgärder inom framförallt stöd och service för funktionshinder och effektiviserat verksamheten genom omförhandlingar och förändrade arbetssätt. Även inom socialtjänsten har förvaltningen arbetat med förändrade arbetssätt inom de förebyggande verksamheterna som genererat ett överskott 2020. Dessa nya arbetssätt påverkar ekonomin långsiktigt och helårseffekter förväntas 2021. Överskottet beror

även på ökade ersättningar på grund av covid-19 samt statsbidrag som förvaltningen erhållit och det fanns en osäkerhet med hur mycket förvaltningen skulle kompenseras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Enheterna har budget i balans.	100 %					100 %		VB 2020
Analys								
Flertalet enheter har en budget i balans. Inom äldreomsorgens utförare har ett underskott vilket beror på Covid -19 pandemin och de har därmed inte kunnat genomföra planerade budgethållningsåtgärder.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen når förväntade resultat för nämndmål och flertalet indikatorer. Av kommunfullmäktiges indikatorer når förvaltningen tre helt, två delvis. Kommunfullmäktiges indikatorer avseende sjukfrånvaro uppnås inte. Aktiviteter har genomförts och genom anpassningar av arbetssätt har verksamhetsutveckling kunnat ske trots pågående pandemi.

Under året har en av de mest prioriterade insatserna varit arbetet med att rekrytera och bemanna äldreomsorgen under den akuta och inledande fasen av pandemin. En viss överanställning har gjorts för att kunna möta en ökad smittspridning och ökad sjukfrånvaro.

Chefer har rätt kompetens för sitt uppdrag

Med anledning av pågående pandemi har det varit särskilt viktigt att stärka chefernas förutsättningar och kompetens för att kunna möta de utmaningar som pandemin medfört för förvaltningens verksamheter. Chefer har erbjudits utbildningar och 100 procent av de som genomfört utbildningar inom HR - och arbetsmiljöområdet anser att deras kompetens ökat med hjälp av utbildningarna.

Chefer, medarbetare och arbetstagarorganisationer har tillsammans bidragit till en aktiv omvärldsbevakning kring föränderliga riktlinjer och restriktioner.

Medarbetare bidrar till utveckling

Genom anpassningar och innovativa lösningar har medarbetare bidragit till utveckling av verksamheterna och att upprätthålla kärnverksamheten, bland annat genom idéer kring hur äldre ska erbjudas förebyggande insatser trots rådande restriktioner.

För att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare har förvaltningen fortsatt arbetet utifrån stadens handlingsplan och arbetet bedrivs integrerat i verksamheterna.

Smarta och effektiva arbetsätt

Genom anpassningar av arbetsätt och innovativa lösningar har förvaltningens verksamheter, trots pågående pandemi, kunnat erbjuda service och insatser av hög kvalitet till invånare och brukare. Flera utvecklingsinsatser har genomförts som planerat, bland annat har verksamheterna inom socialtjänsten riktat till barn, unga och vuxna under året fortsatt att kartlägga sina processer och rutiner i enlighet med ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete.

Införandet av moderna sociala system, Esset, fortgår. Bland annat har forum upprättats inom förvaltningen för att arbeta med kommunikation, utbildning och användarstöd.

Kompetensförsörjning

Förvaltningens strategiska kompetensförsörjning har bedrivits i enlighet med den strategiska kompetensförsörjningsplanen för 2018-2021. Verksamheterna arbetar i enlighet med enhetsvisa kompetensförsörjningsplaner med kompetensutvecklingsaktiviteter. Under 2020 har förvaltningen tagit fram en ny strategisk kompetensförsörjningsplan. Denna plan kommer årligen utvärderas, uppdateras och biläggas förvaltningens verksamhetsplan.

Inom äldreomsorg och socialtjänst fortsätter arbetet utifrån handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare som implementerats under perioden 2016-2018. Arbetet fortgår också med förskolans handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare.

Kompetensutvecklingsatsningen

En stor del av förvaltningens kompetensutveckling utförs på avdelnings- och enhetsnivå och styrs av avdelningarnas egna kompetensförsörjningsplaner med kompetensutvecklingsaktiviteter. För att lyfta några exempel så har avdelningen för Barn och unga bl.a. utbildat medarbetare i normkritiskt förhållningssätt samt genomfört fördjupningsutbildning i barnrätt. Avdelningsledningen inom Barn och Unga har också utbildats i kommunikativt ledarskap.

Under året har förvaltningen genomfört aktiviteter för att stärka cheferna i deras roll som arbetsgivare. Förvaltningens HR-funktion har tagit fram och tillhandahållit ett flertal kompetensutvecklingsinsatser inom arbetsmiljö, rehabilitering, lönebildning, lönesättning och rekryteringsprocessen. Utöver introduktionsutbildning för nyblivna chefer har förvaltningen även genomfört introduktionsutbildning för all nyanställd personal.

Samtliga kompetensutvecklingsinsatser utvärderas av deltagarna och hittills har samtliga kompetensutvecklingsinsatser uppnått önskat resultat. Utifrån aktivt medskapandeindex har förvaltningen ställt upp ett antal indikatorer för att följa upp förväntat resultat av kompetensutvecklingsinsatserna. Aktivt medskapandeindex för 2020 tas fram under våren 2021.

Långt och hållbart arbetsliv

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning undersöker, riskbedömer och åtgärdar arbetsmiljön löpande genom samverkansmöten, medarbetarenkät, medarbetarsamtal, OSA-enkät, löpande riskbedömningar, riskbedömning vid förändring av verksamhet, skydds rond, uppföljning av ohälsa och sjukfrånvaro, incidentrapportering samt årlig uppföljning och utvärdering av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Förvaltningen fortsätter också sin satsning på arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Förvaltningen har även arbetat aktivt med insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidssjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare som har upprepad korttidsfrånvaro tillsammans med chef, HR och företagshälsovård.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Förvaltningen arbetar aktivt mot diskriminering genom att följa stadens processer såsom rekryterings-, rehabiliterings- och kompetensförsörjningsprocessen för att säkerställa att arbetsprocesserna är fria från diskriminering. I enlighet med förvaltningens årshjul för arbetsmiljöarbete ska verksamheterna på APT gå igenom förvaltningens rutiner gällande kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Verksamheterna kartlägger och riskbedömer risker för kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Årligen följer verksamheterna upp och uppdaterar enhetens arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Detta görs tillsammans med skyddsombud eller andra representanter från enheterna och därefter presenteras resultatet på APT.

Förvaltningen har inte haft några diskrimineringsärenden under 2020.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete har bidragit särskilt till mål 5 " Jämställdhet".

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar aktivt mot diskriminering genom att följa stadens processer såsom rekryterings-, rehabiliterings- och kompetensförsörjningsprocessen för att säkerställa att arbetsprocesserna är fria från diskriminering

Internationella sammanhang och samverkansytor

Under året har arbetet med internationella sammanhang och samverkansytor i enlighet med stadens strategi inte kunnat prioriteras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	79	76	80	79		81	82	2020
Analys								
Inget förändrat resultat jämfört med föregående år. Förvaltningen fortsätter att aktivt arbeta med att stärka ledarskap och medarbetarinflytandet.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	3,14 %					0,5 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Socialtjänsten inom framförallt barn och unga har medvetet gjort valet att ta in konsulter eftersom det tar tid med rekryteringar.								
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	84,21 %			82,35 %		100 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		90 %	90%	2020
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %					100 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	2020
  Index Bra arbetsgivare	81			78		81	84	2020
   Sjukfrånvaro	9 %	7,5 %	9,5 %	6,6 %	9,5 %	6,6 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2020
Analys Rådande riktlinjer gällande Covid-19, att stanna hemma vid minsta förkylningssymptom samt 2 symptomfria dagar fortsätter att påverka sjukfrånvaron.								
   Sjukfrånvaro dag 1-14	3,4 %	3,2 %	3,5 %	2,3 %	3,5 %	2,4 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2020
Analys Rådande riktlinjer gällande Covid-19, att stanna hemma vid minsta förkylningssymptom samt 2 symptomfria dagar fortsätter att påverka sjukfrånvaron.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

3.2.1 Chefer har rätt kompetens för sitt uppdrag

 Uppfylls helt

Beskrivning

Chefsuppdraget förutsätter handlingskraft och ett ledarskap som präglas av kommunikation, tillit samt mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur. Genom att höja chefers kompetens inom arbetsgivarfrågor ökar deras möjligheter att skapa ett klimat på arbetsplatsen som präglas av god arbetsmiljö, delaktighet och initiativtagande. På en sådan arbetsplats arbetar förvaltningens chefer aktivt med att stödja medarbetarna i att utveckla och omsätta idéer och förslag till konkreta verksamhetsförbättringar. Förvaltningens chefer fortsätter att prioritera det systematiska arbetsmiljöarbetet och följer förvaltningens årshjul samt arbetar för en bra bemanning och rutiner i syfte att öka antalet heltids- och tillsvidareanställningar. Häri ligger förutsättningarna för en god arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. I en väl fungerande arbetsmiljö är både personalrörlighet och sjukfrånvaro på en sund nivå.

Ett led i att säkerställa behovet av kompetenta och engagerade medarbetare är att chefer har god kunskap om kompetensbaserad rekrytering och rekryteringsprocess, vilket även minskar risken för att någon grupp missgynnas utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. För att också stärka förmågan att behålla, attrahera, rekrytera och utveckla önskvärd kompetens är det viktigt med en sammanhållen och väl fungerande lönebildning. För att stärka chefers kompetens i rollen som chef och arbetsgivare erbjuds utbildningsblock inom arbetsrättsliga lagar och avtal, lönebildning, arbetsmiljö- och rehabiliteringsfrågor, rekryteringsprocessen, digitala lösningar samt ekonomi.

För att stärka chefers handlingskraft läggs större fokus på hur chefen kan ta sig an problemställningar och hur man praktiskt applicerar det som förmedlas genom utbildningsinsatser i sin yrkesutövning. För att uppnå detta arbetar förvaltningen bland annat med case-baserade erfarenhetsmöten. För att göra viktig information överskådlig och lättillgänglig vidareutvecklas chefsytan på intranätet med fokus på HR-frågor.

För en effektiv resursanvändning och ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivar- och utvecklingsfrågor stärker förvaltningen, genom erfarenhetsutbyte och gemensamma utbildningar, samarbetet med närliggande stadsdelsförvaltningar.

Förväntat resultat

Aktivt medarbetarindex för ledarskap ökar under 2020, resultatet förväntas återspeglas i den medarbetarenkät som genomförs våren 2021. Chefer som deltagit i kompetenshöjande aktiviteter bedömer att deras kompetens inom HR-området har ökat under året.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att man

uppfyller uppställda indikatorer samt att man har anpassat sin verksamhet i enlighet med gällande restriktioner från myndigheter och ändå lyckats driva HR-processer som rekrytering, rehabilitering, chefsstöd och utbildning. Förvaltningen har haft en aktiv omvärldsbevakning kring nya och hela tiden föränderliga riktlinjer, restriktioner och styrningar samt anpassat verksamheten därefter

Avdelningarna och enheterna har under året, och särskilt sedan pandemin slog till, tagit ansvar och visat beredskap att pröva nya grepp och söka alternativa vägar för att lösa problem som uppstått. Medarbetarna har bidragit till utveckling av den egna verksamheten och omsatt idéer för att bl.a. motverka äldres ensamhet utan att ses, hanterat svårigheten att få tag på skyddsutrustning samt hittat nya samverkansvägar. Chefer, medarbetare och arbetstagarorganisationer har tillsammans bidragit till en aktiv omvärldsbevakning kring nya och hela tiden föränderliga riktlinjer, restriktioner och styrningar. Inför en presumtivt ökad smittspridning av covid-19 i samhället har förvaltningen under våren och sommaren arbetat för att nå en god bemanning inom äldreomsorgen. I skrivande stund är bemanningssituationen fortsatt förhållandevis god och verksamhet bedrivs enligt plan.

Förvaltningens strategiska kompetensförsörjning har bedrivits i enlighet med den strategiska kompetensförsörjningsplanen för 2018-2021. Enheterna arbetar i enlighet med enhetsvisa kompetensförsörjningsplaner med kompetensutvecklingsaktiviteter. Under 2020 har förvaltning tagit fram en ny strategisk kompetensförsörjningsplan som årligen kommer att utvärderas, uppdateras och biläggas förvaltningens verksamhetsplan.

Bortsett från ett fåtal inplanerade aktiviteter har förvaltningen, trots rådande pandemi, genomfört majoriteten av inplanerad kompetensutveckling. Flertalet utbildningar under året har genomförts digitalt alternativt på plats och då i enlighet med gällande restriktioner från Folkhälsomyndigheten. Chefsytan på intranätet finns sedan en tid tillbaka tillgänglig för förvaltningens chefer och arbetet fortgår kontinuerligt med att vidareutveckla plattformen.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en integrerad del av den löpande verksamheten. Förvaltningen har bedrivit arbetet i enlighet med det årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet som årligen tas fram i samverkan med de fackliga organisationerna. Genom medarbetarenkät och OSA-enkäten kartlägger förvaltningen medarbetares och chefers organisatoriska och psykosociala arbetsmiljö.

Förvaltningen har ställt upp aktivt medskapandeindex för ledarskap som en indikator för nämndmål: *Chefer har rätt kompetens för sitt uppdrag*. Årsmålet för 2020 är 77%, det vill säga samma värde som 2019, med motiveringen att de insatser som vi genomför under 2020 syns tidigast i 2021-års aktivt medskapandeindex. Att resultatet 2020 har ökat med en procentenhet är glädjande och är ett resultat av 2019 års arbete och åtgärder. Förvaltning når också upp till årsmålet för den andra indikatorn för nämndmålet: *Chefer har rätt kompetens för sitt uppdrag*. Gensvaret är hundraprocentigt ifråga om andel chefer som bedömer att deras kompetens inom HR-området har ökat efter genomförda kompetensutvecklingsinsatser.

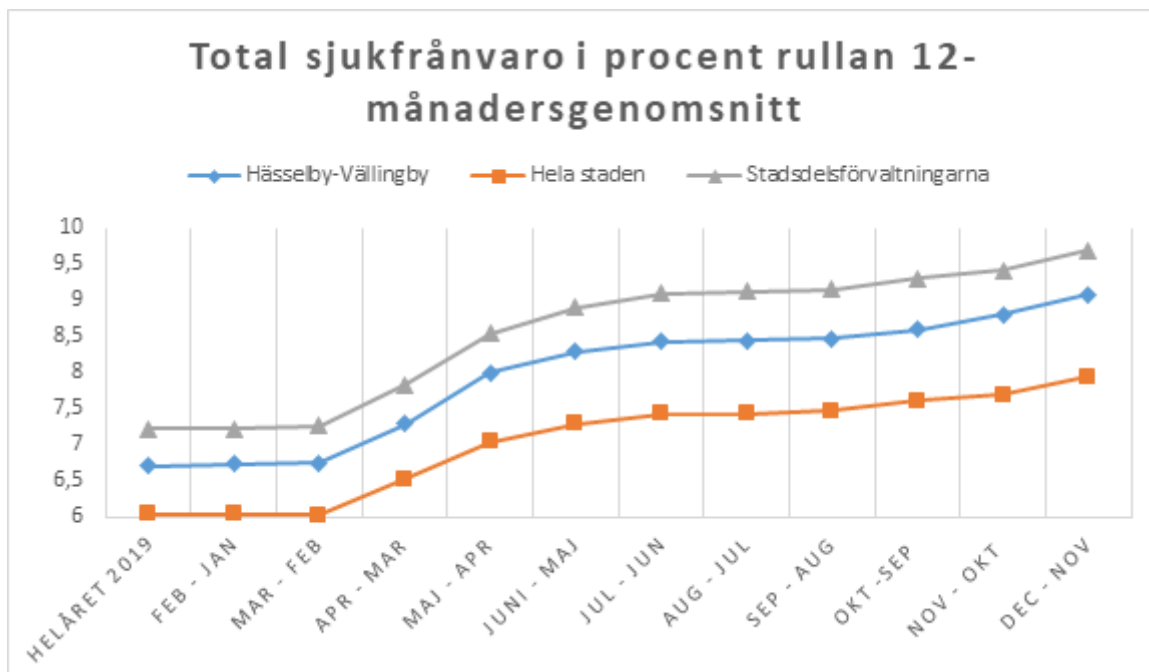
Sjukfrånvarons utveckling

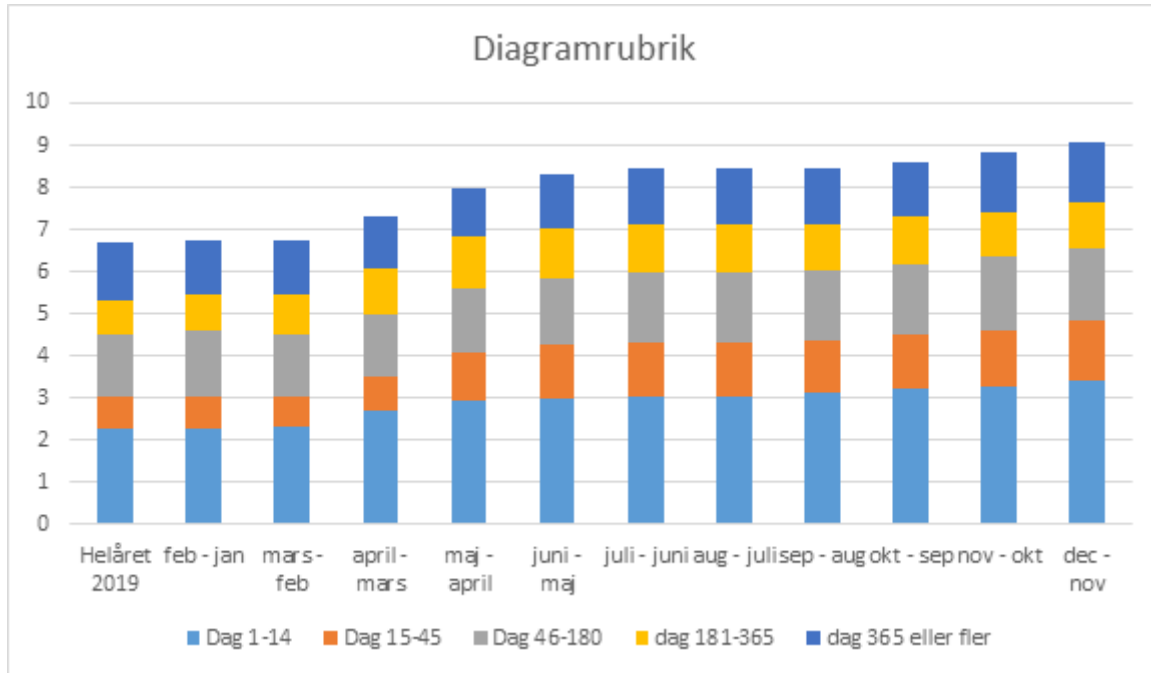
Rådande riktlinjer gällande Covid-19, att stanna hemma vid minsta förkylningssymptom samt 2 symptomfria dagar fortsätter att påverka sjukfrånvaron. Förvaltningen uppmäter för den aktuella perioden en total sjukfrånvaro på 9,09 procent, vilket är ökning på 2,41

procentenheter jämfört med samma period förra året. Rullande 12-månaderssjukfrånvaron visar också att korttidsfrånvaron ökat kraftigt under samma period vilket har sin förklaring i nu rådande samhällssituation och de restriktioner som är gällande. Den här utvecklingen går även att se hos de andra stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen har i de verksamheter där man kan arbeta hemifrån, givit förutsättningar för detta. I många verksamheter där mycket av arbetet kan bedrivas hemifrån ser vi normala sjukskrivningsnivåer till skillnad från den markanta ökningen i antalet sjukskrivningar som råder inom verksamheter där man inte kan arbeta hemifrån i samma utsträckning.

Under året har förvaltningen försökt planera och schemalägga så att man inte ska behöva arbeta hemifrån i allt för långa och sammanhängande perioder. Detta görs för att minska de potentiellt negativa effekter på den psykiska hälsan som långvarigt hemarbete kan medföra. I och med en accelererande smittspridning i samhället under hösten och vintern har förvaltningen behövt frångå denna princip och istället ordna och ge förutsättningar för ett mer omfattande hemarbete. Detta har medfört ökade krav på ett närvarande ledarskap vilket också har varit avgörande för hur medarbetare har upplevt situationen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
AMI - ledarskap.	78 %					77 %		2020
Andel chefer som bedömer att deras kompetens inom HR-området har ökat efter genomförda utbildningar.	100 %					90 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
! Bjudna in chefer till case-baserade erfarenhetsmöten kring HR-relaterade frågeställningar	2020-03-01	2020-12-31	
Analys Till följd av tilltagande restriktioner och för att värna chefers arbetsbelastning, som i spåren av pandemin ökat i många verksamheter, ställdes aktiviteten in.			
✓ Genomföra utbildning i de olika momenten inom rekryteringsprocessen för chefer	2020-01-01	2020-04-30	
✓ Genomföra utbildning inom arbetsmiljö och rehabilitering för chefer och skyddsombud	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Genomföra utbildning inom lönebildning för lönesättande chefer	2020-01-01	2020-03-31	
! Genomföra utbildningsblock inom arbetsgivarfrågor så som lagar och avtal för chefer	2020-04-01	2020-12-31	
Analys Till följd av tilltagande restriktioner och för att värna chefers arbetsbelastning, som i spåren av pandemin ökat i många verksamheter, ställdes aktiviteten in.			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Undersöka och riskbedöma chefers organisatoriska och sociala arbetsmiljö	2020-10-01	2020-12-31	
✓	Vidareutveckla chefsytan på intranätet med fokus på HR-frågor	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

3.2.2 Medarbetare bidrar till utveckling av den egna verksamheten

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Medarbetare med rätt kompetens och förståelse för uppdraget är en förutsättning för att bedriva en verksamhet med god kvalitet. Precis som chefen har ett ansvar att skapa ett klimat på arbetsplatsen som präglas av god arbetsmiljö, delaktighet och initiativtagande har medarbetaren ett ansvar att aktivt delta och ta vara på möjligheterna till inflytande.

Förvaltningens medarbetare ges möjlighet att ta egna initiativ till att utveckla sin kompetens utifrån verksamhetens behov och uppdrag. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Enheterna fortsätter att arbeta med verksamhetsnära introduktionsprogram för nyanställda medarbetare.

Ett aktivt medarbetarskap är grunden för god arbetsmiljö. För att stärka det aktiva medarbetarskapet genomförs workshops, i första skedet med chefer och skyddsombud. Det systematiska arbetsmiljöarbetet sker löpande i samverkan med medarbetare på bland annat arbetsplatsträffar och till stöd finns årshjulet för samverkan och arbetsmiljö. Fackliga organisationer har en viktig roll i samverkan med arbetsgivaren i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter arbetet utifrån stadens handlingsplan. I samverkan med fackliga organisationer identifieras och prioriteras områden för vidareutveckling i enlighet med socialtjänstens modell för tidigt stöd. Läs mer under verksamhetsområdesmålet 1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet. Inom äldreomsorgen integreras arbetet med att förbättra arbetssituationen för biståndshandläggare i beställarenhetens dagliga arbete, bland annat genom en tydlig organisation med teamindelning utifrån exempelvis medarbetarnas specialistkompetens, de äldres insatser och geografiska spridning.

För att arbeta vidare med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare finns en styrgrupp och en arbetsgrupp. Styrgruppen består av HR, avdelningschef och fackliga representanter, arbetsgruppen består av rektorer, förskollärare och barnskötare och HR. Grupperna utgår från den lokala handlingsplanen som tagits fram under intervjuer med samtliga yrkesgrupper. Förvaltningen fortsätter arbetet med att trygga en god kompetensförsörjning inom förskolan, de redan pågående kompetensförsörjnings- och kompetensutvecklingsinsatserna som pågår inom staden fortsätter.

Förväntat resultat

Medarbetarindex för motivation och styrning ökar under 2020, resultatet förväntas återspeglas i den medarbetarenkät som genomförs våren 2021.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på att aktiviteter genomförts under året, trots rådande pandemi, men att en indikatorer inte når förväntat resultat för nämndmålet.

På avdelnings- och enhetsnivå har flertalet goda exempel redovisats för att öka inflytandet, delaktighet och initiativtagande hos medarbetarna. Inom Hässelby hemtjänst har ett antal medarbetare utsetts till reflektionsledare med en språkstödjande inriktning. Syftet med kursen är att möjliggöra för reflektion inom olika områden med fokus på svenska språket och möjligheten att uttrycka sig och därigenom vara delaktiga i verksamheten. Inom Beställarenheten arbetar man aktivt med en egen handlingsplan där det tydliggörs vad verksamhetens syfte och mål är. I denna presenteras samtligas roller på enheten och dennes ansvarsområde. Tydliggörande kring ledarskapet samt förväntningar på medarbetarskap och arbetsklimat. Handlingsplanen presenteras vid varje nystart av termin på APT och delges alla nyanställda. Verksamheterna fortsätter också arbetet med att få medarbetare att bidra till utvecklingen av den egna verksamheten och på flera håll i förvaltningen arbetat med att strukturera och förbättra introduktionen av nyanställda. Inom vissa verksamheter tillämpas även strukturerade och kontinuerliga dialogsamtal med närmaste chef, i syfte att se över arbetssituation samt fånga upp tankar och idéer som kan utveckla verksamheten.

Det är viktigt för förvaltningen att vara en bra arbetsgivare där medarbetare trivs och utvecklas. Genom den årliga medarbetarenkäten får förvaltningen ett underlag att arbeta vidare med för att utveckla verksamheten. För att tydligare följa upp detta arbete har förvaltning formulerat indikatorer utifrån medarbetarindex för motivation och styrning. En annan viktig signal på huruvida medarbetare trivs och utvecklas är personalomsättning. Personalomsättning under 2020 har varit 4,2 % vilket är en minskning jämfört med 2019 då personalomsättningen var 5,4 %. Andelen heltidsanställningar har ökat under 2020 med 0,8% och är idag 91,8%. Det är ett förhållandevis bra resultat jämfört med andra stadsdelsförvaltningar men förvaltningen kommer att under 2021 att aktivt arbeta för att minska andelen ofrivilliga deltidsanställningar och därmed höja andelen heltidsanställningar. Andelen tillsvidareanställningar har minska något jämfört med föregående år men tillbakagången är från en hög nivå och Hässelby- Vällingby är fortsatt en av de stadsdelsförvaltningar med högst andel tillsvidareanställningar på 94,2%.

Förvaltningen arbetar också aktivt med insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidssjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare med upprepad korttidsfrånvaro tillsammans med chef och företagshälsovård. HR-enheten ger också stöd till chefer för att hantera medarbetare med hög sjukfrånvaro.

Inrapporterade arbetsmiljörelaterade händelser i KIA följs upp enhetsvis utifrån framtagna rutin. Rutinen säkerställer en likvärdig framtagning av statistik och möjliggör uppföljning på lika villkor.

För att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare har

förvaltningen fortsatt arbetet utifrån stadens handlingsplan. I samverkan med fackliga organisationer identifieras och prioriteras områden för vidareutveckling i enlighet med socialtjänstens modell för tidigt stöd. Förvaltningen har också arbetet med att trygga en god kompetensförsörjning inom förskolan, och flera kompetensförsörjnings- och kompetensutvecklingsåtgärder har genomförts och kommer att fortsätta under 2021. En arbetsgrupp av representanter från förskola, HR och avdelningsledning har tagit fram en lokal handlingsplan med olika aktiviteter som ska bidra till att arbetsmiljön förbättras för förskolans personal.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 AMI motivation	79 %					80 %		2020
Analys								
AMI för 2020 finns tillgängligt tidigast våren 2021.								
 AMI-styrning	81 %					80 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta med att stärka det aktiva medarbetarskapet	2020-01-01	2020-12-31	
 Arbetet med handlingsplanen för medarbetare inom socialtjänsten och förskola bedrivs som en integrerad del av ordinarie verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
 Ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs i enlighet med förvaltningens årshjul	2020-01-01	2020-12-31	
 Förmedla och tydliggöra lönekriterier	2020-10-01	2020-10-31	
 Genomföra utbildning inom arbetsmiljö och rehabilitering för chefer och skyddsombud	2020-01-01	2020-12-31	
 Genomföra väl genomarbetade och strukturerade verksamhetsnära introduktioner för nyanställda medarbetare	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

3.2.3 Förvaltningen har smarta och effektiva arbetssätt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med att identifiera förbättringsmöjligheter i sina arbetssätt och rutiner. Förvaltningen tar tillvara på möjligheter i Moderna sociala system som införs under 2020.

Kvalitetsledningssystemen utvecklas, uppdateras och stärks på förvaltningsnivå. Processer, arbetssätt och rutiner kartläggs, dokumenteras och görs kända i berörda verksamheter. I samband med detta arbete identifieras effektiviseringspotentialer och nya arbetssätt, rutiner och hjälpmedel utvecklas där det är möjligt. Digitaliseringsmöjligheter och innovationer

utnyttjas i utvecklingsarbetet.

Ledningssystemen inklusive processer, arbetssätt och rutiner för äldreomsorgen och socialtjänsten är prioriterade. Även hantering av synpunkter, klagomål och avvikelser systematiseras och effektiviseras.

Läs mer under rubriken Systematiskt kvalitetsarbete.

Förväntat resultat

Tydliga processer och arbetssätt höjer kvaliteten och effektiviteten i verksamheterna.

Analys

Den pågående pandemin har inneburit att verksamheterna har behövt ta fram nya arbetssätt och anpassa rutiner och processer utifrån gällande restriktioner. Detta har bland annat medfört att den digitala mognaden hos förvaltningens medarbetare har ökat markant under året. Arbetet med att tydliggöra processer och arbetssätt har inte kunnat bedrivas som tänkt, exempelvis har inte arbetet med att utveckla processer och rutiner för äldreomsorgen kunnat genomföras i förväntad utsträckning och arbetet med att utveckla förvaltningens rutiner och processer för synpunkter och klagomål har inte kunnat prioriteras. Förvaltningen menar dock att genom anpassningar och förändrade arbetsätt har kvalitetsutveckling skett inom förvaltningens samtliga verksamheter. Utvecklingsarbete har även till viss del kunnat bedrivas enligt plan, exempelvis har verksamheterna inom socialtjänsten riktat till barn, unga och vuxna har under året fortsatt att kartlägga sina processer och rutiner i enlighet med ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete.

Nya digitala arbetsätt som kommit brukare och invånare till nytta har kunnat användas under året och satsningar på fortsatt utveckling av detta fortgår. Exempelvis har förvaltningens verksamhet inom arbete och välfärd, i syfte att kunna möta målgruppens behov av stöd och hjälp i samband med en ökad digitalisering av socialtjänsten, under hösten skickat in en ansökan till Openlab för att analysera behov hos personer som har insatser inom enheten och hitta nya effektiva arbetsätt att möta behoven.

Förvaltningens innovationssatsning

Förvaltningens utvecklingsarbete av Modell för tidigt socialt stöd har pågått under året och i september startade socialtjänsten pilotverksamheten, Socialtjänst Vällingbyteamet, i stadsdelen Vällingby. Under året har medarbetare arbetat med att ta fram nya rutiner och arbetssätt i syfte att familjer inom socialtjänsten bland annat ska få ett mer sammanhållet stöd från en och samma socialsekreterare. För att fånga upp barn och unga i ett tidigare skede har planering gjorts i samverkan med förskola och skola för att bedriva delar av socialtjänstens arbete ute i verksamheten. Under året har verksamheten även haft digitala studiebesök hos andra kommuner och förvaltningar, för att ta tillvara på erfarenheter och lärdomar från liknande utvecklingsarbeten. Ambassadörer har utsetts i syfte att vara en länk mellan piloten och linjeverksamheten och bland annat fånga upp frågor och synpunkter från kollegor i linjeverksamheten, samla in utvecklingsbehov och föreslå nya arbetsätt för pilotverksamheten att prova i en mindre skala

Esset

Förvaltningen har under året samarbetat nära stadsledningskontoret och Projekt modernisering av sociala system genom att delta i centrala nätverksträffar samt genomföra införanderelaterade aktiviteter. Ett verksamhetsteam för barn och unga etablerades tidigt under året och har träffats vid fyra tillfällen. Verksamhetsteamet består av samordnare, ambassadörer och superanvändare, och arbetar med kommunikation, förändringsledning, utbildning och användarstöd. Ambassadörer har löpande spridit information från projektet till sina enheter. Avdelningen för barn och unga har genomfört datahanteringsaktiviteter i alla pågående ärenden för att höja datakvalitet inför övergången. Risker och åtgärder som är relaterat till införandet har identifierats och förankrats med ledningen och projektet. Samverkan med facken har etablerats för att tillvarata medarbetarnas arbetsmiljö inför övergången. En aktivitetsplan har tagits fram och innehåller kommunikationsinriktade aktiviteter enligt projektets modell för förändringsledning.

Utvärdering av verksamhetsteam visar positiv respons från deltagarna, som tycker det har varit bra att ha lokala träffar som knyter ihop de centrala nätverksträffarna och ger riktning på vad som ska kommuniceras ut. Den osäkra tidsplanen och förseningen har dock påverkat kontinuiteten och till viss del motivation att behålla engagemanget som ambassadör under en lång tid. Förvaltningen kommer fortsätta ha nära dialog med projektet om konsekvenserna av ett försenat införande och osäker tidsplan år 2021.

Översyn av de administrativa funktionerna inom förvaltningen

Konsultföretaget Startpoint fick i juni 2020 i uppdrag att utreda och ge förslag på en organisationsjustering i syfte att tydliggöra organisation, uppdrag och ansvarsfördelning för de administrativa funktionerna för att optimera resursutnyttjandet samt öka måluppfyllelsen.

I oktober presenterades ett förslag till organisationsjustering och därefter har risk- och konsekvensanalyser genomförts med berörda enheter för att inhämta synpunkter på förslaget.

Stadsdelsdirektör och avdelningschef för administrativa avdelningen reviderade sedan organisationsförslaget med hänsyn tagna till de risker som framkommit.

Beslut togs i december om att anta det reviderade förslaget till den nya organisationsjusteringen. Den nya organisationen träder i kraft den 1 februari 2021 och kommer att följas upp senast sista juni 2021.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ledningssystemet för socialtjänsten utvecklas och dokumenteras med kartlagda processer och arbetssätt	2020-01-01	2020-04-30	
Analys Ledningssystemet har utvecklats under året genom arbetet med att lägga in processer i stadens gemensamma modul i det integrerade styrsystemet (ILS-webb). Arbetet kommer att fortgå under 2021.			
 Processen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri utvecklas vidare med rutiner, mallar etc.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Detta arbete har på grund av pågående pandemi inte kunnat genomföras under året.			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
!	Processen för äldreomsorg - hemtjänst utvecklas vidare med rutiner, mallar etc.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys På grund av pågående pandemi har denna aktivitet inte kunnat genomföras.				

Nämndmål:

3.2.4 Förvaltningens lokalanvändning är kostnadseffektiv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hyror utgör en stor del av förvaltningens utgifter och därför ska inga lokaler stå tomma, tomma lokaler i stadsdelsområdet skapar även en känsla av otrygghet. I syfte att säkerställa ett optimalt nyttjande av förvaltningens lokaler går lokalbeståndet igenom regelbundet för att bevaka och vidta åtgärder utifrån uppsägningstider, flytt eller avveckling/utveckling av verksamhet. I de fall förvaltningen får tomma lokaler under pågående hyresavtal undersöks alltid möjligheten att överlåta lokalen till annan verksamhet.

Då prognoserna visar att antalet förskolebarn är något vikande de närmaste åren görs en genomgång av förvaltningens förskolor för att optimera antalet förskolor, inte minst då nya förskolor är under byggnation. I genomgången ingår även att se över det långsiktiga upprustningsbehovet.

En översyn av förvaltningens lokaler för äldreomsorg görs under året gällande såväl volym som verksamhetsinriktning. Förvaltningen inväntar den kommande äldreboendepå planen för att kunna anpassa planeringen av förvaltningens lokaler.

Samlokalisering av verksamheter inom förvaltningen sker under det kommande verksamhetsåret och genom det avvecklas vissa förhyrda lokaler, vilket ger lägre totala hyreskostnader. En översyn görs av hur lokalerna för fritidsgårdsverksamheten ska kunna användas av fler aktörer, bland annat utreds en riktad ungdomsverksamhet i Åkermüntans fritidsgård tillsammans med Kulturförvaltningen.

Förväntat resultat

Förvaltningens lokalbestånd motsvarar verksamhetens volym.
Samlokalisering av verksamhet ökar.

Analys

Förvaltningen har under 2020 gått ur tre lokaler i förtid för att använda lokalutnyttjandet på ett kostnadseffektivt sätt. Dessa lokaler har endast haft liten verksamhet och lånats ut. Detta innebär en kostnadseffektivisering inför året 2021. Det är lokaler som funnits inom förskolan samt socialtjänsten.

Förvaltningen försöker samverka i den mån det är möjligt. Eftersom barnantalet minskar i

stadsdelen ses lokalutnyttjandet över löpande under året. Det är väsentligt att ha framförhållning här eftersom lokaluppsägningar oftast är på 9 månader.

Dialog sker regelbundet med verksamhets- och enhetschefer för att det ska vara en bra framförhållning.

Nämndmål:

3.2.5 Förvaltningen är en attraktiv samverkanspart

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholm är en växande stad där vikten av att göra rätt saker resurseffektivt ökar. Många av de utmaningar staden står inför kräver samverkan såväl inom staden som med externa aktörer. Exempel på områden där samverkan är avgörande är integration, skola och socialtjänst, säkerhets- och trygghetsarbetet, stadsplaneringsfrågor och förbyggande arbete för såväl unga som gamla. Samverkansvinster kan även uppnås i innovations- och digitaliseringsfrågor.

Förvaltningen bjuder både själv in till samverkan samt deltar i samverkansprojekt som initieras av andra parter. En bedömning görs alltid om uppdraget bidrar till stadens målsättningar. För att samverkan ska fungera krävs bland annat en tydlig struktur för frågan, en metodik för hur uppdraget ska genomföras samt en gemensam målbild för vad som ska uppnås. I samverkan är det också viktigt att bygga tillit mellan deltagande parter samt att samverkan leder till samhandling. Förvaltningen bidrar genom sitt kunnande och agerande till att samverkan blir professionell och resultatriktad.

Förverkligandet av Agenda 2030 kräver också samverkan för att skapa och synliggöra samverkansvinster, Läs mer om Agenda 2030 under Särskilda redovisningar.

Förväntat resultat

Förvaltningen samverkar inom Stockholms stad samt med externa aktörer i viktiga gemensamma utmaningar.

Analys

Förvaltningen har under året samverkat med andra stadsdels - och fackförvaltningar samt externa aktörer så som Region Stockholm, polis och fastighetsbolag. I december blev förvaltningen medlem i Integrationspakten i syfte att det ska gynna samverkan med näringsliv och civilsamhälle när det gäller integration. I förvaltningens integrationsarbete ingår flera externa aktörer som samverkanspartners så som Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) och aktörer från näringsliv och civilsamhälle.

Förvaltningens verksamheter inom socialtjänst för barn och unga har under året deltagit i olika samverkansforum med skola, regionens olika verksamheter, polis och civilsamhället med syfte att ge barn, unga och deras föräldrar ett tidigt stöd genom förvaltningens förebyggande arbete. Under året har nya samverkansformer mellan ungdomspolisen i Vällingby och socialtjänsten har tagits fram i syfte att ungdomar får samordnat stöd av olika

aktörer i tidigt skedde. Bland annat har en rutin för "Snabbare lagföring" tagits fram i samverkan med polisen.

Vidare har förvaltningen under året även påbörjat arbetet med att skapa former för sociala utfallskontrakt, som innebär att förvaltningen, i samarbete med civilsamhället, kan erbjuda flexibla och utfallsfokuserade insatser.

Nämndmål:

3.2.6 Upphandlingar, inköp och avtalshantering sker systematiskt och effektivt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Upphandlingskompetensen stärks och förvaltningsgemensamma rutiner och riktlinjer implementeras. Arbetet fortsätter med att systematisera avtalsförteckningar på förvaltningsnivå.

Strukturerade och kontinuerliga avtalsuppföljningar säkerställs i alla berörda verksamheter. För ökad avtalstrohet och korrekt genomförda inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer.

Förväntat resultat

Upphandlingar sker effektivt och korrekt. Avtalstroheten ökar genom inköp i stadens system för e-handel.

Analys

Förvaltningen har implementerat Kommers, den nya avtalsdatabasen och genomfört flera utbildningar för chefer och administratörer. Utbildningar har även hållits i inköp samt hur direktupphandlingar genomförs i det nya systemet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elektroniska inköp	70 %			64 %		70 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enhetschefer får grundläggande utbildning om upphandling och inköp	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Digitala utbildningar har genomförts under hösten 2020 för chefer.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2020 (inkl. budgetjusteringar)	Bokslut 2020 (utfall)	Avvikelse	Bokslut 2019
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1966,2	1914,4	51,8	3,7
Intäkter	-333,1	-350,4	17,3	11,6
Kostnader	2299,3	2264,8	34,5	-7,9
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner			51,8	3,7
Resultatenheterna överskott från 2019			35,6	32,2
Resultatenheterna överskott till 2021			-39,6	-35,6
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner			47,8	0,3

Förvaltningens tilldelades i kommunfullmäktiges budget för år 2020 en ram som uppgick till 1964,7 mnkr. Budgeten har under året justerats i samband med beslut i avstämningsärendet och tertialrapporter med 1,5 mnkr.

Bokslutet redovisar nettokostnader om 1914,4 vilket ger ett överskott om 47,8 mnkr efter resultatöverföring. Störst överskott finns inom individ och familjeomsorgen med 24 mnkr varav 4,0 mnkr är inom socialpsykiatri samt inom omsorg om funktionsnedsättning med 13,8 mnkr. Underskotten finns inom utförarna inom äldreomsorgen med 30,2 mnkr som delvis balanseras med beställaren inom äldres överskott med 20,6 mnkr.

Resultatenheterna inom förskolan tar med sig ett överskott om 4,3 mnkr och resultatenheten inom äldreomsorgen tar med sig ett underskott om 0,3 mnkr. Sammantaget innebär detta att resultatenheterna totalt ökade sitt överskott under 2020 med 4,0 mnkr och det ackumulerade resultatet är 39,6 mnkr till 2021.

Förvaltningen har erhållit Delmos medel (delegation mot segregation i samhället) om 7,6 mnkr under året. Dessa medel fördelas ut från staten som en satsning till stadsdelsförvaltningar som har socioekonomiskt utsatta områden. Förvaltningen har förbrukat 1,1 mnkr inom förskola och samhällsvägledare inom medborgarkontoret. Resterande medel har varit svårt att planera in då pandemin upptagit resurser till kärnverksamheterna.

Löneöversyn 2020

Totala kostnader för löner och sociala avgifter uppgick till 960,2 mnkr vilket är en minskning med 0,7 % jämfört med 2019. Lönekostnaden står för 50,2 % av förvaltningens

nettokostnader. Den årliga lönerrevisionen är inkluderad i kostnaderna.

Orsaker till minskningen är att lönekostnaderna för månadsanställda har sjunkit med 26 personer jämfört med 2019. Även kostnaden för timanställda har minskat som en effekt av corona. Till exempel så har man inom vissa verksamheter inte använt timanställda i samma utsträckning.

Mnkr	Budget 2020 (kostnader)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut 2020 (före resultat överföringar)	Bokslut efter resultat överföringar	Avvikelse efter resultatöverföringar (+/-)
Nämnd och administration	70,8	-9,3	61,5	59,5	59,5	2,0
Individ- och familjeomsorg	317,2	-60,6	256,6	229,2	229,2	27,4
<i>varav socialpsykiatri</i>	61,2	-9,9	51,3	46,9	46,9	4,4
<i>varav vuxen</i>	53,9	-13,2	40,7	39,5	39,5	1,2
<i>varav barn och ungdom</i>	186,6	-22,0	164,6	146,2	146,2	18,4
<i>varav flykting</i>	15,5	-15,5	0,0	-3,4	-3,4	3,4
Stadsmiljöverksamhet	21,8	-1,4	20,4	20,8	20,8	-0,4
avskrivningar	11,0		11,0	11,0	11,0	0,0
internräntor	0,5		0,5	0,5	0,5	0,0
Förskoleverksamhet	461,4	-54,1	407,3	403,0	407,3	0,0
Äldreomsorg	780,5	-152,3	628,2	632,2	631,9	-3,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	430,8	-34,1	396,7	383,4	383,4	13,3
Barn, kultur och fritid	34,9	-6,7	28,2	27,7	27,7	0,5
Arbetsmarknadsåtgärder	26,7	-5,3	21,4	17,6	17,6	3,8
Ekonomiskt bistånd	143,7	-9,3	134,4	129,5	129,5	4,9
Övrig verksamhet				0,0	0,0	0,0
Totalt utfall	2299,3	-333,1	1966,2	1914,4	1918,4	47,8

Nämnd och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration redovisar ett överskott om 2 mnkr.

Detta beror till största del på vakanser vid rekrytering samt minskade kostnader för utbildningar och konferenser som en följd av COVID-19-pandemin. Förvaltningen har anpassat sig successivt till att ha möten och utbildningar digitalt. Vidare har sjuklönekompensationer utgått till avdelningen om total 0,2 mnkr.

Förvaltningen har under året satsat på larm och kamerabevakning i receptionen samt rustat upp gemensamma ytor, vilket har belastat centrala organisationen.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Mnkr						
Barn och ungdom	189,8	-25,2	166,1	-19,9	18,4	-4,8
Vuxen	50,7	-10,0	47,0	-7,5	1,2	-2,5
Socialpsykiatri	61,2	-9,9	57,8	-10,9	4,4	4,5
Summa	301,7	-45,1	270,9	-38,3	24,0	-2,8
Avvikelse i %					9,3%	-1,2%

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett sammantaget överskott om 24 mnkr.

Avdelningen inom barn och ungdom

Barn och ungdom redovisar ett överskott om 18,4 mnkr. Överskottet förklaras av att kostnader för SIS placeringar mellan juli och december har varit lägre då kostnaden per dygn har sänkts från 7400 kr per dygn till 5400 per dygn. Överskottet beror även på att placeringar har gått över till vuxenplaceringar. I varje ärende där utförare har försökt ändra pris eller uppsägningstid har förhandling gjorts av enhetschef.

Det som också påverkat är att arbeten på hemmaplan har intensifierats för att möjliggöra för barn och ungdom att bo kvar i hemmet och utarbetats genom öppenvård.

Samhandling med skola och BUP har resulterat i fler skolinsatser på hemmaplan. Vidare har avdelningen utvecklat nya flexibla insatsformer kopplat till skolfrånvaro, utåtagerande beteende, kriminalitet och missbruk.

Alla dessa åtgärder har samverkat till att kostnader har minskat inom barn och ungdom.

Avdelningen inom vuxen

Vuxenenheten inklusive relationsvårdsteamet redovisar ett överskott om 1,2 mnkr för verksamhetsåret. Arbetssättet inom vuxenenheten att möta upp med mindre insatser tidigt har gett effekt och kostnaderna har minimerats. Relationsvårdsteamet har mot slutet av året noterat ett visst ökat behov av insatser. Arbetssättet att möta upp med mindre insatser tidigt har gett effekt och kostnaderna har kunnat hållas nere.

Socialpsykiatrin

Socialpsykiatrin redovisar ett överskott om 4,4 mnkr. Av dessa hänförs 3 mnkr till beställaren, vilket framförallt beror på lägre kostnader inom insatsformerna Bostad med särskild service och HVB.

Utförarna visar ett överskott framförallt på Arbetscentrum samt träffpunkten Kompassen vilket beror på en kombination av sjuklönekompensation och lägre personalkostnader än budgeterat. Resultatet ligger kvar på samma behovsnivå som år 2019 där man redovisade ett överskott.

Flykting

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Mnkr					Netto	Netto
Ensamkommande barn och handläggning	15,5	-15,5	15,3	-18,8	3,4	2,1
Summa	15,5	-15,5	15,3	-18,8	3,4	2,1
Avvikelse i %					22,1%	9,3%

Flyktningmottagande redovisar ett överskott om 3,4 mnkr.

I generalschablonen ingår etableringsersättning för nyanlända som nämnden får under två år och som ska användas inom tre år. Eftersom nämnden följer redovisningsprinciperna för hur dessa medel används innebär det en avvikelse i prognosen med ett överskott.

I bokslutet 2020 ligger på balansen 46,1 mnkr i generalschablon.

År 2020 var det budgeterat för 52 ensamkommande barn och nu i december för 37 barn.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Mnkr					Netto	Netto
Ledning och gemensam administration	2,7		2,7	0,0	0,0	0,1
Parkdrift	19,1	-1,4	26,0	-7,9	-0,4	-0,1
Avskrivningar	11,0		11,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,5		0,5	0,0	0,0	0,0
Summa	33,3	-1,4	40,2	-7,9	-0,4	0,0
Avvikelse i %					-1,1%	0,0%

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta redovisar ett underskott om 0,4 mnkr. Underskottet avser ökade kostnader för renhållning under sommarhalvåret på grund av pandemin, då större antal människor har vistas ute i parkmiljö.

Stadsdelsnämnden ansökte i verksamhetsplanen om 2,0 mnkr från centrala medelreserven för att under 2020 utföra skötsel och underhåll av stadsdelsområdets naturreservat varav 1,3 mnkr beviljades. Pengarna har primärt använts till slyröjningar/gallringar för att hindra igenväxning, vassklippning samt slåtter/slyröjning av ängsytor.

Förskoleverksamhet

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Mnkr					Netto	Netto
Förskole- och pedagogisk verksamhet	359,6	-25,4	362,8	-27,6	-1,0	-2,2
Lokalhyror, drift och underhåll	52,7	0,0	52,6	0,0	0,1	-0,6
Övrigt	49,1	-28,7	48,7	-33,5	5,2	10,1

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
Summa före resultatöverföring	461,4	-54,1	464,1	-61,1	4,3	7,3
Resultatfond från 2019, överskott					32,9	28,9
Resultatfond till 2021 överskott					-37,2	-32,9
Summa efter resultatöverföring					0,0	3,3
Avvikelse i %					0,0%	0,8%

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 4,3 mnkr före resultatöverföring och budget i balans efter resultatöverföring. Resultatenheternas omsättning inom förskoleverksamhet för 2020 uppgick till 392,38 mnkr. Till den ingående fonden om 32,90 mnkr överfördes ett överskott om 4,25 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 37,15 mnkr att överföra till år 2021.

Under 2020 beviljades förskoleenheterna statsbidrag för införande av mindre barngrupper. Medlen beviljas per läsår. Under året har förskoleenheterna även kompenserats för sjuklönekostnader om 11,1 mnkr.

Antalet inskrivna barn under 2020 var i snitt 2 456 barn per månad. Vilket är en minskning med 60 barn jämfört med snittet för 2019. Förvaltningen har en utmaning i att anpassa lokaler utifrån det minskande barnantalet. Under 2020 har förvaltningen förhandlat sig ur lokaler. Jämfört med tilldelad ram för 2020 har förskolan fått lämna tillbaka 18,8 mnkr i minskade prestationer.

Förskoleverksamhet				
Antal inskrivna barn	Planering 2020	Utfall 2020		Utfall 2019
		dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
1-3 år fsk	972	1 266	1071	1 106
4-5 år fsk	1 658	1 075	1 382	1 407
Allmän fsk	3	0	2	4
Totalt	2 633	2 341	2 456	2 516

Antal barn per grupp var 12,5 och antal barn per anställd årsarbetare var 4,6 barn.

Barnomsorgsgarantin uppfylldes under hela året.

Äldreomsorg

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Mnkr					Netto	Netto
Äldreomsorg	780,5	-152,3	791,9	-159,7	-4,0	-5,4
Summa	780,5	-152,3	791,9	-159,7	-4,0	-5,4
Resultatfond från 2019, överskott					2,7	3,3

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
Resultatfond till 2020, överskott					-2,4	-2,7
Summa efter överföring					-3,7	-4,8
Avvikelse i %					-0,6%	-0,8%

Verksamhetsområdet *äldreomsorg* redovisar totalt ett underskott om 4 mnkr före resultat dispositioner och 3,7 mnkr efter. (0,6%). Underskottet hänförs till utförarverksamheterna i egen regi med 30,2 mnkr.

Myndighetsutövningen inom äldreomsorg har ett överskott om 20,6 mnkr varav 0,3 mnkr avser handläggning. Beställaren har kompenserats med 0,1 mnkr i sjuklönekostnader. Volymerna inom vård och omsorgsboenden har varit fortsatt låga. Även inom insatsen hemtjänst och servicehus har en minskning skett.

Snittet på antal boende i vård- och omsorgsboenden inklusive HVB var 451 personer för år 2020, att jämföras mot 475 personer år 2019.

Antal boende VoB inkl. HVB o kortis	År 2020	År 2019
Tertial 1	468	477
Tertial 2	438	476
Tertial 3	448	472
Snitt jan-dec	451	475

Lokalkostnaderna har varit lägre i jämförelse med budgeterat vilket ger ett överskott om 2,7 mnkr.

Utförarverksamheterna inom äldreomsorgen prognostiserar ett underskott om 30,2 mnkr.

I samband med pandemin har utförarna inom äldreomsorgen haft ökade kostnader främst för ökad bemanning, övertid, sjukfrånvaro och skyddsmaterial. Utförarna har blivit kompenserad för sjuklönekostnader med 4,8 mnkr och merkostnader i samband med covid med 5,6 mnkr.

Koppargården vård och omsorgsboende har haft en kraftigt minskad efterfrågan på somatiska platser. Detta har bidragit till minskade intäkter för verksamheten. På grund av pandemin har verksamheten inte kunnat anpassa bemanning efter den lägre belägningsgraden vilket påverkat underskottets storlek.

Hemtjänsten i egen regi har haft en minskad efterfrågan på insatser sedan pandemin bröt ut i mars vilket har påverkat intäkterna negativt. Hemtjänsten har haft svårt att arbeta med de planerade effektiviseringar i verksamheten som var planerade att genomföras under året.

Tryggt mottagande i hemmet omvandlades tillfälligt under 2020 till ett förstärkningsteam som arbetar med Covid-19 patienter.

För aktivitetscenter beviljades i VP för 2020 4,9 mnkr för att bedriva verksamheten.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Mnkr					Netto	Netto
Ledning, biståndsenheten & gemens.adm.	430,8	-34,1	416,7	-33,3	13,3	-12,7
Summa	430,8	-34,1	416,7	-33,3	13,3	-12,7
Avvikelse i %					3,4%	-3,3%

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett överskott om 13,3 mnkr. Överskott finns hos både beställare och utförare i egen regi.

Beställarens överskott härrör framförallt från ett arbete kring placeringar. Beställaren har arbetat medvetet med att se över placeringar och infört nya arbetsätt som implementerats med hjälp av konsultinsatser. Ett omfattande arbete har pågått under verksamhetsåret med att omförhandla priser och hittat alternativa lösningar till dyra placeringar utanför valfrihetssystemet. Detta kommer att nå full ekonomisk effekt under kommande verksamhetsår.

Beslut om beviljad LASS ersättning från försäkringskassan har också bidragit till överskottet. Försäkringskassan har tagit över en del ärenden som tidigare var beviljad personlig assistans genom förvaltningen.

Under året har verksamheten säkerställt att beslutade korttidsdygn överensstämmer med prestationsersättning från staden och beviljade turbundna resor har omprövats. Dessa har gett en viss bestående ekonomisk effekt under året och även under 2021.

Den stora skillnaden på verksamhetsområdets minskade kostnader för resor under året är en effekt av åtgärder kring covid-19 på grund av att daglig verksamhet stängdes för aktiviteter. Denna kostnadsminskning för turbundna resor förväntas vara tillfällig och verksamheten har fått bevilja fler assistanstimmar medan utnyttjade dygn på korttidsvistelse blev färre.

Utföraren redovisar ett överskott på alla enheter utom en. När dagliga verksamheter har hållits stängda har personal omfördelats till boendena.

Fritid och kultur

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Mnkr					Netto	Netto
Ledning, stab & gemens.adm.	5,9	0	5,1	0,0	0,8	2,0
Fritid och parklekar	14,9	-0,3	14,9	-0,4	0,1	1,6
Föreningsbidrag mm	0,5	0	0,8	0,0	-0,3	0,0
Fritidsverksamhet och Sociala investeringar FFF och STIS	13,6	-6,4	15,0	-7,7	-0,1	0,8
Summa	34,9	-6,7	35,8	-8,1	0,5	4,4
Avvikelse i %					1,8%	12,7%

För verksamheten redovisas ett överskott om 0,5 mnkr. Överskottet beror främst på

kompensationen för sjuklöner med 0,4 mnkr.

Enheten för förebyggande och behandling har under året fått anpassa sin verksamhet på grund av pandemin och bland annat bedrivit verksamhet utomhus i större utsträckning än normalt.

Ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhet	Justerad budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse 2020	Avvikelse 2019
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Mnkr						
Ekonomiskt bistånd	143,7	-9,3	140,7	-11,2	4,9	0,5
varav handläggning	36	0,0	36,5	-4,7	4,3	-2,1
Arbetsmarknadsåtgärder	26,7	-5,3	21,9	-4,4	3,8	0,9
Summa	170,4	-14,6	162,6	-15,6	8,8	1,4
Avvikelse i %					5,6%	0,9%

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott om 3,8 mnkr för 2020.

Avvikelse mot budget beror till stora delar på pandemin då antalet ferieplatser har minskat drastiskt som ett resultat av pandemin vilket framförallt märkts då varken förskolor eller äldreomsorg har kunnat ta emot ungdomar. Under året har 666 platser tillhandahållits under sommarlovet och 69 under höstlovet (totalt 735), att jämföra med planeringen i VP om 800 under sommaren och 150 under höst- och jullov (950 totalt).

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott om 4,9 mnkr.

Förvaltningen har under året sett en minskning i antal hushåll, framförallt under våren. Trenden har hållit i sig och antalet hushåll har legat på en låg nivå under hösten.

Kostnaderna för handläggning har varit lägre än budget, bland annat på grund av sjuklönekompensation i samband med pandemi och minskade kostnader för tolk på grund av ökad användning av telefontolkar istället för tolk på plats.

Resultatenheter

Förskoleverksamhet

Resultatenheternas omsättning inom förskoleverksamheterna uppgick år 2020 till 392,4 mnkr. Till den ingående fonden om 32,9 mnkr överfördes ett överskott om 4,25 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 37,15 mnkr att överföra till år 2021.

Äldreomsorgen

Äldreomsorgens resultatenhets omsättning var år 2020 30,84 mnkr. Till den ingående fonden om 2,7 mnkr överfördes ett underskott om 0,26 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 2,44 mnkr att överföra till år 2021.

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2020	Resultatöverföring från 2019 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Har beslutet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Förskolor						
Grimsta fsk	43,682	2,18	-2,69	-0,902	Ja	3,59
Vällingby fsk	38,291	1,91	-3,18	-0,362	Ja	3,54
Räcksta fsk	46,918	2,35	-4,37	-0,319	Ja	4,69
Nälsta/Vinsta fsk	39,837	1,99	-3,86	-0,124	Ja	3,98
Björnboda/Sörgården fsk	42,16	2,11	-4,07	-0,144	Ja	4,22
Maltesholm/Smedshagen fsk	34,33	1,72	-3,25	-0,181	Ja	3,43
Loviselund fsk	38,761	1,94	-2,74	-0,212	Ja	2,95
Hässelby Gård fsk	38,038	1,90	-3,34	-0,378	Ja	3,72
Trollboda/Smedshagen fsk	28,681	1,43	-2,69	-0,173	Ja	2,86
Hässelby Norra fsk	41,683	2,08	-2,71	-1,45	Ja	4,16
Äldreomsorgen						
Skolorten	30,84	1,54	-2,70	0,256	Ja	2,44
Summa resultatenheter	423,219		-35,597	-3,989		39,59

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Parkinvesteringar	4,5	4,5	0,0	0,0
Reinvesteringar	3,0	3,0	0,0	0,0
Investeringar med nycklade medel	9,2	9,2	0,0	0,0
Inventarier och maskiner	2,9	2,4	0,5	0,0
Klimatinvesteringar	0	0,0	0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar	2,5	2,5	0,0	0,0
Totalt	22,1	21,6	0,5	0,0

Investeringar avseende maskiner och inventarier redovisar ett överskott om 0,5 mnkr som beror på att larmet för koppargården fortfarande inte är helt klart.

Investeringarna som gjorts under året avser möbler, lekutrustning, vagnar m.m. till öppnandet

av en ny förskola Kaprifolen. Sängar till Koppargården, larm och kamerautrustning till förvaltningshusets reception.

Investeringar inom stadsmiljö redovisar en budget i balans.

Upprustning av 5 lekplatser har genomförts och 3 stycken utegym iordningställt. Varav ett på Maltesholmsbadet, ett i området vid Gulsippans parklek samt ett i anslutning till Melonparken. Melonparken har byggts om med hjälp av trafikkontoret och Strandliden strandpromenaden har upprustats.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Bokslutet har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna i regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär bland annat att nedanstående principer har följts:

Matchningsprincipen: Tillgångar/intäkter och skulder/kostnader har periodiserats på likartat sätt.

Försiktighetsprincipen: Kostnader/skulder ska aldrig undervärderas och intäkter/tillgångar aldrig övervärderas.

Väsentlighetsprincipen: Kostnader och intäkter har periodiserats om de påverkat resultatet väsentligt. I årets bokslut har lägst 50 tkr varit riktmärke för vad som normalt ansetts varit väsentlig storlek.

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 21,4 mnkr jämfört med samma period 2019.

Tillgångar (mnkr)	2019-12-31	2020-12-31
Konto 11xx-12xx Anläggningstillgångar	133,9	138,0
Konto 15xx Kundfordringar	22,8	37,5
Konto 16xx Div kortfristiga fordringar	8,8	5,3
Konto 17xx Förutbetalda kostn och upplupna intäkter	45,5	51,6
Konto 19xx Kassa och bank	0,3	0,4
Summa tillgångar	211,3	232,8

Anläggningstillgångarna har ökat med 4,1 mnkr på grund av ökade investeringar i stadsmiljö.

Kundfordringarna har ökat med 14,6 mnkr vilket bland annat avser ökade ersättningar för kostnader på grund av pandemin. Kortfristiga fordringar har minskat med 3,5 mnkr vilket är minskade intäkter från Migrationsverket. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 6,1 mnkr vilket huvudsakligen avser upplupna intäkter för sjuklöner med 2,2 mnkr och ökade intäkter från sociala investeringsfonden med 3,6 mnkr.

Skulder och eget kapital (mnkr)	2019-12-31	2020-12-31
Konto 20xx Eget kapital	53,8	18,9
Konto 23xx Långfristiga skulder	-0,3	-0,2
Konto 24xx Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-1,6	-0,3
Konto 25xx Leverantörsskulder	-128	-126,1
Konto 28xx Övr kortfristiga skulder	0	-8,1
Konto 29xx Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-135,2	-116,9
Summa skulder och eget kapital	-211,3	-232,8

Övriga kortfristiga skulder till staten har ökat med 8,1 mnkr vilket avser återbetalning av medel för psykisk hälsa med 1,6 mnkr samt ej förbrukade delmos medel med 6,5 mnkr. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 18,3 mnkr vilket till största delen avser minskad generalschablon med 16,0 mnkr. Eget kapital har minskat med 34,9 mnkr som en följd av förändringar i balansräkningen.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Målen om hållbar utveckling är sammankopplade med stadens vision och budget. Förvaltningen har under året arbetat för att bryta ned och levandegöra hållbarhetsmålen för verksamheterna.

Förvaltningens arbete inom ekonomiskt bistånd bidrar till att uppfylla målen om att minska fattigdom, ojämlikhet och bidra till en ökad jämställdhet. Arbetet med feriearbete bidrar till mål 8 i Agenda 2030 genom att främja ungas utbildning, praktik och anställning.

Genom bland annat arbetet med att ta fram en lokal miljö – och klimathandlingsplan och genom arbetet med att minska förvaltningens verksamheters klimatpåverkan samt bidra till ett klimatpositivt Stockholm bidrar förvaltningen till målet om att bekämpa klimatförändringarna och bidra till hållbara städer och samhällen. Förvaltningens arbete med klimat och miljö bidrar även till målen om hav och marina resurser samt att bevara ekosystem och biologisk mångfald.

Förvaltningens förskolor har under året arbetat för att alla barn ska kunna delta i verksamheten utifrån sina egna förutsättningar och för att förskolan ska vara jämlik, jämställd och likvärdig. Barn i behov av stöd får detta behov tillgodosett, och tillgängliga och

pedagogiska miljöer för alla barn bidrar till mål om att främja delaktighet. Arbetet med barns rättigheter är levande och genomsyrar verksamheterna. Genom detta arbete bidrar förvaltningens förskolor till målet om god utbildning för alla. Förskolorna har under året arbetat målmedvetet med att bryta könsnormer, vilket bidrar till målet om jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Arbetet för att människor ska makt över sina egna liv genom utbildning och arbete bidrar till målet om att minska fattigdom, hunger och ojämlikhet. Genom det aktiva vråkningsförebyggande arbetet och arbetet med att motverka hemlöshet tillsammans med det stöd som ges till enskilda för en stadigvarande boendesituation har förvaltningen bidragit till målet om ingen fattigdom och att bidra till en social trygghet.

Genom det förebyggande arbetet och genom insatser till barn, unga och deras familjer bidrar förvaltningen till målet om att främja psykisk hälsa och välbefinnande hos barn och ungdomar samt till målet om minskad ojämlikhet. Verksamheterna har under året arbetat medvetet med sitt bemötande och stöd för att aktivt bidra till målet om ökad jämställdhet och flickors och kvinnors egenmakt.

Förvaltningens våldsförebyggande arbete samt de insatser som har getts för att skydda barn, unga och vuxna från våld har bidragit till målet om att skydda barn mot övergrepp och utnyttjande samt minska våld och dödligt våld bland unga och vuxna.

Arbetet med att erbjuda fysiska, sociala och kulturella aktiviteter till brukare och anhöriga inom äldreomsorgens verksamheter har bidragit till mål om hälsa och välbefinnande. Genom satsningen på Matlyftet och arbetet med nutrition och dietist inom såväl aktivitetscenter som på vård – och omsorgsboende, har förvaltningen bidragit till målet om ingen hunger.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet inom förvaltningen och de kontinuerliga utbildningarna och uppföljningarna säkerställer att arbetsprocesser är fria från diskriminering i enlighet med Agenda 2030.

Jämställdhet

Jämställdhetsarbetet bedrivs integrerat i förvaltningens verksamheter. Aktiviteter och insatser som bidrar till jämställdhet och att bryta könsnormer som begränsar flickor och pojkar, kvinnor och män är prioriterade inom samtliga verksamheter. Förvaltningen säkerställer genom bland annat ärende- och aktgranskning att handläggningen av ärenden är jämställd och jämlik.

Förvaltningens verksamheter för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser har under året arbetat målmedvetet med riktade insatser för att kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden ska prioriteras i olika arbetsmarknadsinsatser för att närma sig ett lönearbete. Genom att tidigt erbjuda nyanlända familjer förskola, skapar förvaltningen förutsättningar för framförallt kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden.

Jämställdhetsperspektivet beaktas i all planering av stadsmiljön och i trygghetsskapande insatser i stadsdelsområdet

Förvaltningens förskolor arbetar aktivt för att bryta traditionella könsnormer genom arbetet med att skapa likvärdiga och tillgängliga pedagogiska miljöer och genom att barn får prova och utveckla sina förmågor och intressen utifrån sina förutsättningar och oberoende av

könstillhörighet. Förskolornas arbete har lett till att den årliga brukarundersökningen visar enbart marginella skillnader i hur flickor och pojkar utvecklas och lär och har bidragit till att främja jämställdhet.

Inom det förebyggande arbetet och fritidsverksamheten har verksamheterna arbetat aktivt för att involvera och erbjuda flickor och pojkar aktiviteter och insatser. Under sommaren deltog fler flickor i riktade ledarledda aktiviteter.

Inom förvaltningens socialtjänst för barn och unga har verksamheterna arbetat för att säkerställa att insatser ges utifrån individuella behov. Inom förvaltningens socialtjänst för barn och unga samt vuxna har relationsvårdsteamet och sociala insatsgruppen arbetat med bemötande och stöd för att aktivt bidra till att flickor och pojkar, kvinnor och män ska få samma möjligheter och förutsättningar att forma sina egna liv.

Genom arbetet med att årligen kartlägga osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män och genom att aktivt arbeta för att anställda blir lönesatta i enlighet med tjänstens beskaffenhet och svårighetsgrad, bidrar förvaltningen till målet om ökad jämställdhet.

Arbetet med barns rättigheter

Arbetet med barns rättigheter enligt *Program för barns rättigheter och inflytande 2018-2022* och förvaltningens lokala handlingsplan fortgår enligt plan. Förvaltningen använder olika arbetsätt och metoder och samverkar internt och externt i frågor som rör barns rättigheter och barnperspektivet.

Förvaltningens verksamheter för stadsmiljö beaktar barnperspektivet i alla frågor om nybyggnation, upprustning eller insatser i parker och grönområden. Förvaltningens förskolor arbetar kontinuerligt med att levandegöra barnkonventionens artiklar i verksamheterna, exempelvis har det under året införts arbetsätt där barn efter ålder och mognad får delta i utvecklings- och överlämningsamtal. Barnen får även lära sig om barnkonventionen och sina rättigheter bland annat genom att delta i upprättandet av den årliga planen mot kränkande behandling och diskriminering. Barnkonsekvensanalyser genomförs vid förändringar i verksamheten för att bedöma eventuella konsekvenser för enskilda barn eller barngruppen.

Inom förvaltningens socialtjänst för barn och unga arbetar verksamheterna med flertalet metoder och arbetsätt för att säkerställa ett barnrättsperspektiv i handläggning och genomförande av insatser. Varje enhet har upprättat egna handlingsplaner för barnrätt och arbetar utifrån dessa med att bland annat genomföra barnkonsekvensanalyser i ärenden och rutiner för att barn utifrån ålder och mognad görs delaktiga i utredning och genomförande av insatser. Verksamheterna har även arbetat med rutiner för information till barn utifrån ålder och mognad. Samverkan och samhandling sker internt mellan förskolans och socialtjänstens olika verksamheter och externt med regionens alla verksamheter och polisen för att säkerställa ett barnrättsperspektiv i alla ärenden som direkt eller indirekt berör barn.

Förvaltningens socialtjänst för vuxna och beaktar särskilt barns situation i ärenden som rör ekonomiskt bistånd. Under året har förvaltningens verksamheter inom välfärd och arbete genomfört kompetenshöjande insatser, bland annat workshops om barnkonsekvensanalyser och hur barn kan synliggöras i utredningar om ekonomiskt bistånd och genom att bjuda in stadens barnombudsman för att öka kunskapen om barnrättsperspektivet hos medarbetarna.

Nationella minoriteter inklusive romsk inkludering

Inom ramen för stadens arbete för de nationella språkminoriteterna har förvaltningen under året genomfört aktiviteter för sverigefinnar och tornedalingar. Flertalet av de planerade aktiviteterna fick ställas på grund av den pågående pandemin. Under året genomfördes dock totalt åtta fysiska träffar för äldre finskspråkiga i form av fyra berättarcafèer och fyra ”Pratstugor”. För tornedalingar arrangerades ett digitalt författarsamtal på Vällingby bibliotek. En planerad filmfestival för barn och unga i samarbete med Bromma stadsdelsförvaltning, där finsk, samisk och tornedalsk kultur skulle uppmärksammas, fick ställas in med hänvisning till pandemin.

Inom ramen för förvaltningens arbete med romsk inkludering har förvaltningen bland annat under hösten initierat ett arbete med att särskilt erbjuda den romska minoriteten öppen förskola och samhällsvägledning.

Konsekvenser av Covid-19-pandemin

Covid-19 pandemin har haft stor påverkan på nämndens ekonomi, målgrupper och verksamheter. Situationen har krävt både förändrade och nya arbetssätt för att begränsa smittspridningen och tillgodose invånarnas behov av insatser av hög kvalitet. För att fortsatt kunna erbjuda service och stöd till invånarna under pandemin, väntas användningen av digitala arbetssätt fortsätta. Den pågående pandemin har även medfört nya arbetssätt för att förhindra smittspridning, bland annat genom att bedriva kohortvård inom hemtjänstens verksamheter.

Följderna av Covid-19 pandemin har haft påverkan på nämndens ekonomi i form av ökade kostnader för verksamheterna inom områden som sjuklöner, vikarietillsättning, skyddsutrustning och förstärkta städinsatser. Förvaltningen har totalt kompensrats för sjuklönekostnader med 20,7 mnkr. Inom äldreomsorgen har kompensation beviljats med 6,2 mnkr för merkostnader i samband med pandemin. Samtidigt har förvaltningen haft minskade kostnader för bland annat vård- och omsorgsboende, hemtjänst och turbundna resor. Sammantaget innebär detta ett överskott för nämnden år 2020. Inför 2021 finns en osäkerhet kring ökade kostnader inom framförallt äldreomsorgen. Förvaltningen ser ökade kostnader under våren 2021 med samma konsekvenser för ekonomin som under 2020.

Förskola

- Varje förskola har tagit fram en beredskapsplan där riskbedömningar såsom bemanning regelbundet följs upp i samverkan med de lokala fackliga företrädarna. Som exempel har några förskolenheter överanställt (anställt vikarier på visstidsanställningar) i syfte att minska användningen av timvikarier som arbetar på olika förskolor.
- Basala hygienrutiner och städning har förstärkts. En kommunikationsplan har tagits fram och används i kommunikationen med vårdnadshavare för att säkerställa att samma information går ut till alla.
- Rektorer utövar ett nära pedagogiskt ledarskap på distans; via digitala verktyg, utomhus eller i mindre grupper. Möten som till exempel APT och viss fortbildning har

- genomförts digitalt.
- Verksamheten fokuserar på att erbjuda en trygg förskola för de barn som deltar och har tillfälligt sänkt ambitionerna vad gäller den pedagogiska verksamheten, på grund av den höga frånvaron hos personalen.
  - Till stor del är verksamheten fortfarande förlagd utomhus eller i små grupper inomhus, vilket kommer att fortsätta framåt.
  - Vårdnadshavare lämnar/hämtar utomhus i syfte att kunna hålla avstånd och minska smittspridning. Detta arbetssätt kommer att fortsätta under våren.
  - Ökade sjuklönekostnader för personal. Förskolan har kompenserats för period april-december med 11,1 mnkr.
  - I samband med att pandemin bröt ut höll föräldrar barnen hemma vilket i vissa fall gjorde att man inte behövde plocka in vikarier för att bemanna i verksamheten utan kunde omfördela mellan avdelningarna.
  - Utbildningar och konferenser har fått stå tillbaka vilket har skapat ett behov av att kunna tillgodose detta under 2021. Kostnader för detta beräknas därmed att öka.

Äldreomsorg

- Coronapandemin har inneburit stora påfrestningar och omprioriteringar för hela äldreomsorgen. Under pandemin var målet att hindra smittspridning bland brukare, skapa en trygg situation för de äldre och en trygg arbetssituation för medarbetarna. Fokus har under året legat på att klara driften av den dagliga vården och omsorgen.
- Belastningen på samtliga medarbetare inom äldreomsorgen har varit hög och chefer har haft både beredskap och aktiv tjänst utöver sin ordinarie tjänstgöring. Vidare har förvaltningen överanställt vårdbiträden, undersköterskor och sjuksköterskor för att kunna möta den ökade arbetsbelastningen som pandemin har medfört för äldreomsorgens verksamheter. Detta kommer att fortsätta så länge behov av personalförstärkning finns. Även andra yrkeskategorier, så som lokalvård och mathållning, har anställts extra under året för att avlasta omvårdnadspersonal. Beredskapen kommer att vara fortsatt hög under 2021 då pandemin fortgår.
- Förvaltningen har genomfört utbildningsinsatser i basala hygienrutiner och infört funktionen hygienombud på samtliga verksamheter.
- Ett förstärkningsteam har startats som arbetar med kohortvård för brukare med hemtjänst. För bemanning och material inom förstärkningsteamet har man kompenserats med 0,5 mnkr. Detta arbetssätt fortsätter under 2021.
- Lokaler inom exempelvis hemtjänst har setts över och anpassats för att minimera smittspridning bland medarbetare. Dessa anpassningar fortsätter så länge pandemin pågår.
- Inledningsvis av pandemin var det stor brist på skyddsmaterial men staden har successivt byggt upp ett centralt lager och tillgången på skyddsmaterial är bättre inför 2021.
- Redan i ett tidigt skede infördes besöksstopp på boenden och öppna mötesplatser och aktivitetscenter har hållits stängda. De boendes kontakter med sina närstående har i största möjliga mån skett utomhus eller digitalt.
- Fler aktiviteter, både på boenden och för anhörigombud och besökare till

aktivitetscentren, har genomförts utomhus. Exempelvis kan fika, promenader eller andra former av gemenskap fortsätta utomhus. Den förebyggande verksamheten har under året hittat nya kontaktvägar för att nå de som vanligtvis besöker aktivitetscentren eller de som vårdar en närstående i hemmet. Exempelvis har verksamheten haft individuell telefonkontakt med allt fler som en del i förvaltningens uppsökande arbete.

- Fler äldre har frånsagt sig beslut om hemtjänst vilket har minskat kostnaderna för denna insats. Därtill har antalet äldre med insatsen vård och omsorgsboende minskat.
- För utförarenheterna i egen regi har de minskade insatserna lett till minskade intäkter samtidigt som de varit tvungna att överbemanna för att kunna hantera omsorgen på grund av den ökade sjukfrånvaron och inte riskera smittspridning. Förvaltningen har kompenseras inom äldreomsorgen med 5,7 mnkr för sjukfrånvaro period april-december. Utförarna också erhållit 5,6 mnkr för ersättning merkostnader i samband med covid-19 för merkostnader för extra bemanning och skyddsmaterial.
- Konferenser och utbildningar har fått skjutas upp i verksamheten bland annat då det varit svårt att bemanna. Behovet att kompensera för detta under 2021 kommer att vara stort.
- Kostnader för städning, material och digitala anpassningar i verksamheterna har ökat.
- Äldreomsorgen har också haft kostnader för att bedriva cohort vård för de som har skrivits ut.
- Beställaren inom äldreomsorgen har haft merkostnader för extra biståndshandläggare och erhållit 0,1 mnkr.

Individ- och familjeomsorg/ stöd och service till funktionshindrade/ socialpsykiatri

- Under året har socialsekreterare och handläggare till stor del fått arbeta hemifrån vilket har inneburit ett arbetssätt med anpassningar för att kunna bedriva en rättssäker verksamhet på distans. Det har även ställts krav på chefer att anpassa arbetssättet och leda på distans. För att utveckla och upprätthålla det pågående samverkansarbetet har möten få ske digitalt vilket till viss del har försvårat arbetet. Det har även varit svårare att få personer med försörjningsstöd vidare till aktiviteter som ska leda till arbete.
- Förvaltningen har inte under året sett en märkbar ökning av antalet ärenden som direkt kan kopplas till pågående pandemi. Under slutet av sommaren ökade antalet orosanmälningar. Den uppåtgående trenden bröts under hösten och antalet orosanmälningar började minska och är nu på samma antal som under samma månad 2019. Det är dock oklart om den nedåtgående trenden kommer att hålla i sig.
- Antalet ärenden som rör ekonomiskt bistånd har inte ökat som förväntat, vilket troligtvis beror på att arbetslösa har ersättning från arbetslöshetskassa eller är program med aktivitetsersättning. Men en ökning är att förvänta inför 2021 då arbetslöshetsersättningar avslutas. Nyanlända som är öppet arbetslösa har enligt arbetsförmedlingen minskat under perioden medan nyanlända i program har ökat.
- Förvaltningen har inte heller sett en ökning i antalet ärenden som rör våld i nära relationer, vilket kan bero på att både våldsutövare och våldsutsatta arbetar hemifrån och har svårare att ta kontakt med socialtjänsten. Ärenden som rör missbruk, våld i nära relation och kriminalitet kan komma att öka under kommande år.
- De aktiviteter som under året har fått hållas utomhus, exempelvis fritidsaktiviteter, har

inneburit konsekvenser för både barn och unga och medarbetare, samt att det har inneburit extra kostnader för material och transporter.

- Enskilda som har haft kontakt med förvaltningen har varit tvungna att ha den kontakten digitalt. Det har funnits utmaningar att ha digitala möten med barn, med enskilda som har funktionsnedsättning och med enskilda som har ett annat språk.
- Daglig verksamhet har under perioder varit stäng vilket inneburit att kostnader för transporter har minskat samtidigt som utförarna inom gruppboendestäder har kunnat ta del av daglig verksamhets personal då verksamheterna var stängda. Detta har inneburit lägre kostnader för att ta in personal.
- Förvaltningens utförarverksamheter har fått ställa om verksamheten vilket har varit en grund för oro hos vissa boende och deltagare i verksamheter. Många har känt sig ensamma och otrygga av en ändrad struktur i vardagen. För personer som brukar vistas i förvaltningens öppna träfflokaler riktat till personer med missbruk och psykisk ohälsa har stängningen av träfflokalerna inneburit ett avbrott i trygghet och social kontakt.
- Utbildningar och konferenser har uteblivit under året vilket kommer ge ett ökat behov under 2021

Stadsmiljö

- Ett ökat besöksstryck i stadsdelsområdets parker och grönområden till följd av pandemin medför ett ökat slitage och fler felanmälningar som behöver avhjälpas och finansieras. Många inrapporteringar har gjorts via synpunktsportalen framförallt under sommaren vilket har varit svårt att hinna med med befintlig personal.
- Stadsmiljöverksamheten bedömer att nuvarande rutiner och organisation kan hantera övriga effekter av pandemin i stadsmiljön.

Arbetsmarknadsinsatser

- Förvaltningen har inte kunnat tillhandahålla så många arbetstillfällen som var plan varav kostnaderna för detta inte har uppgått till planerad budget.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Delvis tillräcklig

Analys

Den pågående pandemin har påverkat alla verksamheter som förvaltningen ansvarar för. Under det gångna året har verksamheterna varit tvungna att förändra sina arbetssätt och prioritera om. De kontroller som internkontrollplanen ska kontrollera är avsedda att genomföras under normala omständigheter. Detta år har inte varit normalt och därför kan inte heller arbetet med intern kontroll ske på ett normalt sett. En del arbetssätt påverkas inte i så

stor omf-attning av pandemin men de flesta arbetsätt som ingår i internkontrollplanen har påverkats. Förvaltningen gör den samlade bedömningen att under år 2020 har den interna kontrollen varit delvis tillräcklig.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete bedrivs på förvaltnings- avdelnings- och enhetsnivå.

Under året har bland annat förvaltningens verksamheter inom socialtjänst för vuxna och barn och unga arbetat med att kartlägga processer och rutiner. Förvaltningens verksamheter inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har genom kollegiala observationer arbetat med att identifiera utvecklingsområden och därmed också bidra till att öka medarbetarnas delaktighet i verksamhetsutveckling.

Pågående pandemi har lett till att mycket av de planerade utvecklingsinsatserna inom det systematiska kvalitetsarbetet på olika nivåer i organisationen har behövt planeras om, men de anpassningar och förändrade arbetsätt som pandemin har medfört har lett till kvalitetshöjningar i verksamheterna.

Innovationskapacitet

Under året har flera verksamheter utvecklat sin innovationskapacitet. Exempelvis har förvaltningens verksamhet inom arbete och välfärd, i syfte att kunna möta målgruppens behov av stöd och hjälp i samband med en ökad digitalisering av socialtjänsten, under hösten skickat in en ansökan till Openlab för att analysera behov hos personer som har insatser inom enheten och hitta nya effektiva arbetsätt att möta behoven. Under 2021 kommer förvaltningen att arbeta för att ytterligare utveckla stödstrukturer för innovationsarbetet i förvaltningen.

Förvaltningens innovationssatsning

Förvaltningens utvecklingsarbete av Modell för tidigt socialt stöd har pågått under året och i september startade socialtjänsten pilotverksamheten, Socialtjänst Vällingbyteamet, i stadsdelen Vällingby. Under året har medarbetare arbetat med att ta fram nya rutiner och arbetsätt i syfte att familjer inom socialtjänsten bland annat ska få ett mer sammanhållet stöd från en och samma socialsekreterare. För att fånga upp barn och unga i ett tidigare skede har planering gjorts i samverkan med förskola och skola för att bedriva delar av socialtjänstens arbete ute i verksamheten. Under året har verksamheten även haft digitala studiebesök hos andra kommuner och förvaltningar, för att ta tillvara på erfarenheter och lärdomar från liknande utvecklingsarbeten. Ambassadörer har utsetts i syfte att vara en länk mellan piloten och linjeverksamheten och bland annat fånga upp frågor och synpunkter från kollegor i linjeverksamheten, samla in utvecklingsbehov och föreslå nya arbetsätt för pilotverksamheten att prova i en mindre skala.

I samverkan med SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, samt med RISE, Research Institutes of Sweden, har en plan för uppföljning av utvecklingsarbetet tagits fram under året. Syftet med uppföljningsplanen är att kunna följa effekterna av utvecklingsarbetet, både i ordinarie verksamhet och i Vällingbyteamets verksamhet.

Utvärdering av förvaltningens hantering av Covid-19

Under hösten genomfördes en utvärdering genom extern konsult av förvaltningens hantering av covid-19. Syftet med utvärderingen var att identifiera, fånga och återföra lärdomar under det pågående arbetet i förvaltningens krisledning. Slutrapportens övergripande slutsats visar att förvaltningen behöver ta fram en uppdaterad krisplan samt utarbeta en struktur och process för hur analys, beslut och budskap ska tas fram, dokumenteras och kommuniceras på ett målgruppsanpassat sätt. Vidare är rekommendationen att aktivt arbeta med stöd till chefer och adressera psykosociala behov i verksamheten, samt verka för fungerande tekniska lösningar. Förvaltningen har mot bakgrund av slutrapportens rekommendationer fastställt en åtgärds- och implementationsplan för krishantering, som kommer att genomföras under 2021.

Synpunkter och klagomål

Kategori	Äldre	Vuxen	Barn och ungdom	Förskola	Strategiska exkl. stadsmiljö	Stadsmiljö	Förvaltning totalt
Antal personer	100	39	27	52	2	450	670
Bemötande	19	12	7	8	0		46
Ärendehantering	11	19	16	1	0		47
Kontinuitet	4	1	0	5	0		10
Information/tillgänglighet	14	10	5	7	1		37
Lokaler	1	2	1	4	0		8
Kvalité på verksamheten	36	8	3	17	0		64
Ej genomförd insats hos utförare	16	0	0	0	0		16
Övrigt	13	0	0	9	0		22

Individ- och familjeomsorgen

Sammantaget har antalet personer som framfört en synpunkt eller ett klagomål ökat marginellt från 59 personer 2019 till 66 klagomål 2020. De flesta klagomål handlar om ärendehantering som ökat från 31 klagomål 2019 till 37 klagomål 2020. Klagomål på bemötande har däremot minskat från 25 år 2019 till 19 år 2020. Information och tillgänglighet har ökat från 12 klagomål år 2019 till 15 klagomål 2020. Även klagomål på kvaliteten i verksamheten har ökat något från 7 klagomål 2019 till 11 klagomål 2020. Verksamheterna har under rådande pandemi arbetat effektivt för att informera och vara tillgängliga för invånarna. Möten har till största del varit digitala och vissa delar av verksamheten har inte kunnat bedrivas så som det var tänkt för året vilket kan ha påverkat upplevelsen av ärendehantering, information och tillgänglighet. Det har bland annat kommit in klagomål på att träfflokaler har varit stängda under året.

Stadsmiljö

Inkomna felanmälningar eller klagomål gäller trygghetsskapande åtgärder av olika slag, exempelvis träd eller annan vegetation som kan utgöra en fara eller att de skymmer utsikten. Träd har besiktigats och fällts om de har utgjort en fara, buskar har beskuren och slyröjning har utförts för att öka den upplevda tryggheten. Under året har nedskräpningen ökat med

större ansamlingar av skräp i parker och naturmark som ett resultat av att pandemin har medfört ett ökat besöksstryck i stadsdelsområdets grönområden. Det har även inkommit klagomål gällande bosättningar vid bland annat gångtunneln under Bergslagsvägen i höjd med Jämtlandsgatan mot Grimstagatan. Med anledning av detta har omfattande röjning av vegetation utförts i området för att öka genomsiktligheten. Saneringar efter bosättningar har också utförts vid naturmarken runt Johannelunds tunnelbanestation samt runt vissa förskolor som också har drabbats.

Förskola

Synpunkterna har ökat från 43 (2019) till 52 för 2020 och är ett led i att förskolorna förbättrat befintliga arbetssätt och rutiner i syfte att öka kvaliteten i verksamheterna. Vårdnadshavare informeras under introduktion och på föräldramöten om möjligheten att framföra synpunkter och klagomål och att verksamheten önskar deras åsikter. De flesta synpunkter finns under kategorin verksamhetens kvalitet, 17 stycken, och flera av dem kan härledas till den pågående pandemin. De synpunkter som berört bemötande, 8 stycken, har oftast handlat om språkförbistring eller förståelse för förskolans uppdrag. Synpunkter har även handlat om kontinuitet i samband med att vikarier tillsatts vid behov. De synpunkter som finns under kategorin övrigt är beröm, 9 stycken. Samtliga synpunkter är diarieförda, åtgärdade och besvarade.

Äldreomsorg

Antalet synpunkter och klagomål som rör äldreomsorg har ökat från 73 stycken under 2019 till 100 stycken under 2020 och gäller både kommunala och privata verksamheter. De flesta synpunkter rör kvaliteten på verksamheten, där antalet har ökat från 26 stycken till 36 stycken. Andra kategorier, som har en högre andel synpunkter än andra kategorier, rör bemötande, ej utförd insats och bristande information eller tillgänglighet. Till förvaltningens utförarverksamheter kommer främst synpunkter eller klagomål som rör kvaliteten på verksamheten och insatsens utförande eller att insatsen har uteblivit. Förvaltningens beställarenhet har tagit emot 15 synpunkter som varit direkt riktade mot verksamheten. Dessa har berört bemötande, information, tillgänglighet och ärendehantering. Verksamheterna tar upp inkomna synpunkter och klagomål på arbetsplatsträffar eller liknande för att tillsammans öka förståelse, förebygga och utveckla nya arbetssätt.

Övrigt

